יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 251 | Łódź, Środa, 30 października 1935 | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ג' מרחשון תרצ"ו | № 251

Adres Redakcji i Administracji: **Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.**

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

פולמאכטען פאר'ן מלוכה-פרעזידענט

אנגענומען אויף דער נעכטיגער פלענאר-זיצונג פון סיים

גרויסע רעדעס פון די דעפוטאטען זאמערשטייז און מינצבערג

ווארשא, 29 (טעלעפאניש)

אויף היינט 10 א זייגער אינדערפריה איז בעשטימט געווארען די פלענאר־זיצונג פון סיים אנצונעמען די פולמאכטען פארן מלוכה־פרעזידענט.

די זיצונג איז געווען זעהר כאראקטעריסטיש פאר די היינטיגע פערהעלטנישען. ס'האבען זיך שוין בעמערקט פערשידענע בלאקען פון גרופען. כ'איז שוין געווען א פירושע אפאזיציע, איין דעפוטאט האט אפילו געשטימט געגען די פולמאכטען, אזוי **אז דער איינדרוק פון א סיים איז שוין פארהאן...**

צו דער זיצונג איז געקומען די גאנצע רעגירונג אין קאמפלעט. ס'איז אויך אנוועזענד געווען דער סענאט־מארשאלעק פריסטאר. די זיצונג פון סענאט וועט פארקומען דאנערשטאג, וואו די פולמאכטען וועלען ענטגילטיג אנגענומען ווערען.

נאכ'ן עפענען די זיצונג דורך דעם מארשאלעק צאר, האט ער פערבעטען צום פרעזידיום דעם פארזיצער פון דער פולמאכט - קאמיסיע דעפ. סאווינסקי.

ווען די זיצונג איז נאר געעפענט געווארען האט זיך **געבילדעט א רייה פון דעפוטאטען, וועלכע האבען זיך געמאלדען צום ווארט**

אין נאמען פון דער קאמיסיע האט דעם געזעצ־פראיעקט רעפערירט וויצע־מארשאלעק מיעדזשינסקי. ער האט געזאגט, אז ער וועט נישט איבערגעבען די דעבאטע אין דער קאמיסיע, ווייל די דעפוטאטען וויסען וועגען דעם.

די רעגירונג האט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאנדפונקט, אז פוילען מוז ווייטער זיך האלטען אין סיסטעם פון קאמף מיט די ערשיינונגען פון קריזיס, וואס בעשטעהט אויף דערהאלטען די סטאבילקייט פון דער וואלוטע. מיר זענען געקומען צום אויבפיהר, אז יעדע מעטאדע, וואס ווערט קאנסעקווענט אנגעווענדעט ביז צום סוף, איז בעסער ווי די ענדערונגען, וועלכע קענען שטענדיג דערפיהרען צו דעם, אז די גוטע פאלגען פון דער מעטאדע, זאלען פערלוירען געהן און ס'זאלען קומען צום פארשיין די שלעכטע. האט טאקע דער בעשלוס **נישט נאכצומאכען אנדערע לענדער, נאר בלייבען ביים איצטיגען סיסטעם** בעקומען די הסכמה פון דער קאמיסיע. דאס איבריגע איז נאר א קאנסעקווענץ פון דער דאזיגער שטעלונג.

א חוץ די אפשפארונגען אין בודזשעט וואס וועלען געמאכט ווערען אויפ'ן וועג פון אנ'אויסערגעוועהנליכען שטייער אויף די מלוכה־בעאמטע — וויל נאך דער פלאן לייכטער מאכען דער בעפעלקערונג אין די אפצאהלען, וועלכע זי טראגט איצט אויף אויסהאלטען דעם עפענטליכען אפאראט. ווער עס פערדינט 100 זלאטים און גיט אוים 90 איז רייכער פון דעם, וואס פערדינט א מיליאן און גיט אוים אנדערטהאלבען מיליאן. דאס רייכטום פון דער מלוכה איז אפהענגיג פון דעם וואויל פון די פויערים. די שטרעבונגען צו העכערן די הכנסה פון די פויערים האבען זיך נישט איינגעגעבען און וועלען זיך אין דער נאהענטסטער צייט ווארשיינליך אויך נישט איינגעבען. מיר מוזען דעריבער געהן אויף דער ליניע פון קלענער מאכען די אויסגאבען פון די פויערים. **ס'מוז אויך אראפגענידריגט ווערען דער לעבענס-ניוואָ פון דער געזעלשאפט אויף אלע געביטען.** דער רעפערענט האט פארגעלעגט אנצונעהמען די פולמאכטען פאר דער רעגירונג ביז'ן 15 יאנואר 1936.

דעפ. וויעזשביצקי זאגט זיך ארוים פאר די פולמאכטען.

דעפ. שטשעפאנסקי ערקלערט, אז דער ווירטשאפטליכער פראגראם וועט נאר דעמאלט קענען אויסגעפיהרט ווערען ווען אלע שיכטען פון דער געזעלשאפט וועלען אויף א גערעכטען אופן בעהאנדעלט ווערען. פאר די פולמאכטען זאגען זיך דאן ארוים די דעפוטאטען הערמאנאוויטש, באקאן און וואיטשעכאווסקי, וועלכער פערלאנגט פונאנדערצולאזען תיכף די קארטעלען.

דאן האט בעקומען א ווארט דער פינאנץ-מיניסטער קוויאטקאווסקי, וועלכער האט געזאגט: סיי דער פרעמיער און סיי איך האבען מיר זיך בעמיהט ווי אמקלארסטען פארצושטעלען די זאכלאגע און אנגעוויזען, וואס מ'דארף צו טון, כדי די שלעכטע סיטואציע צו פערבעסערן. די אויפקלערונגען זענען געווען גענוג צו בעקומען א פאזיטיווע שטעלונג סיי פון רעפערענט און סיי פון דער קאמיסיע. דער מיניסטער האט זיך דאן ארויסגעזאגט דערפאר, אז דער בודזשעט - דעפיציט מוז פאר יעדען פאל אפגעשטעלט ווערן. מיר האבען די בעסטע בעציהונג צו די בעאמטע, אבער קיין אנדער עצה איז נישטא, זיי מוזען ברענגען קרבנות, אויב די לאגע וועט בעסער ווערען וועלען מיר **רעווידירען אונזערע איצטיגע שווערע פעראָרדנונגען און דעריבער האבען מיר פעסטגעשטעלט דעם מאקסימאלען טערמין פאר די דאזיגע פעראָרדנונג אויף 2 יאהר.**

דעריבער בעט איך, האט דער מיניסטער געענדיגט, אנצונעהמען די פולמאכטען, לויט'ן פארשלאג פון דער רעגירונג.

דעפ. קרוקאווסקי האט פארגעלעגט אפצעוואר־פען די פולמאכטען.

נאך א גאנצע רייה רעדעס פון דעפוטאטען, צווישען וועלכע ס'האט אויך נישט געפעהלט קיין אפאזיציאנעלע, **האט גענומען א ווארט דעפ. מינצבערג.** ער האט געהאלטען א לענגערע רעדע, אין וועלכער ער האט צוו. אנד. געזאגט, אז ער איז צופרידען פון דער ערקלערונג פון די רעגירונגס־פארשטעהער וועגען אויפהאלטען דעם קאנטאקט מיט דער בעפעלקערונג.

איך בין זיכער, האט דעפ מינצבערג געזאגט, אז ווען דער פרעמיער האט גערעדט וועגען די 33 מיליאן בירגער אין פוילען, האט ער אויך אין זינען געהאט די איבער 3 מיליאן יודישע בירגער. די לאזונג מיט פנים צום דארף, דארף אבער נישט אפווענדען דאס פנים פון דער שטאט.

— די יודישע בעפעלקערונג, זאגט ווייטער דעפ. מינצבערג, האט גרויסע טענות צו דער רעגירונג. נאכ'ן פעסטשטעלען די נייע מלוכה-ארדנונג ווארט די יודישע בעפעלקערונג, אז ס'וועלען רעאליזירט ווערען איהרע פארדערונגען. געבענדיג צוטרוי דער רעגירונג, שרייבען מיר אונטער א בלאנקא־וועקסעל און מיר זענען זיכער, אז די רעגירונג וועט נישט ענטוישען.

דעפ. זאמערשטיין ערקלערט קודם כל, אז ער רעדט אין נאמען פון דער יודישער „קאלא", די „קאלא" איז קליין אין דער צאהל, אבער דאס איז די סיבה פון דער איצטיגער וואהל-ארדינאציע סיי דער פרעמיער און סיי דער וויצע=פרעמיער האבען גערעדט בלויז וועגען ווירטשאפטליכע פראבלעמען, די פאליטישע פראגען האבען זיי איבערגעלאזען אויף שפעטער. איך קען זיך אבער נישט אפהאלטען פון פעסטשטעלען, אז די יודישע בעפעלקערונג איז וויינט, וויינט נישט גלייכבערעכטיגט. ס'וועט מיר אוים=פעהלען כוח צו מאהלען די בילדער פון דער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך די 3 מיליאן יודען.

זייט 15 יאהר, זאגט דעפ. זאמערשטיין, בעמיהען מיר זיך אנצווייזען די פעהלערען פון דער ווירטשאפטליכער פאליטיק, דער ווירטשאפטליכער אנטיסעמיטיזם האט אפטמאל געהאט אנ'איינפלוס אויף די געזעצען און אלעמאל אויף דער אויספיהרונג פון די געזעצען.

די נויט ביי דער יודישער בעפעלקערונג איז גרויס. אלט און יונג זיצען אויסזיכטסלאז אהן פרנסה און ארבייט פערצווייפעלט און רעזיגנירט.

וואס שייך די פולמאכטען האט די רעגירונג געשילדערט די לאגע גענוי און קלאהר, דער דיאגנאז איז א ריכטיגער, ס'דארף איצט קומען די ריכטיגע היילונג, מען מוז מאכען א סוף צום עטאטיזם. מ'דארף שטיצען די פריוואטע אונטערנעהמונגען, מ'דארף רעפארמירען דעם שטייער=סיסטעם.

דעפ. זאמערשטיין זאגט ווייטער, אז ער האט גרויסע בעוואונדערונגען צו דעם פראיעקט וועגען העכערען דעם הכנסה=שטייער און פערענדיגט זיין רעדע אויף פאלגענדען אופן:

די יודישע בעפעלקערונג האט א סך צו פאדערען און האט א גרונד צו בעצווייפלען געוויסע ווערטער און ערקלערונגען. איך גלויב אבער אין גוטען ווילען פון דער רעגירונג, וועלכע שטרעבט צו אקטיוויזירען דאס ווירטשאפטליכע לעבען אין לאנד.

ביי דער אפשטימונג איז דער פארשלאג פון דעפ. קרוקאווסקי אדורכגעפאלען, און די גרויסע מעהרהייט האט אנגענומען דאס געזעץ וועגען פולמאכטען פאר דעם מלוכה=פרעזידענט אין דער צווייטער און דריטער לעזונג

טאג=טעגליך

די ענגלישע פאשיסטען

דער פיהרער פון די ענגלישע פאשיסטען לארד מאסליי האט אויף א וואהל־פערזאמלונג ערקלערט, אז זיין פארטיי וועט אין די איצטיגע וואהלען צום ענגלישען פארלאמענט נישט אנטיילנעמען, ווייל די פארטיי בעזיצט נאך נישט דעם געהעריגען אגיטאציע־אפאראט.

דאס האט געקענט זיין פערשטענדליך. אפשר האט מאסליי נאך נישט די געהעריגע כוחות אין ענגלאנד און וויל דעריבער נישט ארויסווייזען זיין ארימקייט, וועלכע וועט זיך אויסדריקען אין רעזולטאט פון די ענגלישע וואהלען. כאראקטעריסטיש איז אבער דער סוף פון מאסליי'ס רעדע אויף דער זעלבער וואהל־פערזאמלונג. ער האט נעמליך געזאגט, אז ער גיט די מיטגלידער פון זיין פארטיי פרייע הענד צו שטימען פאר די קאנדידאטען, וועלכע זיי וועלען געפינען פאר ענטשפרעכענד...

דאס איז שוין א גאנץ אנדערער טאן אין דער טאקטיק פון די פאשיסטען. אין קיין שום לאנד האט אזא פאל נישט געקענט פאסירען. געוועהנליך קומט דאס פאר אויף דעם אופן, ווי מיר האבען דאס געזעהען ביים אנהויב פון שטייגען פון דער היטלעריסטישער פארטיי, אדער איצט ביים כלומרשטען שטייגען פון די פראנצויזישע פאשיסטען, אונטער דער פאהן פון פולק. דע־לא־ראק, אז זיי פרובען דורך גאסען־דעמאנסטראציעס, טעראר און אנדערע „פאשיסטישע מעטאדען" צו שטערען די וואהלען וואו זיי קענען נאר און מיט וואס זיי קענען נאר.

דאס הייסט אבער נישט, אז דער ענגלישער פאשיזם איז אנדערש ווי אלע אנדערע. דאס כאראקטעריזירט נאר די פאליטישע און דיפלאמאטישע מעטאדען פון די ענגלענדער בכלל און פון די ענגלישע פאליטישע פעראיינען בפרט. דארט ווערט אלץ געטון „דזשענטעלמעניש". דער אפאזיציאנעלער דעפוטאט ווענדעט זיך צום מיניסטער מיט די ווערטער: „אפשר וועט דער חשוב'ער דזשענטעלמען מיניסטער איקס מיר בעוויליגען צו ענטפערען אויף דער אדער יענער פראגע?" און דער מיניסטער ענטפערט „דעם דזשענטעלמענישען דעפוטאט", אז ער וועט איהם גארנישט ענטפערען.

מ'דארף דעם בעשלוס פון די ענגלישע פאשיסטען נישט אננעהמען פאר קיין סימן, אז זיי זענען אנדערש ווי אויף דער גאנצער וועלט. זיי זענען נאר אדורכגעדרונגען מיט די טראדיציעס פון די ענגלישע פאליטישע מעטאדען.

ד.

אונזער ווארט

יודישע דעפוטאטן האבן גערעדט

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון סיים האבען די יודישע דעפוטאטען געהאט די מעגליכקייט דאס ערשטע מאל ארויסצוטרעטען אויפ'ן פלענום פון נייעם פוילישען סיים.

הגם דאס איז נישט געווען קיין איינהייטליכער ארויסטריט פון דער נעכטיגער, אין דער צאהל, יודישער רעפרעזענטאנץ, האט זיך דאך פון ביידע דעפוטאטען, סיי פון דעפ. מינצבערג און סיי פון דעפוטאט זאמערשטיין ארויסגערופען דער וועהגעשריי פון דער יודישער בעפעלקערונג וועלכע שטיקט זיך אויף יעדען געביט פון עפענטליכען לעבען.

דער איצטיגער סיים האט נאך נישט בעהאנדעלט קיין פאליטישע פראבלעמען, סיי דער פרעמיער קאשטשאלקאווסקי און סיי דער וויצע־פרעמיער קוויאטקאווסקי האבען אין זייערע אלע גענוג צאהלרייכע רעדעס בעריהרט נאר ווירטשאפטליכע פראבלעמען. און דוקא אויף דעם אפשניט האט די יודישע בעפעלקערונג גענוג זיך צו בעקלאגען. דער ווירטשאפטליכער אנטיסעמיטיזם, וועלכער האט געהערשט ביז איצט, האט געבראכט די יודישע שטאטישע און קליינשטאטישע בעפעלקערונג צו א צושטאנד פון פולשטענדיגער פאופעריזאציע, און גוט האט געטון דעפ. זאמערשטיין, וועלכער האט דערמאהנט וועגען דעם די פיהרענדע מיניסטארען און גוט האבען געטון ביידע יודישע דעפוטאטען, וועלכע זענען ארויסגעטרעטען אויפ'ן נעכטיגען סיים־פלענום, ווען זיי האבען זיך נישט בעגנוגענט מיט די בלויזע ווירטשאפטליכע פראבלעמען, נאר דערמאהנט, אז ס'איז שוין צייט א טראכט צו טון וועגען די פאליטישע פראבלעמען אויך, ווייל די יודישע בעפעלקערונג, ווי דעפ. זאמערשטיין האט זיך אויסגעדריקט, „איז נאך ווייט ווייט נישט גלייכבערעכטיגט".

קיין שום ממשות'דיגעס האט מען נאך פון דער נייער רעגירונג נישט געזעהען און אויב אין דער לופט פיהלט זיך א ניי, פריש ווינטעל, טאר עס נישט זיין נאר קיין שטימונג. די קליינע צאהל יודישע דעפוטאטען דארפען און מוזען וואס אפטער ארויסטרעטען, פאדערען און מאהנען, נישט לאזען איינשלאפען די שטימונג און שטויסען, אז אונזערע גערעכטע פאסטולאטען זאלען אנהויבען פערווירקליכט ווערען.

דאס מאראטאריום-געזעץ פאר בעאמטע

וועט נישט חל זיין אויף קיין סחורות=חובות

ווארשא, 29 (טעלעפאניש)

די קלאנגען וועגען געפלאנטען מאראטאריום אויף די חובות פון די מלוכה- און זעלבסטפערוואלטונגס-בעאמטע, האט ארויסגערופען א גרויסע בעאונרוהיגונג אין די סוחרישע קרייזען, ווייל דער מאראטאריום וואלט רואינירט טויזענדער סוחרים און הענדלער. אפילו די קריסטליכע סוחרים=פעראיינען, צווישען זיי אויך דער לאדזער, האבען זיך ארויסגעזאגט געגען דעם פראיעקט.

ס'האט זיך אנגעהויבען אנ'אינטערווענץ דורך די האנדעלס-קאמערען און דורך דעם פערבאנד פון די האנדעל"ס-קאמערען.

ווי מיר דערוויסען זיך איצט פון א גאר זיכערער קוועלע וועט דאס מאראטאריום - געזעץ פאר בעאמטע, אויב ס'זאל בכלל ערשיינען, יעדענפאלס נישט חל זיין אויף קיין סחורות-חובות פון די בעאמטע

שאַרפער אַרויסטריט פון לאָרד סעסיל
געגען געבעלס׳ לעצטע פעראָרדנונג

לאָנדאָן, 29 (יט״א טעלעגראַפיש) דער „טיימס“ האָט פאַרעפענטליכט אַ בריף פון לאָרד סעסיל, אין וועלכן ער בעהאַנדעלט די פעראָרדענונג פון געבעלס׳ן אויסצושטרייכן פון די געדענק־טאָוולען די נעמען פון די געפאַלענע יודישע זעלנער. אויב דייטשלאַנד וועט ווייטער פיהרען די דאָזיגע פאָליטיק, וועט זי קיינמאָל נישט צוריקגעווינען די סימפּאַטיע פון דורכשניטליכן ענגלענדער.

אויך די ווינער צייטונגען טרעטען שאַרף אַרויס געגען געבעלסעס פעראָרדענונג.

יודען וועלען קיינמאָל נישט פערגעסען די נירענבערגער געזעצען
זאָגט מאַנטעפיאָרע אויף אַ זיצונג פון ועד הקהלות

ירושלים, 29 (יט״א טעלעגראַפיש) אויף דער זיצונג פון ועד־הקהלות האָט מאָנטעפיאָרע ערקלעהרט, אַז יודען האָבען אַ סך פערגעסען וועגען עולות, וואָס מ׳האָט זיי געטון, אָבער די נירענבערגער געזעצען וועלען זיי קיינמאָל נישט פערגעסען.

דייטשע פעראָרדנונג וועגען ענטשעדיגונג
פאַר געליטענע פון דער נאַציִשער איבערמעהרהייט

בערלין, 29 (ספּ. טעל.)

אין דער אָפיציעלער צייטונג פון דער היטלערישער רעגירונג איז ערשינען די אויספיהר־פעראָרדנונג צום געזעץ וועגען ענטשעדיגונג פאַר די שאָדענס בעת דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער איבערקעהרעניש אין דייטשלאַנד.

לויט דער דאָזיגער פעראָרדנונג האָבען דאָס רעכט אויף ענטשעדיגונג אַלע די, וועלכע האָבען בעת דער איבערקעהרעניש געליטען מאַטעריעלע אָדער מאָראַלישע שאָדענס צוליב די איבערשרייטונגען פון די מאַכט־אָרגאַנען אָדער צוליב אונרוהען.

די געליטענע דאַרפען מעלדען זייערע פּרעטענזיעס אויפ׳ן נאָרמאַלען וועג צו די ענטשפּרעכענדע געריכטען.

דער לעצטער טערמין פון אָנמעלדען די פּרעטענזיעס איז דער 31 אָקטאָבער.

טראַגישער גורל פון אַ יודישען סוחר פון גערליץ.

פּראַג (יט״א) דער יודישער סוחר דרעזעל פון גערליץ (שלעזיען) איז זיינערצייט געשטעלט געוואָרען פאַר׳ן געריכט פאַר „ראַסען־שאַנדע“ און איז פריי־געשפּראָכען געוואָרען, ווייל צוויי עדות האָבען זיך מודה געווען, דאָס נאַציס האָבען זיי אונטערגעהעצט אָפּצוגעבען פאַלשע ערקלערונגען געגען דעם יוד. נאָכ׳ן פערלאָזען די תּפיסה, וואו ער איז אָפּגעזעסען אייניגע חדשים, איז דרעזעל אָפּגעפאָהרען אויף קוראַציע אין אַ שלעזישען קור־אָרט. דאָרט איז ער ווידער אַרעסטירט געוואָרען, ווייל אינצווישען האָט מען אינסצעניזירט אַ „פאָלקס בעוועגונג“. זיין געשעפט אין גערליץ האָט מען דעמאָלירט און ענדליך געשלאָסען.

ווי מען ווערט איצט געוואויר, האָט פרוי דרעזעל בעקומען אַ מעלדונג, אַז איהר מאַן איז אין אַרעסט „געשטאָרבען“. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דרעזעל׳ס טויט איז געווען אַ געוואַלטזאַמער. טראָץ די פאָליציייאישע דראָהונגען האָט זיך די דאָזיגע טראַגישע מעלדונג שנעל פערשפּרייט און אַרויסגערופען אין גערליץ גרויס אויפרעגונג.

די יודען־פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד
שטייגען פון טאָג צו טאָג

פערנאַרט און צושלאָגען אַ יודישען דאָקטאָר הינטער בערלין.

פּאַריז (יט״א) „פּאַריזער טאַגעבלאַט“ טיילט מיט פון בערלין: אין פּעטערסהאַגען הינטער בערלין איז דער אַלגעמיין־בעליבטער דאָקטאָר מאַנאַסע גערופען געוואָרען ביינאַכט צו אַ שווער־קראַנקען צוליב דעם הויכען עלטער פון ד״ר מאַנאַסע און צוליב דער שפּעטער שעה איז אַוועק צו דעם פּאַציענט זיין זוהן, אויך אַ דאָקטאָר. ווען ער איז געקומען אין דער וואוינונג פון דעם כלומרשט שווער־קראַנקען, איז ער בעפאַלען געוואָרען דורך שטורמיסטען, וועלכע האָבען איהם אַ בלוטיג־צושלאָגענעם אַרויסגעוואָרפען אויף דער גאַס.

אַנשטאָט „נישט־אַריער“ — די בעצייכנונג „יוד“.

בערלין. (יט״א) מצד דעם עקסטרעמען פליגעל פון דער נאַצי־פּאַרטיי ווערט לעצטענס פאָרסירט דער פאָרשלאַג, אַז עס זאָל אָפּגעשאַפט ווערען די בעצייכנונג „נישט־אַריער“ און אויף איהר אָרט זאָל שטענדיג געברויכט ווערען די בעצייכנונג „יוד“. אונטער דעם בעגריף „יוד“ זאָלען איינפאַך אַרונטערפאַלען אַלע, וואָס האָבען אין זיך זאָגאַר דעם קלענסטען צומיש נישט־אַריש בלוט. און עס זאָל דאַנעגען אָפּגעשאַפט ווערען די איינטיילונג אויף „פול־יודען“, „האַלב־יודען“, „פירטעל־יודען“ און אַ. ווייטער.

געגען דער דאָזיגער טענדענץ האָט פערעפענטליכט אַנ׳אַרטיקעל די „פראַנקפורטער צייטונג“ וועלכע שטרייכט אונטער, אַז נאָך די נירענבערגער געזעצען ווערט די בעצייכנונג „נישט־אַריער“ בענוצט אין אַלערליי געזעצליכע בעשטימונגען און פעראָרדנונגען, און ס׳וואָלט געווען אַנ׳אונגערעכטיגקייט אָנצוואַרפען דעם נאָמען „יוד“ פערזאָנען, וואָס האָבען גאָרנישט צו טון מיט׳ן יודענטום און זענען אָפט אין דריטען אָדער פירטען דור קריסטען.

פאַר אַ נייער גזירה געגען יודישע אַדוואָקאַטען אין דייטשלאַנד.

בערלין (יט״א) ווי עס איז צו ערוואַרטען, וועט אין דער נאָהענטסטער צייט אַרויסגעגעבען ווערען אַ דראַסטיש געזעץ געווענדעט געגען די יודישע יוריסטען אין דייטשלאַנד, וואָס זאָל רעדוצירען די צאָהל יודישע אַדוואָקאַטען ביז איין פּראָצ. פון דער אַלגעמיינער צאָהל אַדוואָקאַטען אין דייטשלאַנד. אויף דער קאָנפערענץ פון „פערבאַנד פון נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע יוריסטען“, וואָס איז פאָרגעקומען אין פראַנקפורט, האָט שטאַאַטס־סעקרעטאַר שטוקאַרט בעטאָנט, אַז מען דאַרף געדולדיג אָפּוואַרטען, ביז עס וועלען ערשיינען די אויספיהר־פעראָרדנונגען צו די נירענבערגער געזעצען. קיין שום לאָקאַלע אַנטי־יודישע שריט דאַרפען דעריבער דערווייל נישט אונטערגענומען ווערען. די צאָהל יודישע אַדוואָקאַטען וועט רעדוצירט ווערען ביז דער זעלבער פּראָפּאָרץ, וועלכע איז פערהאַן צווי׳ן דער יודישער און דייטשער בעפעלקערונג אין דריטען רייך. עס וועט אויך דורכגעזעצט ווערען דער פּרינציפּ, אַז אַ יודישער אַדוואָקאַט קען פערטרעטען די אינטערעסען בלויז פון אַ יודישען קליענט.

אַ חודש תּפיסה פאַר קושען אַנ׳אַריש מיידעל.

בערלין (יט״א) אַ כאַראַקטעריסטישער פּראָצעס איז פאָרגעקומען פאַר׳ן געריכט אין הילדעסהיים, וואו אַ יוד איז פערמשפּט געוואָרען אויף אַ חודש אַרעסט פאַר קושען אַ אַריש מיידעל, הגם דאָס דאָזיגע „פערברעכען“ איז נישט פאָרגעזעהען דורך די נירענבערגער געזעצען. בעת די געריכטס־פערהאַנדלונגען האָט דאָס אַרישע מיידעל ערקלערט, אַז דער יוד האָט זי נישט געקושט געגען איהר ווילען. דאָס געריכט האָט זיך אָבער געשטעלט אויפ׳ן שטאַנדפּונקט, אַז „דורך קושען אַנ׳אַריש מיידעל האָט דער יוד בעליידיגט נישט נאָר דאָס מיידעל נאָר דאָס גאַנצע דייטשע פאָלק.

דער פערמשפּטער איז אַ מלחמה־וועטעראַן, וואָס איז דעקאָרירט מיט אָרדענס פאַר׳ן אַנטייל אין די פראָנט־קאַמפּען.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93

ספּעציאַליסט פאַר מענער־שוואַכע־בעהאַנדלונג סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליזען

נעמט אָן פון 8–11 פון 5–8 אָוונט.

Dr **B. Robinzon**

אינערליכע קראַנקהייטען

10 Pomorska 10

פּראַנט II שטאָק, טעל. 131-86

נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונט.

L. ODERBERG שיך־סאַלאָן

פאַר בעוואוסטער ניי־ערעפענטער

33 פּיעטריקאָווער 33 (פריער פּיעטריקאָווער 17)

עמפּפעהלט צום יעצטיגסען סעזאָן די לעצטע מאָדעלען שיך

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 66 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער בעסט־פערגעסענער פאָטער, שוויגערפאָטער, שוואָגער און זיידע

נ״ע יצחק אלשעווסקי

(פריזיר־מייסטער)

די לוי׳ קומט פאָר היינט, מיטוואָך דעם 30־טען אָקט. 1935, 1 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז, גאַוראָט 54, וועגן וואָס מ׳טיילט מיט אין גרויס צער די טיעף טרויערנדע הינטערבליבענע.

השבת אבדה

דורכגעהענדיג נאָוואָמיעסקאַ 17 אויפ׳ן הויף, האָב איך פערלוירען אַ שאַכטעל מיט פערשידענע דאָקומענטען, וואָס האָט פאַר קיינעם קיין שום ווערט נישט. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אָפּצוגעבען וואָלבאָרסקאַ 36 ביי ערדינאַסט, געגען בעלוינונג.

בעקאַנטמאַכונג

דער קצב יעקל הוכטשיך פּילסודסקיעגאָ 9 איז געאַסר׳ט געוואָרען און ביי איהם איז צוגענומען געוואָרען דאָס נאמנות צו פערקויפען כשר פלייש, ווייל ער האָט פערקויפט אַ יורישע פרוי טרפה׳נע לאָטקאַ אַלס כשר.

ועד הרבנים עם ועד הכשרות

א הארציגען פאַהר־געזונד

און פיל גליק ווינשען מיר דעם

פרל. **דארא קליין**

צו איהר אַבריזע קיין פּאַלעסטינאַ און ווינשען די עלטערן צו האָבען פון איהר פיל נחת.

ליבוש גאָלדשטיין און פרוי.

קליינהענדלער־פערײן אויף דער שטאָט לאָדז פרייהייטס־פּלאַץ 3

צו אַלע צייטונגס־פערקויפער!

דערמיט מעלדען מיר אַלע צייטונגס־פערקויפער, דאָס שבת, דעם 2. נאָוועמבער 1935, 8 אַ זייגער אין אָוונט קומט פאָר אַ גרויסע פערזאַמלונג מיט פאָלגענדער טאָגעס־אָרדנונג: 1) די יעצטיגע לאַגע פון די צייטונגס־פערקויפער, 2) גמילות־חסדים־קאַסע, 3) מעדיצינישע הילף. אַלע ווערען געבעטען פּינקטליך צו קומען. די פערוואַלטונג.

ענערגישער **אינקאַסענט־אַקוויזיטאָר** ווערט געזוכט

אָפּערטען פאַר „ר. ר.“ אין אַדמיניסטר. פון „נייעם פאָלקסבלאַט“.

Doktór **A. S. TENENBAUM**

ספּעציאַליסט פאַר לונגען און אינערליכע קראַנקהייטען

Piotrkowska 109, tel. 220-25

powrócił.

געדענקט, שטשעשליווי ביי

צום ווינטער־סעזאָן. אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע בילליגער און טאָמאַשאָווער סחורות אויף אַנציגער און פּאַלטענס פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען

מיט 30% בילליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

R.Szczęśliwy

לאָדז, 5 נאָוואָמיעסקאַ 5

טעל. 156-09.

געדענקט פּראַנט II שטאָק.

לאָפּרישאַ מאַיסורא

אַזוי ווי עס קומט יעצט די צייט פון קליינע טעג, איז מען מזהיר, אַז פּרייטאָג זאָל יעדערער זעהען, אַז דאָס טשאָלענט זאָל זיין ביי דעם בעקער נישט שפּעטער ווי 20 מינוט פאַר ליכט־צינדען. אַז דער בעקער זאָל נישט קומען צו חלול שבת, מען זאָל נישט דאַדורך ברויכען צו אסר׳ן דאָס טשאָלענט.

ועד הרבנים.

Dr. med. **S. Warszawski**

BANDURSKIEGO 4, tel. 109-23

צוריקגעקעהרט

אויערען, נאָז און האַלז קליניק

מיט בעטען פון Dr. **Z.Rakowski**

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9–2 און פון 4–8 אָוונט.

Dr. med. **P. Braun**

ספּעציאַליסט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 81

טעל. 100-57.

נעמט אָן פון 8–1 און פון 4–8 אָוונט

Dr. med. **W. Łaski**

ספּעציעל אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען

נעמט אָן נור 2 שעה פון 11 ביז 1 בייטאָג

אויף גייערס מאַרק 3/4

Piac Reymonta 3/4.

פאַר **גאָלד, ביזשוטעריע**

און לאָמבאַרד־קוויטעס צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ

פּיעטריקאָווער 7.

צאָהן־אַרצט **ס. וואַטניצקאַ**

נאָפּיורקאָווסקי 65

(רוג לובעלסקאַ) טעל. 172-33.

נעמט אָן פון 9–1 און פון 3–8 אָוונט

Dr. **J. Lubicz**

כירורג און אָרטאָפּעד

צוריקגעקעהרט

9 פּאָלודניאָווא 9

טעל. 183-17.

Dr. med. **G. GERSZTAJN**

ספּעציאַליסט פאַר אויגען־קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Traugutta 12, tel. 175-10

איטאליענישע מיליטער גייט פאראויס

און טרעפט נישט אז אויף קיין שום ווידערשטאנד

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

די אביסינישע מלחמה איז פול מיט איבערראשונגען, וועלכע דענערווירען נישט נאר די רייהען פון די איטאליענישע זעלנער נאר אויך דעם שטאב פון דער איטאליענישער ארמעע.

איינע פון די איבערראשונגען איז די ענטוויקלונג פון דער איטאליענישער אפענסיווע, וועלכע האט זיך אנגעהויבען היינטיגען זונטאג אויפ'ן צפון פראנט.

די איטאליענישע אפטיילונגען גייען פאראויס צו מאקאלע, אבער זיי האבען **נאך נישט ביז איצט אנגעטראפען אויף קיין אביסינישען זעלנער**. די וועגען זענען אפילו ריין געמאכט, אזוי ווי מען וואלט זיי צוגעגרייט צום אדורכגאנג פון איטאליענישען מיליטער.

די דאזיגע שטילקייט און ווידערשטאנדסלאזיגקייט פון דער אביסינישער זייט בעאונרוהיגט שטארק די איטאליענישע מיליטער - אנפיהרונג. ס'איז דעריבער ארויסגעגעבען געווארען א בעפעהל זעהר פארזיכטיג צו מארשירען פאראויס, ווייל מ'האט מורא, אז די אביסיניער האבען צוגעגרייט א נעץ פאר איטאליענישען מיליטער.

אלץ ווייזט אן דערויף, אז די טאקטיק פון די אביסיניער בעשטעהט דערין, **אז די איטאליענער זאלען אריינגעצויגען ווערען ביז הינטער מאקאלע** און דאן ערשט אנהויבען דעם קאמף. דאס דינגט אויך ארויס פון די ערקלערונגען, וועלכע ס'האט געגעבען דער אביסינישער קריגס-מיניסטער ראס ערולוגעטא א גרופע זשורנאליסטען, וועלכע פאהרען מיט איהם אויפ'ן פראנט.

— גלויבט מיר, האט געזאגט דער אביסינישער קריגס-מיניסטער, אז אויב ס'קומט איצט נישט צו קיין שום קאמפען, הייסט דאס נישט, אז די איטאליענער וועלען ווייטער קענען געהען פאראויס, נישט אוים פחדנישקייט שטעלען מיר נישט קיין ווידערשטאנד, אזוי איז אונזער טאקטיק, די איינצעלהייטען קען מען פערשטעהט זיך נישט אנגעבען.

מונגולעטא האט ווייטער אנגעוויזען, **אז די איטאליענישע גענעראלען מאכען איצט קארדינאלע פעהלערן** אויפ'ן דרום-פראנט און אויך אין צפון. זיי גיבען זיך נישט אפ קיין חשבון דערפון, אז די טעריטאריעס, אויף וועלכע זיי מארשירען איצט, זענען אנדערע ווי די גרעניץ-געגענטען. אויפ'ן דרום-פראנט זענען די איטאליענער אריין אין א מדבר, וועלכע האט אינגאנצען נישט קיין וואסער, אויפ'ן צפון ווידער אין די ווילדעסטע אביסינישע וועלדער.

— מיר האבען שוין פיל ערד אוועקגעגעבען די איטאליענער, האט דער מיניסטער ווייטער געזאגט, אבער נישט אזוי פיל, אז מ'זאל זי נישט קענען צוריקנעהמען. **ווייטער צוריקציהען האבען מיר נישט קיין חשק.** אין פערלויף פון די נאהענטסטע וואכען וועט אפגעשפילט ווערען די גענעראל-שלאכט לויט די השערות פון די קארעספאנדענטען וועט זיך די גענעראל - שלאכט אפשפילען הינטער מאקאלע, ביי דער דאזיגער שטאט זענען פערזאמעלט א פירטעל מיליאן אביסינישע קריגער.

דאס איז אויסגעאיבט מיליטער, אייראפעאיש בעוואפענט, בעזיצט פולעמיאטען און הארמאטען, מינע-ווארפערס און אלע מאדערנע קריגס-מכשירים, אין פערלויף פון 4 טעג דארף דערגעהן שוין צו די ערשטע צוזאמענשטויסען אויף א שטח פון 35 קילאמעטער הינטער מאקאלע.

אויפ'ן דרום-פראנט קומען נאר פאר קלייגע צוזאמענשטויסען אין טאל פון טייך נועפי שעבעלי. דער הויפט-אנגריף איז געווענדעט אויף נארהאי און פון דארט אויף סאסאקאנע. די דאזיגע אקציע ווערט צוגעגרייט **דורך די פליהער, באמבארדירענדיג די אביסינישע ישובים**, וועלכע ליגען אויף דער דאזיגער ליניע. נעכטען האבען פיר עראפלאנען געווארפען עטליכע צעהנדליג לייכטע באמבעס אויף סאסאבאנע און דאגא-בור. די באמבארדירונג האט נישט געמאכט קיין גרויסע שאדענס.

דער קייזער פאהרט שוין ענדליך אויפ'ן פראנט

אדיס-אבעבא, 29 (ספ. טעל.)

דער קייזער האט איינגעארדענט א טיי-אווענד פאר די אויסלענדישע קארעספאנדענטען, וועלכע געפינען זיך אין אדיס - אבעבא. דער קייזער איז געווען אין אנ'אויסגעצייכענטען הומאר. קיין בעזונדערס וויכטיגע אינפארמאציעס האבען די קארעספאנדענטען נישט בעקומען.

דוכט זיך, אז דאס איז געווען די לעצטע אויפנאהמען פאר זשורנאליסטען פאר'ן ארויספאהרען פון קייזער אויפ'ן פראנט.

דאס וועט פארקומען ווארשיינליך בקרוב, ווייל אויף דער אויפנאהמע האט דעם קייזערס אדיוטאנט

געגעבען די זשורנאליסטען דאקומענטען, וועלכע וועלען זיי ערלויבען צו קומען אויפ'ן פראנט.

200 איטאליענישע פליהער ווילען שטארבען.

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

„פארי סואר" מעלדעט, אז 200 איטאליענישע פליהער האבען אנגענומען א בעשלוס און אפגעגעבען א שבועה אפצוגעבען דאס לעבען, כדי צו פערטיידיגען איטאליען אין פאל ווען זי זאל אטאקירט ווערען דורך ענגלאנד. צו דעם צוועק האבען זיך די פליהער פערפליכטעט, אויב זיי וועלען בעקומען א געהעריגען בעפעהל זיך צו ווארפען צוזאמען מיט די עראפלאנען, אנגעפולט מיט אויפרייס - מאטעריאלען, אויף דעם ענגלישען קריגס-פלאט. דער טויט פון יעדען פון זיי וואלט אבער פערניכטעט א קריגס שיף.

מוזולמענישע סוחרים גיבען נדבות פאר אביסיניען.

אדיס-אבעבא, 29 (ספ. טעל.)

די מוזולמענישע סוחרים האבען ארויסגעגעבען דער אביסינישער רעגירונג 600 טויזענד פראנק אין זילבער און א גרויסע צאהל פערד און סחורות, בעטאנענדיג זייער לאיאליטעט צום קייזער. עטליכע סוחרים האבען דעם קייזער איבערגעגעבען זייער גאנץ פערמעגען.

דאס געשפענסט פון מלחמה

פליישלאזע טעג אין איטאליען.

רוים, 29 (ספ. טעל.)

אונטערן פארזיץ פון איטאליען זענען היינט פארגעקומען די גרויסע ווירטשאפטליכע בעראטונגען. ס'איז בעשלאסען געווארען נישט צו בעגרעניצען די קאנסומציע פון ברויט און מעהל-אויסארבייטונגען. די בעגרעניצונגען וועלען ארומנעהמען נאר די קאנסומציע פון פלייש. צוויי טעג אין דער וואך וועלען זיין פליישלאזע טעג. מ'וועט אויך מוזען אפשפארען עלעקטריע און קוילען.

אביסינישע יודען אין ארץ ישראל ווערען אויפגעפאדערט אריינצוטרעטען אין דער ארמעע.

ירושלים, 29 (ספ. טעל.)

דער אביסינישער קאנסול האט אויפגעפאדערט א גאנצע רייהע אביסינישע בירגער, וועלכע וואוינען אין ארץ ישראל צוריקצופאהרען אהיים און אריינצוטרעטען אין דער ארמעע. דער קאנסול האט געדראהט אנצונעהמען צוואנגס-מיטלען. אזעלכע אויפפאדערונגען האבען אויך בעקומען עטליכע צעהנדליג פאלאשען (אביסינישע יודען), וועלכע שטודירען אין ירושלים.

איטאליען וועט שטעלען סענסאציאנעלע פארשלאגען

אויף דער לאנדאנער ים-קאנפערענץ

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט דער ים-קאנפערענץ, וועלכע הויבט זיך אן אין לאנדאן, שמועסט מען, אז איטאליען וועט ארויסרוקען א סענסאציאנעלען פארשלאג, אז דער סטאטוט פון סועץ-קאנאל זאל אויך פערברייטערט ווערען אויפ'ן מיטעל-לענדישען ים. דאס וואלט געהייסען, אז אלע שיפען זאלען קענען פריי און אונגעשטערט אדורכפאהרען דעם ים. ענגלאנד וועט זיך קאטעגאריש אקעגענשטעלען דעם פארשלאג.

ס'איז מעגליך א שלום

געהיימע אונטערהאנדלונגען צווישען פראנקרייך און איטאליען

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

די פראנצויזישע פרעסע האט אין אלגעמיין אויפגעהערט צו שרייבען וועגען די הינטערקוליסען אונטערהאנדלונגען, וועלכע האבען דעם ציל צו ליקווידירען די מלחמה אין אפריקא. דאס הייסט אבער נישט, אז די אונטערהאנדלונגען קומען נישט פאר. גיכער בעקומט מען דעם איינדרוק, אז מ'האט געבעטען די פרעסע צו זיין דיסקרעט, כדי נישט צו שטערען די אונטערהאנדלונגען מיט פריהצייטיגע רעוועלאציעס.

אין איצטיגען מאמענט זענען די אויסערן-מיניסטעריומס אין ענגלאנד און פראנקרייך בעשעפטיגט מיט אויסזוכען א פארמול, וועלכע וואלט געגעבען די איטאליענער א טיילווייזע סאטיספאקציע נישט בעשעדיגענדיג די אביסינישע טעריטאריע. ס'האנדעלט זיך וועגען פאכטען אדער בעקומען דעם מאנדאט דורך איטאליען איבער די אביסינישע גרעניץ-פראווינצען.

איינע פון די הויפט-שוועריגקייטען וועט זיין די הייליגע שטאט אקסום, וועלכע איז שוין עראבערט דורך די איטאליענער און פון וועלכער די אביסיניער וועלען קיינמאל נישט רעזיגנירען.

לאוואל און האר וועלען זיין אין גענף נאר 3 טעג און וועלען אויך דיסקוטירען די שלום-פראגע. אויב אלאיזי זאל אויך קומען קיין גענף קען מען רעכענען אויף א גינסטיגער ענטוויקלונג פון די אונטערהאנדלונגען, וועלכע קומען פאר אויף א פערטרויליכען אופן.

וואס שייך די סאנקציעס, ווערט פאראויסגעזעהען, אז זיי געהען אריין אין קראפט דעם 10 נאוועמבער.

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

דער איטאליענישער גענעראל גאריבאלדי, וועלכער געפינט זיך שוין זייט 10 טעג אין א נישט-אפיציעלער מיסיע אין לאנדאן, האט ערקלערט די פרעסע-פארשטעהער, אז ער איז איבערצייגט אין דער מעגליכקייט פון געפינען אזא לעזונג אין איטאליעניש-אביסינישען קאנפליקט, וועלכע וואלט אנגענומען געווארען דורך איטאליען.

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

דער נייער אביסינישער געזאנדטער אין פאריז מאריאם, האט ערקלערט א פארשטעהער פון „עקסצעלסיאר", אז אביסיניען וויל שלום אבער א בכבוד'יגען שלום. די אביסינישע רעגירונג וועט נישט שליסען קיין שלום, ביז זי וועט נישט צוריקבעקומען אקסום, אדוא און אדיגראט. אביסיניען וועט נישט מסכים זיין אויף פערטיילען איהרע טעריטאריעס, אבער וועט מיט דאנקבארקייט אננעהמען די ווירטשאפטליכע און מאראלישע הילף פון אייראפא, אין די ראהמען פון די פארשלאגען, וועלכע ס'האט געמאכט דער קאמיטעט פון „5".

ווער נעהמט אנטייל אין די סאנקציעס

זשענעווא, 29 (ספ. טעל.)

פראנקרייך, דענעמארק, מעקסיקא און ארגענטינא האבען שוין ארויסגעגעבען פעראָרדנונגען וועגען די סאנקציעס, אין הסכם מיט די בעשלוסען פון דער פעלקער-ליגע. דיזעלבע בעשלוסען האבען אויך אנגענומען טערקיי, טשעכאסלאוואקיי און פינלאנד.

די פראנצויזישע שטעלונג

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

אין דער אויסערן-קאמיסיע פון פראנצויזישען סענאט האט דער פרעמיער לאוואל היינט געהאלטען א גרויסע רעדע וועגען דער פראנצויזישער שטעלונג אין איטאליעניש-אביסינישען קאנפליקט. דער זין פון לאוואל'ס רעדע איז געווען, אז פראנקרייך האלט זיך אין פאלגענדע צוויי הויפט-פונקטען: 1) לאיאל אויספיהרען די פערפליכטונגען בנוגע דער פעלקער-ליגע, 2) בעמיהען זיך ווי אמשנעלסטען צו ברענגען צו א שלום אין דער איטאליעניש-אביסינישער מלחמה.

די פראגע וועגען יאפאנישען דומפינג אין ארץ-ישראל

אויף דער זיצונג פון דער מאנדאט-קאמיסיע

זשענעווע, 29 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער זיצונג פון דער מאנדאט-קאמיסיע איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון יאפאנישען דומפינג אין ארץ-ישראל.

דער יאפאנישער פארשטעהער, וועלכער געפינט זיך אויף דער זיצונג אלס גאסט האט ערקלערט, אז הגם יאפאן איז נישט קיין מיטגליד אין פעלקער-בונד, פאדערט זי אבער גלייכע רעכט אין דער ארץ-ישראל-ווירטשאפט, ד. ה. זי זאל האבען די רעכט צו אימפארטירען סחורה קיין ארץ-ישראל.

חיפה'ער פארט ווערט פערברייטערט

ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש)

די פרעסע טיילט מיט, אז דער חיפה'ער פארט וועט ווייטער פערברייטערט ווערען אין דער ריכטונג צו דרום אזוי, אז מ'זאל גלייכצייטיג קענען אויסלאדענען 11 שיפען גלייכצייטיג. ביז איצט האט מען נאר געקענט אויסלאדענען 4 שיפען גלייכצייטיג.

בעשטעטיגט די וואהלען אין קליפעדא

קליפעדא, 29 (ספ. טעל.)

די וואהל-קאמיסיע האט בעשלאסען צו בעשטעטיגען די וואהלען צום קליפעדער סיים און ארויסצוגעבען די אויסגעוועהלטע דעפוטאטען - לעגיטימאציעס.

דער וואהל-קאמף אין ענגלאנד

די ענגלישע פאשיסטען וועלען נישט ארויסשטעלען קיין ליסטע

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

עהערגעכטען זענען אין גאנצען לאנד פארגעקומען וואהל-מיטינגען, אויף וועלכע ס'האבען גערעדט די פארשטעהער פון אלע ריכטונגען.

בעזונדערס אויפמערקזאם איז מען געווען אויף דעם מיטינג פון די פאשיסטען, אויף וועלכען דער אנפיהרער אסוואלד מאסליי האט ערקלערט, אז די ענגלישע פאשיסטען וועלען צו די איצטיגע וואהלען נישט ארויסשטעלען קיין ליסטע, צוליב דעם, וואס די פארטיי האט נאך נישט קיין גענוגענדען פראפאגאנדע-אפאראט. יעדער פאשיסט וועט בעקומען פרייע הענד און וועט קענען שטימען פאר דעם קאנדידאט, וועלכען ער וועט האלטען פאר ענטשפרעכענד.

דער געוועהר-טראנספארט איז געשיקט פאר סיריען

די אראבישע פרעסע העצט ווייטער

ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש)

די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז די אויספארשונג ארום דעם געוועהר-שמוגעל האט פעסטגעשטעלט, אז דאס איז נישט דער ערשטער געוועהר-טראנספארט אין ארץ-ישראל. אזוי למשל זענען דעם 8-טען אפריל אנגעקומען 200 פעסער און דעם 14 יולי 260 פעסער געוועהר. ס'זענען דא בעוויזען, אז דער לעצטער געוועהר-טראנספארט איז בעשטימט געווען פאר סיריען.

קאטאסטראפעס אין יאפאן

טאקיא, 29 (ספ. טעל.)

די דעמפא-אגענטור מעלדעט פון פעקין, אז די מאכט אין פעקין און טיען-טסין האט ענטדעקט א ברייט-פערצווייגטע פערשווערונג געגען דער נאנקינער רעגירונג. אלס רעזולטאט פון די אדורכגעפיהרטע רעוויזיעס זענען ארעסטירט געווארען 300 פערזאן.

טאקיא, 29 (ספ. טעל.)

ערשט נעכטען זענען פערעפענטליכט געווארען די ערשטע ידיעות וועגען די פאלגען פון זונטאג'דיגען שטורם-ווינד, וועלכער האט זיך אריבערגעטראגען איבער יאפאן. אין טאקיא שטעהען אונטער'ן וואסער 31,577 הייזער, אין נאגאיא 15,000, אין טאגודא זענען אומגעקומען 30 פערזאן. צוליב דעם, וואס די בריק איבער'ן טייך נאזוא איז אונטערגעשווענקט געווארען, איז א פאסאזשיר-צוג אריינגעפאלען אין וואסער. 11 פערזאן זענען דערהרג'עט געווארען און 3 פערוואונדעט.

טאקיא, 29 (ספ. טעל.)

אין קוילען-גרובען פוקואקא, וואו ס'איז פארגעקומען אנ'אויפרייס פון גאזען, וועגען וואס מיר האבען שוין געמעלדען, האט מען ביז איצט ארויסגענומען 59 טויטע און 15 פערוואונדעטע. אין גרובען געפינען זיך נאך איצט 67 ארבייטער. ס'איז נישט פערהאן קיין שום האפנונג זיי אפצוראטעווען.

Dr.
R. Zalcwasser
כירורג
צעגעלניאנא 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 1—2 און פון 4—6.30.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו.
זונטאג פון 10—1 מיטאג. אלע ארט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr.
Wolkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
נעמט אן אין פון 8—11 ביטאג און 4—9 אוונט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען

קאָנגרעס פון די פראַנצויזישע ראַדיקאַלען

האָט זיך אַרויסגעזאָגט געגען די פאַשיסטישע ליגעס און פאַר'ן פעלקער-בונד

די פּערגאַנגענע וואָך איז אין פראַנקרייך פאָר־געקומען דער קאָנגרעס פון די ראַדיקאַל - סאָציאַ־ליסטען. דער דאָזיגער קאָנגרעס האָט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע פּעראינטערעסירונג, נישט נאָר אין פראַנקרייך, נאָר אויך אין אויסלאַנד. די דאָזיגע פּעראינטערעסירונג ווערט פערשטענדליך ווען מען נעהמט אין אַכט, אַז די ראַדיקאַל - סאָציאַליסטען זענען די שטאַרקסטע פּאָליטישע פּאַרטיי אין פראַנק־רייך און דער גורל פון יעדע רעגירונג איז אָפּהענגיג דערפון, צי זי האָט די אונטערשטיצונג פון דער דאָזיגער פּאַרטיי אָדער נישט.

אויף דעם איצטיגען קאָנגרעס האָט זיך די דיס־קוסיע געפיהרט הויפּזעכליך אַרום צוויי פּונקטען: אין דער אויסערליך פּאָליטיק — דער אַביסיניש - איטאַליענישער קאָנפליקט און אין דער אינערליכער פּאָליטיק — די פראַגע פון קאַמף מיט די פאַשיס־טישע ליגעס.

פרייטאָג האָט די פראַגע וועגען די ליגעס נישט אויפגעהערט צו זיין די הויפּט טעמע אויפן קאָנ־גרעס און אין דער פּאָליטישער קאָמיסיע איז ווידער געקומען צו אַ לייזענשאַפטליכער דעבאַטע.

נאָכמיטאָג האָט זיך אָנגעהויבען די דעבאַטע וועגען אויסערליכער פּאָליטיק און דער רעפערענט דעפּ. באַסטיד האָט געהאַלטען אַ לענגערע רעדע, זאָגענדיג, אַז די פּאָליטיק פון פראַנקרייך דאַרף אָר־יענטירען זיך אויפן פעלקער-בונד און אויף דער פריינדשאַפט מיט ענגלאַנד און ראַטען - פערבאַנד. דאָס איז די איינציגע גאַראַנטיע פאַרן אינטערנאַ־ציאָנאַלען שלום און פרייהייט פון די פעלקער.

אויף דער טריבונע בעוויזט זיך העריאָ.

ער האַלט אַ רעדע, וואָס ווערט נאָכדעם אָפּגע־שאַצט אַלס די בעסטע אין זיין גאַנצער פּאָליטישער קאַריערע.

— פראַנקרייך איז זייט־איינציגע וואַכען אויפגע־רודערט —- זאָגט ער. דער קאָנגרעס דאַרף אויפקלע־רען די לאַגע.

— מען האָט מיך בעשולדיגט אין איטאַלאָפאָ־ביע. אָבער זענען מיר דען נישט געווען די ערשטע, וואָס האָבען אויף אונזער קאָנגרעס אין טולוז גע־ווענדעט זיך צו איטאַליען ברידערליך? האָבען מיר דען נישט מיט איטאַליען קיין געמיינזאַמע עראינגע־רונגען פאַרן קריג און בעתן קריג? אָנערקענען מיר דען נישט די קוואַליטעטען און דעם מוט פון אי־טאַליען?

דער אינערליכער רעזשים פון איטאַליען איז פאַר אונז נישט קיין שטערונג. יעדעס פאָלק איז פריי צו האָבען זיין רעגירונג. מיר ווילען קיינמאָל נישט צוזאַמענמישען אינערליכע פּאָליטיק מיט דער אויסערליכער.

— מיר ווילען נישט ערנידריגען קיין גרויס פאָלק, אָבער מיר האָבען רעכט צו פּראָטעסטירען גע־גען אַן'איבערפאַל אויף אַ שוואַך און שוצלאָז פאָלק. זייט ווען ערלויבט דאָס פראַנקרייך צו בעליידיגען שוואַכע!?

מיר טאָרען אויך נישט דערלאָזען צו אַ קאַמפּאַ־ניע געגען ענגלאַנד. איך וועל קיינמאָל נישט פער־געסען, ווי אין 1914 האָב איך בעקומען די דעפּעשע פון פרענטש: „מיר געהען לאַנגזאַם, נאָר מיר ווע־לען קומען". און זיי זענען געקומען. און זיי זענען געשטאָרבען פּלייצע ביי פּלייצע מיט די פראַנצויזען! ווילען מיר איצט זיי בעליידיגען, די דאָזיגע מענשען!?

ווייטער רעדט העריאָ וועגען פעלקער-בונד.

— וואָס לעגען אונז פאַר די מענשען, וואָס פער־זיכערען, אַז די פעלקער-ליגע האָט געהאַט אַ דורכפאַל? איך פּראָטעסטיר, עס איז גענוג צו דערמאָהנען דער סאַאַר-פּלעביסציט, וואָס איז אַדורך רוהיג אַ דאַנק דער ליגע און דאָס אַריינטרעטען פון ראַטען־פערבאַנד אין דער פעלקער-ליגע, וואו מיין פריינד ליטווינאָוו — יאָ, איך חזר עס איבער מיין פריינד ליטווינאָוו (אַפּלאָדיסמענטען) בעמיהט זיך מיט אַלע מעגליכקייטען צו פערווירקליכען דעם סיסטעם פון קאָלעקטיווער זיכערקייט?

העריאָ בעווייזט ווייטער, אַז דער פעלקער-בונד האָט געשפּילט אַ גרויסע ראָלע אין לעבען פון די פעלקער און איז נישט דורכגעפאַלען ווי געוויסע קרייזען בעהויפּטען עס.

די סאַנקציעס? — פרעגט העריאָ — אָבער פראַנקרייך האָט זיי אַליין געפאָדערט אין 1924. זאָל עס איצט פראַנקרייך אַליין געהען רעזאַוואַ־אירען?

— ניין! — זאָגט העריאָ — פראַנקרייך איז געבונדען מיטן פעלקער-בונד דורך אַ טריוהייטס־פּאַקט, דורך איהר חוב און דורך איהר עהרע. איך וויל בלייבען טריי דעם פּאַקט, כדי נישט אויפהע־רען צו זיין אַ פראַנצויז. און נאָך מעהר:

אויך די אינטערעסען פון פראַנקרייך זענען פערבונדען מיטן פּאַקט. און די סאַנקציעס דאַרפען זיין אויטאָמאַטישע.

— אַפּיניען איז ווייט, וועט איהר אפשר זאָ־גען, אָבער עס זענען דאָ נעהנטערע לענדער און וועגען זיי דאַרף מען געדענקען (שטורמישע אַפּלאָ־דיסמענטען). אויב מען זאָל זיך אָפּזאָגען פון דעם מעכאַניזם פון אויטאָמאַטישע סאַנקציעס — קען עס ברענגען צו אַ שוידערליכער פעראַנטוואָרטליכ־קייט.

און העריאָ פערענדיגט:

— טוענדיג אַזוי דינען מיר די אינטערעסען פון אונזער פאָטערלאַנד און די אינטערעסען פון שלום, אין געגענוואַרט און אין צוקונפט.

* * *

דער גאַנצער זאַל הויבט זיך אויף און מאַכט העריאָ אַ שטורמישע אָוואַציע.

אין דער אָוועגד - זיצונג ווערען ווייטער בע־טראַכט די פּראָבלעמען פון דער נאַציאָנאַלער פער־טיידיגונג. די רעדנער פאָדערן צו מאָדערניזירען די פראַנצויזישע אַרמעע.

אַ וויכטיגע ערקלערונג מאַכט דעפּ. אַרשאַמבאָ, זיין ערקלערונג טראָגט אַן'אַלאַרמירענדען כאַראַק־טער: ער איז נאָר וואָס געקומען פון בערלין און ער האַלט, אַז די לאַגע איז זעהר ערנסט.

— דייטשלאַנד האַלט אין איין בעוואָפענען זיך. זי קלערט נאָר וועגען אַ קריג. זי וועט האָבען סוף יאָהר אַן'אַרמעע, וואָס איז אַזוי שטאַרק ווי אונזערע און זי מאַכט די גרעסטע בעמיהונגען צו פערגרע־סערן איהר קראַפט ביז דער גרויס פון דער רוסישער אַרמעע.

די ערקלערונג מאַכט אַ שטאַרקען רושם אויפן קאָנגרעס.

שבת איז געווען דער ענטשיידענסטער טאָג אויפן ראַדיקאַל - סאָציאַליסטישען קאָנגרעס. עס איז גע־קומען צו דער גרויסער דעבאַטע וועגען די פאַשיס־טישע ליגעס און דער אויסגאַנג פון דער דעבאַטע האָט געזאָלט ענטשיידען — צי העריאָ וועט בלייבען אין דער רעגירונג, אָדער ער וועט זיין געצוואונגען צו דימיסיאָנירען און ברענגען דערמיט צו אַ קאַבי־נעט-קריזיס.

אין דער פריהמאָרגען זיצונג האָט גערעדט קאַמ־פּענקי. ער האַלט, אַז די פּאַרטיי איז ענטשידען אַריין אין פאָלקס-פראָנט, בפרט נאָך, אַז די סאָציאַליסטען און דער עיקר, די קאָמוניסטען זענען געוואָרען זעהר מעסיג. ער פערלאַנגט, אַז די לינקע פּאַרטייען זאָלען צוזאַמענרעדען זיך וועגען אַ ראַדיקאַלען רעגירונגס־פּראָגראַם און איבערנעהמען די מאַכט.

עס רעדט דעפּ. גערניו. ער האַלט, אַז די לאַוואַל־רעגירונג דאַרף מען נישט שטירצען כל זמן די לינ־קע האָבען נישט זייער פּאָזיטיווען רעגירונגס-פּראָג־ראַם.

דערביי דאַרף מען אָבער פאָדערן, אַז די רע־גירונג זאָל מאַכען אַ סוף צו די ליגעס. ווען דער פּאַר־לאַמענט וועט זיך צוזאַמענקומען, דאַרף מען לאַוואַלן שטעלען אַ רייה נענזיע פראַגען און אויב זיין ענט־פער וועט נישט זיין צופרידענשטעלענד — דאַרף מען איהם שטירצען.

גערניו ווערט שטאַרק אַפּלאָדירט.

די נאָכמיטאָג - זיצונג הויבט זיך אָן אין אַ גע־שפּאַנטער אַטמאָספערע. מען טרעט צו צום תוך פון דער דעבאַטע.

אין נאָמען פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע רעדט דעפּ. זשאַן זאַו. ער גרייפט אָן זעהר שאַרף די פאַ־שיסטישע ליגעס און שלאָגט פאָר אין נאָמען פון דער קאָמיסיע די רעזאָלוציע וועלכע פאָדערט אויף די רעגירונג צו בעקעמפען די ליגעס אויף אַן'ענער־גישען און ווירקזאַמען אופן.

דער טעקסט פון דער רעזאָלוציע, וואָס דעפּוטאַט זאַי טראָגט אַריין איז פאָלגענדער:

דער קאָנגרעס שטעמפּעלט ענערגיש די פּראָוואָ־קאַטאָרישע, אונדערלאַזבאַרע טעטיגקייט פון די פאַ־שיסטישע ליגעס, וועלכע גרייטען צו אָפען אַ בירגער-קריג.

ער בעהויפּטעט, אַז אויב די מאַכט וועט נישט אויספילען איהר ערשטען חוב, אָפּצוהיטען די אָרדע־נונג, וועלען די רעפּובליקאַנער אַליין זיין געצוואונ־גען צו פערטיידיגען דעם רעזשים.

דער קאָנגרעס האַלט, אַז די מיטלען, וואָס די רעגירונג האָט אָנגענומען, דאַרפען דערגענצט ווע־רען מיט נייע מיטלען, מעהר ווירקזאַמע.

דער קאָנגרעס בעאויפטראָגט זיינע דעפּוטאַטען צו פאָדערן, אַז די דאָזיגע מיטלען זאָלען דורכגע־פיהרט ווערען אין פּאַרלאַמענט, נאָך פאַר דער בו־דזשעט דעבאַטע.

דער אַנטייל פון זיינע פערטרעטער אין דער רע־גירונג דאַרף אָפּהענגען פון דער אַקציע געגען דער פאַשיסטישער אַגיטאַציע.

אין ווייטערדיגען טייל פון דער רעזאָלוציע ווערט אַרויסגערוקט אַ גאַנצע רייה רעפאָרמעס, פינאַנציעלע פיסקאַלע, עקאָנאָמישע א. אז. וו. וואָס די פּאַרטיי פאָדערט, די רעזאָלוציע בעגריסט אויך דעם פאָלקס־פראָנט.

עס טרעט אויף אַ גאַנצע רייה רעדנער און ענד־ליך נעהמט דאָס וואָרט דאַלאַדיע, ער זאָגט:

— ווען דער פּאַרלאַמענט וועט זיך צוזאַמענקו־מען, זאָגט ער, דאַרף מען פאָדערן פון דער רעגירונג נייע אַקטען, און אויב די רעגירונג וועט זיך ענטזאָ־גען צו ענדערען איהר פּאָליטיק — לאָמיר ענדערען די רעגירונג.

צום שלוס ווענדעט זיך דאַלאַדיע צום קאָנגרעס מיט אַ הייסען אַפּעל לטובת דעם פאָלקס-פראָנט. ער בעקומט אַ ווארימע אָוואַציע, וועלכע דויערט לאַנג.

דאַן ווענדעט זיך דער פּאַרזיצער שאָטאַן צו העריאָ און בעט איהם אין נאָמען פון קאָנגרעס ער זאָל ווייטער בלייבען פּרעזידענט פון דער פּאַרטיי.

דאַלאַדיע נעהט צו צו העריאָ און דריקט איהם אוים די זעלבע ביטע.

העריאָ נעהמט דאַן אַ וואָרט און ערקלערט אין ריהרענדע אויסדרוקען, אַז ער איז גרייט ווייטער צו אַרבייטען לטובת דער רעפּובליק און לטובת דער פּאַרטיי.

„וויוו העריאָ"! — הערט זיך אַ שטאַרקער אויס געשריי און ביי דער דאָזיגער אָוואַציע ווערט די זיצונג געשלאָסען.

די גאַנצע פּרעסע קאָמענטירט די רעדע פון מי־ניסטער עדואַרד העריאָ.

דער אָרגאַן פון די ראַדיקאַל - סאָציאַליסטען, דער „עוור" שרייבט:

אויב דער פּרעזידענט פון דער ראַדיקאַלער פּאַרטיי וועט געהערט ווערען נישט בלויז דורך זיינע פריינד, נאָר אויך דורך די קאַבינעט־ראַטען פון דער רעגירונג, וועט די „בריק", וועלכע פער־איינינגט אונז מיט ענגלאַנד, אין וועלכע איז לויט די איינענע ווערטער פון סער סעמיועל האָאַר די פעלקער-ליגע אַליין — נישט צוריסען ווערען.

דער „זשורנאַל" שטעלט אַזאַ פראַגע: איז העריאָס רעדע אַ פּראָגראַם - רעדע?

אַ פּראָגראַם רעדע, אָדער אַ געשיקטקייט, כדי צו קריגען אויף זיין זייט די עקסטרעם-לינקע, אויף צו בעקומען אַ רעזערוו פון סימפּאַטיע פאַר דער ווייניגער בעקוועמער פראַגע פון אינערליכער פּאָ־ליטיק, וועלכע דאַרף היינט בעהאַנדעלט ווערען.

אַמשאַרפסטען איז אויף דעם קאָנגרעס אַרויסגע־טרעטען געגען די רעכטע ליגעס דאַלאַדיע. ער האָט אויך בכלל אַ גרויסען ערפאָלג אויף דעם קאָנגרעס.

דער „פּעטי פּאַריזיען" שרייבט:

דער געוועזענער פּרעמיער - מיניסטער האָט געפאָדערט נישט מעהר ווי געבען אַ לעצטע וואָר־נונג דורך אָפּשטימען אַ בעזונדערען און פּרעצי־זען טעקסט, צווינגען די רעגירונג אָנצונעהמען נאָך פאַרן 31. אָקטאָבער נייע דעקרעטען, וועלכע זאָלען ענדערען און נאָך שטאַרקער מאַכען די ביז איצטיגע, אַזוי אַז מען זאָל קענען אַ דאַנק זיי „ווירק־ליך צוברעכען די בעוועגונג פון די ליגעס".

מאַרסעל קאַשען, דער שעף פון די פראַנצויזישע קאָמוניסטען איז צופרידען פון עדואַרד העריאָ. ער שרייבט אין דער „הומאַניטע":

ווען העריאָ דעקלאַרירט, אַז ער איז מעהר ווי אַלעמאָל איצט צוגעבונדען צו דעם פראַנצויזיש־רוסישען פּאַקט. און אַז ער ליובט די פּאַציפיסטי־שע פּאָליטיק פון די פאָלקס-קאָמיסאַרען ניבען מיר אונזער אָנערקענונג דער וויטזיכטיגקייט, דער טיכטיגקייט און דעם גרויסען פּאָליטישען חוש פון דעם שעף פון דער ראַדיקאַלער פּאַרטיי.

פּאָל פאָר, דער גענעראַל - סעקרעטאַר פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי, שאַצט אַזוי אָפּ אין „פּאָ־פּולער" די פּאָליטיק פון די ראַדיקאַלען:

די נעבטיגע פאָרמולע „נישט קיין רעאַקציע און נישט קיין רעוואָלוציע" איז צו אונבעשטימט און צו בעקוועם. זי איז גוט געווען פאַר נישט־אַקטיוויטעט. זי איז אָבער גאָרנישט ווערט דע־מאָלט, ווען די געשעהענישען דריקען און פאָדערן טאַטען און מען מוז זיך אַרויסזאָגען פאַר איין ריכ־טונג אָדער פאַר אַ צווייטער.

דער „גייסט פון לאָקאַרנאָ" זאָל ווידער „אויפגעלעבט" ווערען

דער צוויי יעהריגער טערמין פון קינדיגונג, וואָס איז חל אויך די מיטגלידער פון פעלקער-בונד יוען זיי טרעטען אַרויס פון דער ליגע, איז פאַר דייטשלאַנד אַדורך, איצט פיהלט זי זיך פריי פון אַלע אָפּמאַכען, וואָס זי האָט וועו עס איז געשלאָ־סען. זי בעוואוסט איז דער לאָקאַרנאָ-אָפּמאַך ענג פערבינדען מיט דער פעלקער-ליגע. האָט מען טאַקע איצט אין דייטשלאַנד אָנגעהויבען צו פיהרען אַ אַקציע מיט'ן ציל צו רעוידירען דעם לאָקאַרנאָ־אָפּמאַך. אין שייכות מיט דער דאָזיגער אַקציע שטעהען אויך די קלאַנגען וואָס האָבען זיך לעצטענס פערשפּרייט וועגען פראַנצויזיש-דייטשע אונטער־האַנדלונגען. אַזוי איז בעקאַנט געוואָרען, אַז לאַ־וואַלס אַ פּערטרויאונגס-מענש איז געווען מיט אַ וויזיט ביי היטלערן און מיט איהם געפיהרט גע־שפּרעכען. אין די נאָהענטסטע וואָכען זאָל אויך קיין פּאַריז קומען היטלערס כפּעציעלער שליח פאָן ריי־בענטראָפּ, מען האָט אין בערלין געגעבען אָנצו־הערען, אַז דייטשלאַנד איז, אונטער געוויסע בעדינ־גונגען גרייט צוריק אַריינצוטרעטען אין דער פעל־קער-ליגע. די הויפּט בעדינגונגען זענען אַז דער גאַנצער פּאַקט פון דער פעלקער-ליגע זאָל אָפּגע־טיילט ווערען פון ווערסאַילער טראַקטאַט, מיט אַנ־דערע ווערטער הייסט דאָס, אַז ער זאָל אינגאַנצען בטל ווערען, ווייל ווי בעוואוסט איז דער פּאַקט וועגען דער פעלקער-ליגע אַ אינטעגראַלער טייל פון ווערסאַילער טראַקטאַט.

הויפּטזעכליך געהט עס אָבער אין איצטיגען מאָמענט פעסטצושטעלען די לאַגע אין שייכות מיט דעם לאָקאַרנאָ-אָפּמאַך. לויט די לעצטע ידיעות וועט דייטשלאַנד איצט ווילען אויסנוצען די גע־לעגענהייט און ביי דער בענייאונג פון לאָקאַרנאָ אָפּמאַך ענערגיש אָפּזאָגען זיך צו גאַראַנטירען די דעמיליטאַריזירטע סטרעפע פון רהיין-געביט. צוויי דייטשע אַרמעע קאָרפּוסען דער 11-טער און 12-טער זענען שוין בעשטימט געוואָרען צו פערנעהמען די דעמילימאַריזירטע רהיין-סטרעפּע באַלד נאָך דער נייער אויסטייטשונג פון לאָקאַרנאָ אָפּמאַך.

עס איז נאָר אָפּצוואַרטען, וואָס פאַר אַ שטע־לונג עס וועט אָננעהמען די פראַנצויזישע רעגירונג צום נייעם דיפּלאָמאַטישען שפּיל פון דער דייטשער רעגירונג. צוליב דעם ווירוואַר, וואָס עס הערשט איצט אין לאַגער פון די מערב-מלוכות, דעם איטאַ־ליעניש-ענגלישען קאָנפליקט, איז גאַנץ מעגליך, אַז לאַוואַל זאָל זיין געניגט צו פיהרען אונטערהאַנד־לונגען מיט היטלער-דייטשלאַנד.

וועגען דער מעגליכקייט פון אַזעלכע אונטער־זלונגען און זייער פּראַקטישען ווערט שרייבט געאָרג בערנהאַרט אין „פּ. ט." צווישען אַנדערען פאָל־גענדעס:

„עס ברענגט קיינמאָל נישט קיין נוצען צו־פעריקטען צוגעבראָכענע פריינדשאַפטען. און צורייסענע אָפּמאַכען מאַכט מען נישט ווידער גוט פשוט דורכ־דעם, וואָס מען קלעפּט צוריק צוזאַמען די שטיקלעך פּאַפּיר. דייטשלאַנד האָט—וועגן דעם דאַרפען זיך די רעגירונגען ביי וועלכע פאָן—ריבענטראָפּ זוכט איצט אַ גוט וועטער, ענדליך, ענדליך קלאָר מאַכען — זייט היטלער האָט איבערגענומען די מאַכט אויפ־געהערט צו זיין אַ פּאַסיגע לאָקאַרנאָ-מאַכט, אין יע־נע טעג, ווען אין די רעדעס פון טשעמבערלען בריאַן און שטרעזעמאַן האָט זיך געדוכט אַז עס שיינט אויף אַ נייע זון פון פעלקער-פריהלינג האָט מען מיט רעכט בעטאָנט, אַז פיל וויכטיגער ווי די פּאַראַגראַפען און אונטערשריפטען פון דעם אָפּמאַך, איז דער „גייסט פון לאָקאַרנאָ". אין דייט־שלאַנד איז אָבער, צום בעדויערען פון אָנהויב אָן, ווי דאָס האָט בעוויזען די אָפּאָזיציע אויף וועל־כע שטרעזעמאַן האָט זיך אָנגעשטויסען ביי זיין צו־ריקקומען, דער „גייסט פון לאָקאַרנאָ" געוואָרען אַ

באַלדווין אין קאַריקאַטור

שרעקעוודיגער געשפּענסט. עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, אַז דער היטלער רעזשים האָט די אַלע וואָס האָבען געגלויבט אין דעם קיום פון דעם גייסט אין דייטשלאַנד חיכף פערשיקט אין די קאָנצענטראַציע לאַגערס אָדער ביי זיי צוגענומען די דייטשע בירגערשאַפט. מיט אַ נאַצי-רעזשים בענייען דעם לאָקאַרנאָ-אָפּמאַך, וואָלט בעדייט אַנווענדען אַ טאַקטיק, וואָס פיהרט גאַנץ קאָנסעקווענט דערצו צוזושטערען סיסטעמאַטיש דעם שלום דורך שלום־פערזיכערונגען אָדער דורך שלום-אָפּמאַכען.

מען וועט אפשר די דאָזיגע פאָרמולירונג בע־טראַכטען פאַר מערקווירדיג. אָבער זי בעהמט אַרום גאַנץ קלאָר די פּלענער פון נאַצי-רעזשים און די מעטאָדען מיט וועלכע ער וויל זיי אַדורכפיהרען. די מלוכה-מענער, וואָס זענען פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן גורל פון זייערע פעלקער קען מען נאָר געבען די עצה'צו לעזען גענוי היטלערס בוך „מיין קאַמף" זיי וועלען דאַן זיין איבערראַשט ווי ראַפינירט און קאָנסעקווענט דער נאַצי-רעזשים האָט אַדורכגע־פיהרט נישט נאָר אין זיין אינערליכען פּאָליטישען קאַמף, נאָר אויך אין דער אויסערליכער פּאָליטיק — אַ סך דערפון, וואָס עס געפינט זיך אין דאָזיגען פּראָגראַמאַטישען בוך, וועלכעס ווערט נאָך איצט אַלס די פּאָליטישע ביבעל פון דייטשען פאָלק אויף אַ ציוואַנגס אופן פערשפּרייט. מען דאַרף נאָר דאָרט אַדורכלייענען, וואָס עס איז דאָרט אָנגעשריבען וועגען דעם „גייסט פון לאָקאַרנאָ" בכדי צו פער־שטעהען, וואָס עס בעדייט די דייטשע בעוואָפנונג און די מיליטערישע ערציהונג פון דייטשע קינדער, יונגלעך און מעדלעך פאַר דער אַרויסטרייבונג פון האַלץ פון דייטשן פאָלק דעם לאָקאַרנאָ-גייסט וואָס איז בעזונדערס פערהאַסט ביי אַדאָלף היטלער, און מען דאַרף נאָר לייענען ווי היטלער האָט אויף צעהנדליגער זייטלעך פון זיין בוך גענוי בעשריבען די מעטאָדען ווי אַזוי דייטשלאַנד דאַרף זיך מאַכען שטאַרק צום רעוואַנש דורכדעם, וואָס עס וועט פּרובירען צוערשט זיך פערבינדען מיט ענגלאַנד און איטאַליען, בכדי זיך נוקם צו זיין קודם כל אין יענע מלוכות, וואָס זענען אַ דאַנק אַזעלכע בונדען דערוויל געבליבען די שטאַרקערע לגבי דייטשלאַנד.

יעדער מלוכה-מאַן, איידער ער נעהמט אויף פאָן ריבענטראָפּען, דאַרף ער גענוי אַדורכלייענען פיהרער היטלערס „מיין קאַמף", זייט פאַר זייט. אין די שורות און צווישען די שורות שטעהט דייטליך די וואָרנונג פאַר אַלע אייראָפּעאישע מלוכות וועל־כע דער בערלינער וויל דריקן אוים מיט די ווערטער „אַלע וועלען אָנקומען שטויסט איהר נאָר נישט".

דאס פליטים-פראבלעם שטעהט נאך אלץ אויפ'ן סדר-היום

(אנ'אינטערוויאו מיט'ן הויך-קאמיסאר מאקדאנאלד)

לאנדאן. ערב זיין ארויסלאזען די לייצעס פון די הענד, נאך א צוויי־יאהריגער אנגעשטרענגטער ארבייט אויף א שווערען און פראנטווארט־ליכען פאסטען, האט זיך מר. דזשיימס מאקדאנאלד ארויסגעזאגט אינ'ם זין פון שטארקען און אויס־ברייטערען דורך א דירעקטער פערמיטלונג פון פעלקערבונד דעם אפאראט צו לייזען די פליטים־פראבלעם וואס פאר דעם צוועק האט ער אזוי שווער געארבייט אלס הויך־קאמיסאר פאר די דייטשע פליטים.

ער גלויבט, אז בלויז אנ'אינטערנאציאנאלע קערפערשאפט וואס זאל בעזיצען דעמזעלבען אויטאריטעט, השפעה און פרעסטיזש ווי דער פעלקער־בונד, וועט זיין אימשטאנד אנצונעמען ווירקזאמע שריט כדי צו לעזען דאס פראבלעם פון איינארדנען טויזענדער פליטים, וועלכע זענען איצט היימלאז בע'זונד'ניקעס אין אייראפע, און אויסערדעם נאך פיל טויזענדער פליטים פון דייטשלאנד, אויף וועלכע מען קען זיך שוין היינט ריכטען.

א צייט־לאנג האט ער צוזאמען מיט וויקאונט סעסיל, דעם פארזיצענדער פון דער פערוואלטענ־דער קערפערשאפט ביי דער הויך־קאמיסיע, גע־האלטען אין איין אייגטעהן מיט'ן פעלקערבונד, אז ער זאל אנגעהמען די געהעריגע מיטלען אין דער ריכטונג. ער ערווארט אז דער פעלקערבונד וועט אויך זיך נעהמען די דאזיגע פראנטווארט־ליכע ארבייט.

מר. מאקדאנאלד טראגט זיך נישט ארום מיט קיינע אילוזיעס: ער ווייס גאנץ גוט, אז די ארבייט פון איינארדענען דייטשע פליטים איז נאך ווייט נישט פערענדיגט. ער איז גאנץ גענוי אינפארמירט וועגען דער לאגע פון וועניגסטענס 30,000 מענ־שען־פליטים פון נאצי־דייטשלאנד — וועלכע גע־פינען זיך איצט אין פערשידענע אייראפעאישע לענדער אויפ'ן סמך פון צייטווייליגע אויפענטהאלט ערלויבנישען אהן סיי וועלכע אויסזיכטען אויסצו־פועל'ען ביי דער מאכט אנ'ערלויבניש צו ארבייטען און זיך אויף שטענדיג איינצוארדענען אין לאנד.

עס איז איהם אויך קלאהר, אז מען דארף צוליב די זיך אלץ בייטענדע בעדינגונגען אין דייטש לאנד, רעכענען אויף א ווייטערדיגער עמיגראציע פון קרוב א האלב מיליאן מענשען — כאטש די דאזיגע אויסוואנדערונג וועט האפענטליך נישט טראגען דעם כאראקטער פון א בהלה, וואס האט עס געהערשט אין די ערשטע טעג פונ'ם היטלעריס־טישען רעושים, נאר פון א רעגולירטער און קאנט־ראלירטער עמיגראציע.

ער איז אבער אויך איבערצייגט, אז אזא אוי־טאנאמיש, אומאבהענגיגע קערפערשאפט ווי די ביז־איצטיגע הויך־קאמיסיע פאר דייטשע פליטים, וועלכע זאל נישט פערמאגען קיין שום פאליטישע דעה און זיך נישט שטיצען אויף דער השפעה פון פעלקערבונד וועט נישט זיין בכח דורכצופיהרען די הילפס־ארבייט אין א געהעריג־גיכען טעמפא און מיט דער נויטיגער מאס פון ערפאלג.

„די גאנצע ארבייט דארף ווידער איבערגע־שטעלט ווערען

אונטער דער דירעקטער השגחה פונם „פעלקער - בונד“

האט מר. מאקדאנאלד ערקלערט אין אנ'אינטערוויאו מיט'ן קארעספאנדענט פון דער יודישער טע־לעגראפען אגענטור.

„די השפעה און דער פרעסטיזש פון פעלקער־בונד מוז געשטעלט ווערען אין דינסט פון די די פליטים, וועלכע נויטיגען זיך, דאך אזוי שטארק אינ'ם פאליטישען און יורידישען שוץ, וואס נאר דער פעלקערבונד קען זיי דאס געבען.

ער האט געגעבען צו פערשטעהען ווי אזוי דאס קען — לויט זיין מיינונג — דערגרייכט ווערען.

„דער פעלקערבונד־ראט וועט מוזען בע־שטימען א פערזענליכקייט וואס זאל שטעהן אין דער שפיץ פונ'ם הילפס־אפאראט אלס הויך־קא־מיסאר אדער אין א סיי וועלכער אנדערער קאפא־ציטעט — א מענש ווי למשל, נאנסען (דער פער־שטארבענער פריטיאף נאנסען, דער נארוועגישער שטאטסמאן, וועלכער האט בשעתו איינגעפיהרט דעם נאנסען־פאס סיסטעם פאר די „שטאטענלאזע“) וועלכער זאל האבען געוויסען אלעמענס אכטונג און אנערקענונג. אט אזא פערזענליכקייט וועט קע־נען בעאיינפלוסען די רעגירונגען פון לענדער, וועלכע האבען בשעתם ארויסגעוויזען גאסטפריינד שאפט צו די פליטים, אז זיי זאלען מאכען נאך א שריט פאראויס און איינפיהרען פערלייכטערונגען פאר די פליטים צו געפינען ארבייט וכדומה; ער וועט אויך קענען אויסאיבען א דרוק אויף רעגי־רונגען אין וועמענס לענדער עס בעשטעהען איינ־וואנדערונגס־מעגליכקייטען צו עפענען ברייטער די טויערען פון לאנד פאר א גרעסערער פליטים־אימיגראציע.

„עס איז אבער פון דער גרעסטער בעדייטונג צו האבען א מענש מיט גלענצענדע פעהיגקייטען, גרויסע פערזענליכע דערגרייכונגען און א שטאר־קען כאראקטער“ האט ער בעטאנט.

„איך האף“, האט מר מאקדאנאלד צוגעגעבען, „אז עס וועט אויך געשאפען ווערען א פעלקער־בונד קאמיסיע מיט'ן צוועק צו העלפען דער עק־זעקוטיווע. זי דארף בעשטעהען פון עקספערטען — זיך טעכניש־ספעציאליזירטע פערזאנען פון פער־שידענע לענדער; זיי דארפען נישט זיין אומבע־דינגט די אפיציעלע פארשטעהער פון זייערע רע־גירונגען, ווייל אויב זיי האבען נאר דעם צוטרוי פון זייערע רעגירונגען, וועלען זיי אויך זיין אימ־שטאנד צו העלפען דער עקזעקוטיווע מיט ראט און טאט דורכצופיהרען איהר פראגראם אין צו־זאמענארבייט מיט די פערשידענע רעגירונגען.

„הקצור, דאס מאס איך שטעל זיך פאר איז, אז די ארבייט וועלכע ווערט שוין אנגעפיהרט אין משך פון די לעצטע צוויי און א האלב יאהר וועט פערשטארקט און פערשנעלערט ווערען, א דאנק דער דירעקטער אנגעהעריגקייט און פערקינדיגונג מיט'ן פעלקערבונד און אויך צוליב דער מעגליכער בעשטימונג פון א גרויסער פערזענליכקייט צו שטעהן אין איהר שפיץ“.

מר. מאקדאנאלד ערווארט פון דעם פעלקער בונד, אז ער וועט נישט מאכען קיין לאנגע שהיות און וועט אננעהמען דעם פראגראם בנוגע דעם פליטים־פראבלעם. ער האלט, אז דער עקספערטען־קאמיטעט, וועלכע איז לעצטענס בעשטימט געווא־רען פונ'ם פעלקער־בונד ראט, וועט איהר בעריכט פערענדיגען צו דער רעכטער צייט, כדי איהם פאר־צולעגען פאר'ן ראט בעת זיין נעכסטער זיצונג אין יאנואר. דער פעלקערבונד־ראט — גלויבט ער — וועט אויפ'ן סמך פונ'ם בעריכט גלייך צוטרעטען צו א ממשות'דיגער אקציע.

„אין דער צווישענצייט“ — האט ווייטער ער־קלערט מאקדאנאלד, וועמענס דעמיסיע פונ'ם אמט פון הויך־קאמיסאר עס געהט אריין אין קראפט ענדע דעם יאהר, — וועט די הויך־קאמיסיע געוויס פארטזעצען איהר ארבייט ביז דער קומענדיגער זיצונג פונ'ם ראט און מיר ארבייטען אויס

ווייטערדיגע פלענער

שטיצענדיג זיך אויף דער סברא, אז דער ראט וועט נישט פערפעהלען צו האנדלען אין איינקלאנג מיט זיי. האפען מיר טאקע, אז די נייע ארגאניזאציע וועט זיין אומשטאנד איבערצונעהמען די ארבייט דעם קומענדען יאנואר“.

ארומרעדענדיג דעם פארטשריט, וואס איז גע־מאכט געווארען אויפ'ן געביט פון בעזעצען פליטים אין פערשידענע לענדער. האט מר. מאקדאנאלד גע־צווייפעלט צי עס וועט זיך איינגעבען צו בעזעצען פליטים אין סיי וועלכען לאנד א חוץ ארץ־ישראל אויף א גרויסען מאסשטאב. די איצטיגע ארבייט פון איינארדנען פליטים אלס יחידים אין אלע לענ דער מוז אויך להבא פארטגעזעצט ווערען, און טאקע אין א גיכערען טעמפא, אבער א מאסען־איינוואנדערונג און איינארדנונג [illegible] פליטים אין וועלכען נישט אין לאנד איז נישטא וואס צו ער־ווארטען.

דערוויל „ווערט

דאס לעבען אין דייטשלאנד אלץ אונערטרעגליכער פאר די ברייטע יודישע מאסען.

און אנ'אומפערמיידליכער פועל יוצא דערפון איז, אז עס וועט פארקומען א נייע יציאת מצרים, בע־זונדערס פון קינדער און יוגנעליים. וועניגסטענס זיי קומט דאך, אז זיי זאלען אנדערשוואו געפינען נייע לעבענס־פערספעקטיווען“, האט ער ערקלערט.

„לויט ווי עס ווערט געשאצט וועט עס זיין אנ'אונאונטערגעבראכענע אויסוואנדערונג פון דייטש לאנד אין הויך פון וועניגסטענס 20,000 א יאהר. ס'רוב וועלען דאס זיין יודען, אבער נישט אלע, ווייל אינ'ם נעץ פון ד'סקרימינאציעס און רדיפות זענען אויך פערפלאנטערט געווארען א סך קאטאליקען און פראטעסטאנטען. האפענטליך וועט די דאזיגע אויסוואנדערונג זיך נישט פערוואנדלען אין א בהלה ווי אין פריהלינג 1933, נאר זי וועט זיין פלאנמע־סיג און וועט אין פאראויס רעגולירט ווערען. פונ־דעסטוועגען וועלען זיך די פליטים נויטיגען אויסער דער הילף פון די פריוואטע ארגאניזאציעס אויך אין דער אונטערשטיצונג פון אנ'אינטערנאציאנאלען אר־גאן אונטער דער אויפזיכט פונ'ם פעלקערבונד. די ארבייט פון פערזארגען די פליטים מיט א מינימא־לער מאס פון בעציהונג ביז עס וועט זיי געלונגען זיך איינצוארדנען, און צו געבען זיי קאנסולארישע הילף נאכדעם ווי זיי האבען זיך שוין איינגעאר־דענט, וועט נישט קענען דורכגעפיהרט ווערען סיי־דען אונטער דער לייטונג פון אנ'ארגאניזאציע וואס זאל געניסען פון אויטאריטעט פון פעלקערבונד.“

מר. מאקדאנאלד האט גאר שטארק געלויבט די טעטיגקייט פון ארגאניזאציעס — יודישע און נישט קיין יודישע, וועלכע האבען אויפגעטון כמעט אלעס וואס עס איז נאר אונטערנומען געווארען לטובת די פליטים אויף די געביטען פון מאטעריע־לער הילף, אויסבילדונג און מלאכות. אויסוואנדע־רונג און קאלאניזאציע, א פעלקערבונד ארגאניזאציע איז, אבער, אומבעדינגט נויטיג כדי צו דערגענצען און אונטערשטיצען זייערע אנשטרענגונגען. ער האט אויך בעטאנט דעם גרויסען ערך פון צוזאמענארבייט מצד די רעגירונגען, „אפילו אויב א פעלקערבונד ארגאניזאציע זאל געשאפען ווערען וועלען רעגירונ־גען און פריוואטע ארגאניזאציעס נישט זיין פטור פון ווייטערדיגער פערשטארקטער צוזאמענארבייט, מיט דער דערמאנטער ארגאניזאציע“. בכלל מוז זיך אויך די ברייטע עפענטליכקייט אפרופען אויפ'ן נויט־דורף פון די פליטים כדי די ענדגילטיגע לעזונג פון פליטים לינג פראבלעם זאל סוף כל סוף רעאליזירט ווערען־

מר. מאקדאנאלד'ס פערזענליכע פלענער נאכ'ן סוף פון דעם יאהר זענען נאך נישט בעשטימט.

„דער איינציגער בעשטימטער פלאן מיינער איז באלד נאך מיין דעמיסיע ענדע דעם יאהר זיך אומקעהרען אהיים און צו פערברענגען מעהרערע וואכען און אפשר טאקע מעהרערע חדשים כדי זיך ווידער צו בעקענען מיט מיין אייגענעם לאנד. אזוי־פיל וויכטיגע ענדערונגען זענען דארטען פארגעקו־מען זייט 1933, ווען איך האב זיך פערטיפט אין דער הילפס־ארבייט פאר די פליטים אין אויסלאנד, אז איך פיהל א בעדערפניש אביסעל צו מאדערניזירען מיינע קענטנישען אין אמעריקאנישע ענינים“, האט ער געענדיגט. (יט"א)

וויקטאר מ. בינשטאק

ליטווינאוו אין קאריקאטור

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור

בילדער אויסשטעלונג פון מאנע קאץ אין ירושלים.

ירושלים. אין דער סעמיאטיקי־גאלעריי אין ירושלים קומט איצט פאר א בילדער־אויסשטעלונג פון פאריזער מאלער מאנע קאץ, די אויסשטעלונג האט זעהר גרויסען ערפאלג.

עמיגראציע פון לבנון.

ירושלים. פון ביירוט ווערט מיטגעטיילט, אז אין לבנון האט זיך לעצטענס אנגעהויבען א פערשטארקטע עמיגראציע בעוועגונג. אין משך פון דער לעצטער צייט האבען עטליכע הונדערט אראבער פון לבנון עמיגרירט קיין סענעגאל (מערב אפריקע), ארגענטינע, און בראזיליען. ווי די פרעסע טיילט מיט איז די דאזיגע פערשטארקטע עמיגראציע א רע זולטאט פון די קלאגען וואס האבען זיך פערשפרייט אין צוזאמענהאנג מיט דער איטאליעניש - אביסיני־שער מלחמה.

„הפועל ממזרחי המקורי“.

ירושלים. אין תל אביב איז די טעג פארגע קומען די ערשטע לאנדעס קאנפערענץ פון דער ניי געשאפענער גרופע „הפועל ממזרחי המקורי“, וואס האט זיך אפגעשפאלטען פון „הפועל המזרחי“. די פיהרער פון דער נייער ארגאניזאציע ערקלערט, אז צו דער שפאלטונג איז געקומען מחמת דעם, וואס די לייטונג פון „הפועל המזרחי“ זאל זיך האבען בעצווי גען אונטאלעראנט לגבי די קריטיקער פון איהר טע טיגקייט און זיי אויסגעשלאסען פון דער ארגאני זאציע, דער „הפועל המזרחי המקורי“ האט אויף דער לאנדעס קאנפערענץ געוועהלט א ראט פון 27 מאן און א 5 פערזאניגען אויספיהר קאמיטעט.

וועגען א שאסע אין עמק-חפר.

ירושלים. דער רעגירונג איז איבערגעגעבען געווארען א מעמאריאל פון אלע לאנדווירטשאפטליכע פונקטען אין עמק חפר מיט דער פאדערונג צו פער־לעגען אין דעם דאזיגען עמק א שאסע נאך אין משך פון דעם לויפענדען יאהר, אין מעמאריאל ווערט אנגעוויזען אויף די אונגעהויערע שוועריגקיי טען פון דער קאמוניקאציע אין עמק־חפר ווינטער־צייט ווען עס איז נישטא ממש קיין שום מעגליכ־קייט צו פאהרען פון איין קאלאניע אין דער אנ־דערער.

פערפעסטיגונג פון דער יודישער אר-בייט אין דארף.

ירושלים. אין מיטען נאוועמבער וועלען אין פערשידענע קאלאניעס פערענדיגט ווערען 21 הייזער פאר העברער 1000 יודישע ארבייטער, די הייזער ווערען געבויט דורך דער געזעלשאפט פאר בויען ארבייטער וואוינונגען אין דארף. אין דער נאהענט־סטער צייט וועט מען צוטרעטען צו בויען וואוינונ־גען אין נס ציונה, פאר דער קבוצה „בומליה“ דעם קיבוץ פון השומר הצעיר אין רעננה און פון הנוער הציוני. אין הרצליה וואס זענען געקומען אין לאנד אין משך פון די לעצטע 6 וואכען.

די ארבייטס - אפטיילונגען ביי דער „הסתדרות“ נעהמט אן א רייה מיטלען כדי צו בעשעפטיגען יודי־שע לאנדווירטשאפטליכע ארבייטער אין א רייה קא לאניעס ווי רחובות, פתח־תקווה, ראשון לציון און חדרה. אין רחובות זאל מען אין דער נאהענטסטער צייט געפינען בעשעפטיגונג פאר 200 יודישע אר־בייטער.

עס בעווייזען זיך שוין די ערשטע סמנים פון צוריקוואנדערונג פון שטאט אין דארף אריין, אין די קאלאניעס אין גליל איז פאראן א שטארקע נאכ־פראגע אויף קוואליפיצירטע לאנדווירטשאפטליכע ארבייטער.

25-יעהריגער יובל פון דגניה.

ירושלים, כ"ה תשרי (דעם 25טען ד.ח.) איז געווארען 25 יאהר. זייט עס איז געגרינדעט געווארען די ערשטע קבוצה אין ארץ ישראל, וואס ליגט ביים ברעג פון ירדן און ים כנרת, אין צוזאמענהאנג מיט דעם יובל האט די קבוצה דגניה א' פערעפענטליכט א הייסען אויפרוף, וואס שילדערט דעם ביז־איצטי־גען קרבנות־פולען ענטוויקלונגס וועג פון דער ער־שטער קבוצה. א ווארימע בעגריסונג צום יובל פון דגניה האט צוגעשיקט דער פרעזידענט פון קרן־קימת ממ. אוסישקין.

אין יאהר 1909 איז דער קרן קימת בארען אויף דעם צווייטען זייט פון ירדן, אויף מזרח פון אום־דזשאני איבערגעגעבען געווארען צו בעארבייטען צו א קבוצה פון 7 פערזאן, נאכדעם האט זיך דארט בעזעצט די „קומונה החדרתית“ פון 9 פער־זאן און אזוי ארום איז ענטשטאנען די קבוצה דגניה.

איצט בעזיצט חנניה א' 1960 דונאם בארען און חוץ דעם ווערט נאך בעארבייט 1000 דונאם בארען פון קק"ל, הנניה א' צעהלט איצט 192 נפשות, דער־רונטער 16 יוגענדליכע עולים פון דייטשלאנד און 33 פערזאן אויף הכשרה פון דייטשלאנד. די הכנסות פון דגניה אין פערגאנגענעם יאהר האבען בעטרא־פען 15.000 פונט.

זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון פער-באנד פון אלגעמיינע ציוניסטען אין ארץ ישראל מיטן אנטייל פון דר. ראטענשטרייך.

ירושלים. די טעג איז אין תל אביב פארגע־קומען א זיצונג פון דער לייטונג פון פערבאנד פון אלגעמיינע ציוניסטען אין ארץ ישראל מיטן אנ־טייל פון עקזעקוטיוו מיטגליד דר. פ. ראטענשטרייך. נאכדעם ווי עס איז בעהאנדעלט געווארען דער מצב פון דער אלגעמיין ציוניסטישער בעוועגונג אין א"י האט דר. ראטענשטרייך אפגעגעבען א בעריכט פון דער לעצטער סעסיע פון דער לייטונג פון „וועלטפער־באנד“. אין דער זיצונג האט זיך אויך בעטייליגט דר. י. ווארצעל פון מזרח גאליציען, וועלכער וויילט איצט אין ארץ ישראל.

„כנסת לזכר ח. נ. ביאליק“

ירושלים. אין די נאהענטסטע טעג ערשיינט פון דרוק א זאמעלבוך צום אנדענקען פון ח. נ. ביאליק א.נ. „כנסת“, וואס ווערט ארויסגעגעבען דורך דעם מוסד־ביאליק ביי דער יודישער אגענץ אונטער דער רעדאקציע פון יעקב כהן און פ. לא־כאווער. דאס זאמעלבוך וואס צעהלט 33 דרוק־בויגען און איז שעהן אילוסטרירט בעשטעהט פון 3 טיילען, אין ערשטען טייל קומען ח. נ. ביאליקס ביז־איצט נישט פערעפענטליכטע שאפונגען ווי אויך אפהאנדלונגען פון לאכאווער, פראפ. קלויזנער, ש. גינזבורג, א. אנד. געווידמעט ביאליקן. די אפטיי־לונג פאר דיכטונג ברענגט די ווערק פון דוד שמעו־נאוויטש, יעקב כהן, שאול טשערניכאווסקי, א. שטיינ־מאן, אלישבע א.אנד. אין דער וויסענשאפטליכער אפטיילונג זענען פערעפענטליכט ארבייטען פון ג. מ. טארטשינער. ש. א. הארארעצקי, נ. סלושטש, י. ח. ראווניצקי, א. אנד. ז

אביסינישער פארשטעהער ביים פעלקער-בונד וועגען די יודען אין אביסיניען

זשענעווע (יט"א) דער פארשטעהער פון נעגוס ביים פעלקער-בונד טעקלע האווארשאטע האט אין א געשפרעך מיט'ן פארשטעהער פון „איזראעליטישען וואכענבלאט“ פאר די שווייץ ערקלערט צוו. אנד.: „אונזער ראסע שטאמט פון דעם גרויסען און הייליגען אפשטאם פון מלך שלמה. מיר זענען זעהר שטאלץ מיט דעם דאזיגען יחוס: בע־זונדערס לעצטענס האבען מיר געפיהלט די דא־זיגע קרובה'שאפט, ווייל מיר זענען געווארען אונ־שולדיג פערפאלגט און גערודפ'ט גלייך ווי די יודען. מיר בעטראכטען די פאלאשען פאר ברידער און זיי געניסען ביי אונז פון פולער גלייכבערעכ־טיגונג. די פאלאשען זענען טרייע בירגער, וואס זיי האבען בעוויזען בעזונדערס איצט בעטייליגענ־דיג זיך פרייוויליג אין דער פערטיידיגונג פון דער פרייהייט פון אונזער היימאט אין אביסיניען לע־בען 300.000 יודען, דערונטער 50 000 אין אדיס אבעבא“. טעקלע האווארשאטע האט פערענדיגט מיט די ווערטער: זאל אונז בעשיצען דער גאט פון שלמה! (די ציפערן פון פארשטעהער פון נעגוס זענען נישט גאנץ פינקטליך. חוץ די 50.000 פא־לאשען, איז אין אביסיניען נישט מעהר קיין יו־דען — רעד.).

פופצעהן יאהר

פון י. אייגער

פופצעהן יאָהר איז נישט קיין לאַנגע תקופה און בפרט פאַר די, וואָס האָבען דורכגעלעבט דעם וועלט קריג און רייפען עלטער, אָט פאַר די קיימלען זיך פון דעמאָלט אָן מאָדנע די געשעהענישען, די טעג, דאָס גאַנצע לעבען, פאַר זיי געפינט זיך די וועלט אין א מאָדנער בעוועגונג, ווי אין א געלויף נאָך א תיקון פאַר זיך אָדער נאָך דעם היפך פון א תיקון. און אין דער דאָזיגער צייט־רעכנונג און בעוועגונג האָבען די יודען זייער אייגענע צייטרעכנונג און בעוועגונג, וועלכע איז ענג און אויף א קאָמפּליצירטען אופן פערבונדען מיט די ערשטע.

אין אָט אין אונזער אייגענער בעוועגונג און צייטרעכנונג זענען מיר געקומען צו א טאָג, ווען עס פאָדערט זיך ווארפען א בליק אויפן עבר און אָנמערקען א וועג פאַרן עתיד. ווען עס פאָדערט זיך א מין חשבון הנפש. עס ווערט 15 יאָהר זינט דער קרן היסוד בויט ארץ ישראל.

איך דענק אז די טויזענדער און טויזענדער יודען אין די גלות לענדער וואָס פאסען אויף דעם קרן היסוד אלס בלויז א געלד־זאמעל אינסטרומענט מאַכען א טעות, ער איז דאָס אייגענטליך, דען אָהן געלד קען מען ארץ ישראל נישט אויפבויען און דער קרן היסוד זאמעלט דאָס געלד און בויט ארץ ישראל. אָבער די וואָס דרינגען אריין טיפער זעהען — און איצט צו די 15 יאָהר פון זיין עקזיסטענץ זאָלען דאָס אויך פערשטעהען אלע יענע טויזענדער ווייטע יודען — אז נישט בלויז דאָס, נאָר ער אליין, אַן און פאַר זיך איז געוואָרען צו א ווערטפולען נאַציאָנאַלען קנין, גלייך מיט אנדערע קנינים פון פאָלק. ער אַליין איז געוואָרען צו א דערגרייכונג דורך זיינע דירעקטע לייסטונגען און אויך דורך אומדירעקטע דורך איינגעשאפטען, וואָס ענטשטעהען דורך אגב, פון זיך, מיט דער צייט און ביי דער ארבייט.

דירעקטע לייסטונגען — דאָס וואָס ער בויט אין ארץ ישראל און פון די אומדירעקטע דאַרף מען צו אלעם ערשט דערמאָהנען אז ביזן קרן היסוד האָט די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע, אָט די גרויסע אינטענסיווע פאָלקס בעוועגונג, וועלכע מען רופט די „מלוכה אין וועג”, לחלוטין נישט געהאַט קיין בודזשעט. עס איז נישט געוועזען קיין פּלאַן, נישט קיין סיסטעם פון הכנסה און במילא האָט נישט געקענט זיין קיין אויסגעארבייטע שיטה פאַר הוצאה. ערשט דער קרן היסוד האָט געשאַפען דעם בודזשעט־אינסטיטוט אין דער ציוניסטישער בעוועגונג און א דאַנק איהם האָט דאָס אונבעשטימטע און פאָרמלאָזע אָנגענומען פאָרמען און איינגעשלאָסען געוואָרען אין ראַהמען, און א דאַנק איהם איז דער ציוניסטישער קאָנגרעס פון א דעמאָנסטראַטיווער פערזאַמלונג פערוואַנדעלט געוואָרען אין א פּאַרלאַמענט מיט זיינע פונקציעס און אַטריבוטען — ער דריקט אויס זיין צופרידענהייט אָדער אונצופרידענהייט דורך בעשטעטיגען אָדער אָפּוואַרפען דעם בודזשעט אָדער א געוויסען טייל פון בודזשעט.

נאָך וויכטיגער אלס אומדירעקטע לייטונג פון קרן היסוד איז דער מעשר־פּרינציפּ און דאָס אַריינדרינגען אין די ברייטע שיכטען פון פאָלק. דער קרן־היסוד איז דער ערשטער געקומען צום יודישען יחיד און אָהן צוואַנגס־מיטלען, נאָר בלויז מיט דער הילף פון נאַציאָנאַלער מאָראַל האָט ער אין איהם אויפגעוועקט דאָס געפיהל פון נאַציאָנאַלער פליכט און פעראַנטוואָרטליכקייט — אז ער„ דער יחיד טראָגט אחריות פאַרן גורל פון פאָלק, פאַר זיין צוקונפט, פאַר זיין דערלייזונגס ווערק און איז דערי־בער פערפליכטעט צו צאָהלען נאַציאָנאַלען שטייער, א געוויסען פּראָצענט פון זיין הכנסה.

אָט מיט דעם געזונטען נאַציאָנאַלען געדאַנק, וואָס פעראייניגט און צעמענטירט איז ער אריינגעדרונגען אין די פערוואָרפענע און פערשטויסענע ווינקלען פונם יודישען גלות, און אַזוי האָט ער ארויסגערופען פון דער טיף און בעלעבט ביי אונצעהליגע טויזענדער יודישע יחידים דערוויטערטע און איינזאַמע דורך דורות גלות־לעבען, דעם בעוואוסטזיין פון לעבעדיגער נאַציאָנאַלער צוגעהעריגקייט, ווייטע פערשטויסענע קהלות און איינזאַמע גרופּעס האָט ער פון כמעט טויטע גלידער פערוואַנדעלט אין לעבעדיגע און ווירקזאַמע, בעשטראַהלט זיי מיט נאַציאָנאַלער האָפענונג און בעהעפט זי מיט דעם קערפּער פון פאָלק.

דאָס זענען אונגעהויערע פערדינסטען, וואָס די בעלוינונג, פאַר זיי קומט גלייכצייטיג מיט זייער ווערען. מיט זייער דערשיינען אין לעבען און השפּעה, דורך זיי איז דער קרן היסוד געוואָרען צו אַן אינטעגראַלען טייל פונם יודישען ווערק אין זיין ברייטסטען פערנעהם און צו א גרויסען נאַציאָנאַלען קנין.

איצט נאָך 15 יאָהר ארבייט שטעהט ער פאַר א נייער תקופה, פאַר נייע לאָזונגען, פאַר א גרעסערען ארבייטס אימפּולס, זיינע אָנפיהרער גלויבען, אז עס זענען נאָך פאַראַן גרויסע מעגליכקייטען אין יודישען פאָלק פאַר זיין ענטוויקלונג, לויט די פאָדערונגען פון דער שווערער צייט וואָס דאָס פאָלק לעבט איצט איבער.

פון דער לאַנדזער פראָווינץ

(פון אונזערע קאָרעספּאָנדענטען)

קאָנסק.

א פוילישע גרעפין שענקט 5 פוהרען האָלץ צורעכטצומאַכען אַן אַלטע שוהל

ביי אונז געפינט זיך אַן אַלטע הילצערנע שוהל, וואָס האָט לעצטענס אָנגעהויבען צו ווערען בויפעליג. פאַכלייט האָבען פעסטגעשטעלט, אז בכדי זי אָפּצוהאַלטען פון איינפאַלען, מוז זי ווערען ארומגעשאַלעוועט. דער רעמאָנט דאַרף אָבער קאָסטען א סך געלד, אויף וואָס די פעראָרימטע היגע קהלה קאָן זיך נישט ערלויבען.

ווענען דער פערלעגענהייט פון דער קאָנסקער קהלה האָט זיך אָפּגים דערוואוסט די אָרטיגע גוטבעזיצערין, גרעפין טאַרנאָווסקע, וועלכע האָט אַנימאָלט צוגעשיקט דער קהלה 5 פוהרען ברעטער און אָט א דאַנק דער דאָזיגער מתנה וועט מען קאָנען צוטרעטען צו רעפערירען די שוהל.

א סקאַנדאַל צוליב א חתונה פון א כהן מיט א גרושה

דער היגער סוחר ב. ס. אגב א גאָר שיינער יונג, איז מיט א צייט צוריק געוואָרען ל״ע אַן אַלמן. לאַנג האָט איהם נישט געגלוסט צו לעבען אין איינזאַמקייט. ער האָט זיך באַלד ארויסגעלאָזט אין די סביבה דיגע שטעט אויסקוקען א פּאַסיגען שידוך.

צו לאַנג האָט ער זיך נישט געדאַרפען קלויבען, אין ראַדאָם האָט ער זיך בעקענט מיט א פרוי, און וועלכער ר׳האָט זיך מיטן ערשטען בליק פערליבט. די פרוי איז אָבער געווען א גרושה.

נישט קוקענדיג אויף די התראות פון אלע זייטען, אז ער אלס כהן, טאָר נישט מיט א גרושה חתונה האָבען, האָט ער אַנימאָלט מיט איהר יאָ געשטעלט א חופה און וואוינט מיט איהר ביזן היינטיגען טאָג.

צווישען די יודען פון שטעטעל און בפרט צווישען די ביידע משפחות פון דערמאָהנטען פאַר־פאָלק האָט די געשיכטע ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג.

ס—קע

אָפּאָטשנע.

אַן אַוואַנטורע אין דער שוהל צוליב הקפות

פון קדמונים איז שוין אין דער היגער שוהל איינגעפיהרט א מנהג, אז שמחת־תורה אינדערפריה האַלט זיך אויף דער גאַנצער עולם צוזאַמען מיטן רב מיט הקפות און מ׳וואָרט אויף דער חברה קדישא, וועלכע קומען אריינצוטאַנצען מיט גרוים פּאַראַד.

דער גבאי פון דער חברה קדישא גייט דאַן ארויף אויפן בעלעמער און הויבט אָן צו טיילען הקפות. צוערשט איז ער געוועהנליך מכבד זיינע חברים, שפּעטער טיילט ער צו הקפות דעם איבעריגען עולם.

פאַראיאָהרען האָט אָבער דער גבאי פון דער חברה קדישא אָפּגעטון דעם שוהל־עולם א שטיקעל, ער האָט בעזאָרגט זיינע מענשען מיט הקפות און זיך גלייך נאָכדעם אָפּגעטראָגען, איבערלאָזענדיג דעם איבעריגע מתפללים אויף הפקר.

די פערביטערונג פון די שוהל־יודען איז געווען אין לשער און זיי האָבען בעשלאָסען נקמה צו נעהמען פאַר דער עוולה. דעם היינטיגען שמחת־תורה האָט דער שוהל־עולם אויף דער חברה־קדישא שוין נישט געוואַרט און אויפן פערלאַנג פון די קהלה־פאַרשטעהער פוקס און גריטוואַלד איז מען גלייך צוגעטרעטען צו הקפות.

ווען די חברה קדישא איז ווי אלע מאָל אין א קאַראַהאָד אריינגעטאַנצט אין דער שוהל און געטראָפען אין מיטען פון די הקפות, האָט זי אויפגעהויבען א גרויסען טומעל און ווען נישט די קאַלטבלוטיגקייט פון די דערמאָהנטע צוויי קהלה־פאַרשטעהער וואָלט זיכער געקומען צו א בלוטיג געשלעג.

די חברה קדישא־לייט זענען אוועק, ווי אָפּגעשמיסענע, די הקפות זענען אָהן זיי פערענדיגט געוואָרען דער שוהל־עולם האָט זיך ממש בעלעקט מיטן זיסען נקמה־ביסען.

אברהם בירענצווייג

דאָס לעבען אין וואַרשא

(טעלעפאָנישע ידיעות פון דער הויפּט־שטאָט)

צוליב די רעגענס צופלוס פון וואַסערן אין די טייכען

אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע רעגענס איז צו בעמערקען, אַז עס זענען צוגעקומען וואַסערן אין די פּוילישע טייכען. צוליב דעם וואָס דאָס יאָהר איז געווען פערהעלטנישמעסיג ווייניג וואַסער אין די טייכען, דראָהט דער איצטיגער צופלוס נישט מיט קיין שום פערפליצונגען. דאָס וואַסער אין דער ווייסעל אונטער וואַרשע איז נעכטען געשטאַנען אויף דער הויך פון 1 מעטער און 6 צמ. אין די נאָהענטסטע טעג קאָן עס דערגרייכען א מעטער מיט 50 צמ. די לעצטע רעגענס האָבען פערבעסערט דער צושטאַנד פון די וואַסער־וועגען.

קינאָ - אינהאַבער וועגען הנחה־שטייער פון קינאָ - פאָרשטעלונגען

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואָס דעם 31. ד. ח. ווערען אויסגעלאָשען די אינדיווידועלע שטייער הנחות וואָס ווערען דורך דער שטאַטישער פערוואַלטונגען גענומען פון די קינאָס פון פאָרשטעלונגען — וועט היינט, מיטוואָך ד. 30. ד. ח. 7 א זייגער אין אָוונט פאָרקומען אַן אויסערגעוועהנליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דעם פעראיין פון קינאָ־אינהאַבער.

אַרעסטירט א פוטער - סוחר.

לויט א פעראָרדנונג פון דער אויספאָרשונגס־מאכט איז אין כאזשאָוו פערהאַלטען געוואָרען דער בעקאַנטער פוטער־סוחר נתן פירסנער, וועלכער האָט איינגעקויפט אין אייניגע וואַרשאָווער פירמעס גרעסערע פּאַרטיעס סחורה און נישט בעצאָהלט.

פאָרשריפטען וועגען קאָסמעטיק

אין געזונדהייטס־דעפּאַרטאמענט איז פאָרגעקומען א קאָנפערענץ אין שייכות מיט דער פעראָרדנונג פונ׳ם מיניסטער פון געזעלשאַפטליכער שוץ וועגן אויפזיכט איבער דעם אויספאָרטיגען און פערשפּרייטען קאָסמעטישע אַרטיקלען.

עס איז אויסגעאַרבייט געוואָרען אַן אויספיהרליכער מעמאָריאל אין וועלכען עס ווערען ציטירט די מיינונגען פון וועלט בעריהמטע וויסענשאַפטלער אין ענין פון באוועלירונג פון די פאָרשריפטען וועגען קאָסמעטיק.

סאַניטאַרע פעראָרדנונגען וועגען די שווים - בעדער

די סאַניטאַר׳ע מאַכט האָט זיך פעראינטערעסירט מיט די ספּאָרט שווים־בעדער.

אַזוי ווי די שווים־באַסיינען קאָנען לייכט ווערען די פערשפּרייטער פון אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען, האָט די מאַכט פעראָרדענט אַרויסצולאָזען טעגליך כאָטש 1/10 פונ׳ם וואַסער, וואָס געפינט זיך אין באַסיין.

עס פאַלט די צאָהל פון געבורטען אין פוילען

פון די בעריכטען פון סטאַטיסטישען אמט וועגען נאַטורעלען צווואוקס פון דער בעפעלקערונג אין פוילען איז צו זעהען, (26.7 אויף 1000 איינוואוינער אין ערשטען האַלבען פון ל. יאָהר און 27.1 אויף 1000 איינוואוינער אין פאַראיאָהריגען האַלבען יאָהר) אַז כאָטש אין פערגלייך מיט מערב איירופּע איז דער צוואוקס א גאַנץ בעדייטענדער אָבער אין פערגלייך, מיט די ערשטע נאָך־מלחמה־יאָהרען איז צו בעמערקען א געוויסע פאַלען פון די ציפערען.

נאָך אין יאָהר 1925 האָט מען אין פוילען נאָטירט 35.2 געבורטען אויף 1000 איינוואוינער.

אַ גנב אַ בעריהמטהייט — אַריינגעפאַלען.

אין א געוועלב אויף עלעקטאַראַלנע 3 האָבען זיך אַריינגעכאַפּט גנבים און גענומען פּאַקעווען די סחורה. דאָס האָט בעמערקט דער וועכטער, און צוגערופען געגעבען דער פּאָליציי. דער פּאָליציי האָט זיך איינגעגעבען צו פערהאַלטען די גנבים ביי זייער „שטיקעל אַרבייט”. דריי זענען זיי געוועזען און צווישען זיי איינער א אינטערנאַציאָנאַלער בעריהמטהייט. — ישראל וואָלפאָוויטש. ער איז געקומען קיין וואַרשע נאָך די גאַסטראָלען אין לאָנדאָן פאַריז, בריסעל. ביים פערהאַלטענעם האָט מען געפונען אויסלענדישע פּעסער און פערשידענע געפעלשטע דאָקומענטען.

אַרעסטירט אַ געוועזענעם סעקרעטאַר פון דער פּראָקוראַטור.

אויפ׳ן פאָרשלאַג פון דער פּראָקוראַטור איז אַרעסטירט געוואָרען דער סעקרעטאַר פון דער פּראָקוראַטור אין זשולאָוויטש, טאַדעאוש באַנטשקאָווסקי.

באַנטשקאָווסקי ווערט בעשולדיגט אין פאַלשער דענונציאַציע און רכילות געגען פּראָקוראָר יעזשי טורסקי. די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז באַנטשקאָווסקי האָט צוליב פּערזענליכע טעמים געטריבען רכילות געגען פּראָקוראָר טורסקי אויך דורך דער פּרעסע.

דעם אַרעסטירטען באַנטשקאָווסקי האָט מען געבראַכט אין טורמע קיין וואַרשע.

דאָס העכסטע געריכט בעשטעטיגט אַ טויט - אורטייל.

דאָס העכסטע געריכט האָט בעהאַנדעלט די קאַסאַציע פון מאַריאַן וויראַמבעק, וועלכער איז דורכ׳ן פּויזנער געריכט פערמשפּט געוואָרען צום טויט, פאַר עטליכע רויב אָנפאַלען אויף די שאָסעען און דערשיסען דעם פּאָליציאַנט סטשאַלקאָווסקי בעת דער לעצטער האָט איהם געוואָלט פערהאַלטען.

דאָס העכסטע געריכט האָט דעם אורטייל פון די ערשטע אינסטאַנצען בעשטעטיגט.

ראַספּוטין און זיין יודישע געליבטע

(שטוינענדע לעבענס - געשיכטע דערציילט פון איהר אַליין)

איבערגעגעבען פון ה. אַקערמאַן.

זי האָט צו קיינעם נישט גערעדט און פלעגט קיינעם נישט טשעפּען, און איהר צומישטקייט איז בעשטאַנען אין דעם, וואָס פּלוצים פלעגט זי אויסברעכען אין אַ געוויין און פלעגט שרייען: „קומט צו מיין חתונה, איך געה א כלה ווערען”...

אָט די ווערטער פלעגט מען נאָך פון איהר הערען. אויף זינאַ׳ס פאָטער איז איצטער געווען אַ גאָט׳ס רחמנות. אַחוץ דעם צער פון זיין טאָכטער האָט ער נאָך געהאַט די בושה פון זיין ווייב. און אַזוי האָט ער פון זיין ווייב געליטען גאַנצע צוויי יאָהר ביז זי איז געשטאָרבען.

און נאָך זיין ווייב׳ס טויט האָט דער שילאָווקער שניידער קיין סך נישט געלעבט, און ער איז געשטאָרבען מיט אַ גרינגען טויט: מען האָט איהם געפונען ביי דער מאַשין זיצען אַ טויטען.... אַזוי איז איהם די נשמה זיינע אויסגעגאַנגען.

און זאָלען זייערע דריי געפייניגטע נשמות דערהויבען ווערען אין די הויכע הימלען.

אין פּאָלין, אין נעמי׳ס געבורטס־שטעטעל, האָט מען אויך געהערט די נייעס, אַז דעם שילאָזקער שניידער׳ס טאָכטער האָט זיך אויפגעהאָנגען, און אַז די שולדיגע אין דער אומגליקליכער׳ס טויט איז נישט קיין אַנדערע ווי נעמי, וואָס האָבען אַ סך מענשען אויסגערעדט נעמי׳ס עלטערען פאַ״וואָס זיי האָבען דערלאָזט צו אַזאַ זאַך, פאַרוואָס זיי האָבען זייער טאָכטער דערלאָזט צוצונעמען איהר חבר׳טעס חתן„ אָבער וואָס האָבען שוין איצטער געטויגט די מוסר־רייד, וואָס מענשען האָבען גע׳מוסר׳ט נעמי׳ן מיט איהרע עלטערען, אַז סאַי־וויי־סאַי איז שוין זינאַ געלעגען אין קבר און איהר יונגער קערפּער האָט געפוילט...

זינאַ׳ס טויט האָט אויף נעמי׳ן זעהר שטאַרק געווירקט. זי האָט ערשט איצטער איינגעזעהן וואָס פאַר אַ גרויס פערברעכען זי איז בעגאַנגען אַנטקעגען איהר בעסטער חבר׳טע און זי איז פון גרויס עגמת־נפש געווען אויסער זיך.

זי דערזעהט איהר גרויסען טעות.

זינאַ׳ס פיס אין קבר זענען נאָך נישט געהאַט אָפּגעקיהלט געוואָרען, און שוין האָט נעמי איינגעזעהען איהר שרעקליכען טעות און פערברעכען וואָס זי איז בעגאַנגען. באָריס האָט איהר פאַר דער חתונה אימפּאָנירט און זי האָט געמיינט, אַז זי וועט מיט איהם זיין די גליקליכסטע אויף דער וועלט, אָבער ווי שטאַרק נעמי האָט זיך אָפּגענאַרט!

באַלד נאָך דער חתונה האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז באָריס איז אַ סעקסועל־קראַנקער און אַז ער קאָן גאָרנישט וואוינען מיט קיין פרוי....

דורך איהר האָט זיך איהר בעסטע פריינדינע גענומען איהר יונג לעבען; אויף איהר חבר׳טעס עלטערען האָט זי געבראַכט אַ ים מיט טרעהרען און צער מיט צער צוליב איהר אייגען גליק. צום סוף האָט זי גאָר דאָס גליק נישט דערגרייכט, נאָר זי איז אַריין אין אַ טיפען זומפּ!...

און דאָס איז געווען דאָס ערשטע רינגעלע פון אַ לאַנגער קייט מיט צרות, וואָס האָבען זיך נאָך דעם אויסגעגאָסען אויף נעמי׳ס קאָפּ. זי איז פון איין צרה אַרויס און אין דער אַנדערער אַריין.

אין פּאָלין, וואו נעמי האָט זיך בעזעצט מיט באָריס׳ן, האָט מען זיך עפּעס באַלד אָנגעהויבען צו שושקען, אַז ס׳איז עפּעס נישט גלאַטיג צווישען איהר מיט איהר מאַן. מען האָט זיי זעהר זעלטען געזעהען צוזאַמען צווישען מענשען. און ס׳איז עפּעס נישט געווען שוין אָט יענע פרעהליכע, שעהנע נעמי וואָס אַמאָל.

עס איז אַוועקגעגאַנגען אַ חודש, צוויי און דריי און דאָס שושקען זיך אין שטעטעל, אַז נעמי איז נישט גליקליך מיט איהר מאַן, איז שוין געוועזען אַ „סוד פאַר גאַנץ בראָד”. דער סוד איז שוין אַרויס אָפּען און פאַר אַלעמען, אַז זיי לעבען זיך ביידע ווי צוויי קעץ אין אַ זאַק, און דער סוף וועט זיין, אַז דער זאַק וועט צוריסען ווערען.

און עס איז טאַקע אַזוי געווען. גאָר אין גיכען האָט נעמי אָפּגעג׳גט באָריס׳ן טאַקע ביים פּאָלינער רב און איז צוריקגעגאַנגען מיט איהרע עלטערען וואוינען.

און מיינט נישט, אַז דער גט איז נעמי׳ן אַזוי גרינג אָנגעקומען. נעמי׳ס פאָטער האָט באָריס׳ן געגעבען הונדערטער געדאַרפט אַנידערלייגען ביז ער איז געגאַנגען צום רב.

נאָך נעמי׳ס גט׳ן זיך מיט איהר מאַן זענען די שאַמאַנסקי׳ס לאַנג נישט פערבליבען וואוינען אין פּאָלין. דאָס גאַנצע שטעטעל האָט זיך געפרעגט וואָס עס האָט זיך אויסגעלאָזט אַזאַ טרויעריגער סוף צווישען נעמי׳ן מיט איהר מאַן. עס פלעגען אָנקומען צו שאַמאַנסקי׳ן אַנאָנימע בריף (אָהן אונטערשריפטען), אַז דאָס צאָהלט גאָט אַזוי דער טאָכטער זיינער פאַר פערשניידען איהר חבר׳טעס יונגע יאָהרען און אַז דאָס איז נאָר אַן אָנהויב. גאָט וועט זי ערשט שטראָפען. אַ סך בריף האָט נעמי ערהאַלטען אויף איהר אייגענעם נאָמען, וואו מען האָט זי זעהר געשאָלטען מיט די ערגסטע קללות.

נעמי פלעגט זיך נישט ווייזען אויף דער ליכטיגער וועלט, נאָר פלעגט זיצען פערמאַכט אין אַ פערשלאָסענעם צימער און זי פלעגט פערגיסען טרעהרען.

וואָלט זינאַ כאָטש געווען געלעבט, וואָלט נעמי איצט צו איהר געלאָפען, זי וואָלט זיך געוואָרפען פאַר איהרע פיס, אַבי זי זאָל איהר מוחל זיין.

(ווייטער מאָרגען)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך, 30 אקטאבער

ג' מרחשון תרצו

זון-אויפגאנג 6.27

זון-אונטערגאנג 4.11

די גרויסע שרפה פון ל. פשיגורסקי'ס פאבריק

ווייטערדיגע פרטים. — די סבה פון דער שרפה

די גרויסע שרפה, וועלכע איז פארגעקומען עהערנעכטען ביינאכט אויף פאלודניאווא 68, האט געמאכט א גרויסען רושם אין דער גאנצער שטאט. נעכטען א גאנצען טאג האבען זיך פאר דער אפגעברענטער פאבריק געקליבען הונדערטער מענשען. קיינער איז אבער צום ארט פון דער פאבריקס-חורבה נישט צוגעלאזען געווארען. אויך זענען א גאנצען טאג אויפ'ן פאבריקס-הויף געשטאנען א 150 ארבייטער, וועלכע האבען געארבייט אין דער אפגעברענטער אפבריק און האבען בעקלאגט זייער ארבייטס-פלאץ.

דאס פייער איז אויסגעבראכען האלב 2 ביינאכט און האט זיך בליץ-שנעל פערשפרייט אזוי אז ווען די ערשטע פייערלעשער-אפטיילונגען זענען געקומען אויפ'ן ארט פון דער שרפה האבען זיי געטראפען די ברענענדע פאבריק אין אזא צושטאנד, די פאדערשטע און אונטערשטע וואנד פון דער פאבריק זענען שוין געווען איינגעפאלען. אין דער לינקער וואנד, וואס גרעניצט מיט'ן יתומים-הויז „פשיטוליסקא" פאלודניאווא 66 איז געווען אויס געריסען א גרויס לאך. דערהאלטען האט זיך נאר די רעכטע וואנד, דאס טרעפען-הויז מיט דעם רעזערוואר און דער הויכער קאמין הינטער דער פאבריק.

די רעטונגס-אקציע האט זיך דעריבער געמוזט בעגרעניצען נאר אויף צו לאקאליזירען די שרפה און נישט דערלאזען די פייער-צונגען זאלען זיך איבערווארפען אויף די שכנות'דיגע הייזער. פון איין זייט אויף דעם יתומים-הויז און פון דער צווייטער זייט אויף דער פאבריק פון כעמיקאליען „גאמא" און דער פלוש-פאבריק פון די ברידער ניימאן.

די מויערען פון דער פאבריק געהערען צו דער פירמע לייבוש פזשיגורסקי, וועלכער האט גלייכצייטיג געהאט זיין וועבעריי אויפ'ן דריטען און פירטען שטאק. דער פארטער, ערשטער און צווייטער שטאק זענען געווען פארנומען דורך דער שפינעריי און לאגער פון דער פירמע אברהם בערלינסקי.

די סיבות פון דער שרפה זענען נאך ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט געווארען. מ'ווייסט נאר אז א מאמענט פאר'ן אויסברוך פון דער שרפה האט מען געהערט דריי הילכיגע קלעפ און באלד דערויף איז די גאנצע פאבריק געשטאנען אין פלאמען.

פון דעם דרינגט מען ארויס, אז די סיבה פון דער שרפה איז געווען פאלגענדע: די פאבריק איז געטריבען געווארען דורך א ראפע-מאטאר פון דער מארקע „וויזעל". נעבען דעם מאטאר זענען געשטאנען עטליכע פעסלעך ראפע. די ראפע האט זיך דערווארימט און צוליב דעם איז פארגעקומען אנ'אויפרייס, וואס בעווייזט דאס גרויסע לאך אין דער בראנד-מויער, וועגען וועלכען מיר האבען שוין דערמאהנט. דערווייל זענען דאס אבער נאר השערות.

ווי מיר האבען שוין איבערגעגעבען, איז די גאנצע פאבריק אפגעברענט געווארען און ס'איז גארנישט אפגעראטעוועט געווארען. דער בנין צוזאמען מיט די מאשינען בילדען איין גרויסע חורבה. די פייערלעשער דיזשורירען נאך ביז איצט, ווייל עס טליען נאך אין בעזונדערע ערטער די אפגעברענטע מאטעריאלען.

היינט בייטאג וועט אויפ'ן ארט פון דער שרפה קומען א קאמיסיע מיט פארשטעהער פון דער וואיעוואודזטווע, סטאראסטווע, פאליציי, בוי-אינספעקציע, ארבייטס-אינספעקטאר, פייערלעשער און פערזיכערונגס-געזעלשאפטען, כדי אנצוהויבען די אויספארשונג וועגען די סיבות פון דער שרפה.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז די פירמע אברהם בערלינסקי אינגאנצען נישט געווען אסעקורירט. דאגעגען די פירמע פזשיגורסקי איז געווען אסעקורירט אויף 400 טויזענד זל. צוויי הונדערט טויזענד זל. אויפ'ן פאבריקס-בנין אין די געזעלשאפטען פרודענשאל, „פזשעזארנאשטש", ווארשעווער פערזיכערונגס-געזעלשאפט, „אזשעל", פאלאניא און פלאריאנקא און 200 טויזענד זל. אויף די מאשינען און סחורות אין די געזעלשאפטען „פרודענשאל", „פזשעזארנאשטש", ווארשעווער פערזיכערונגס-געזעלשאפט, „אזשעל" און „פארט".

אין אלגעמיין בעטרעפען די שאדענס ביז א מיליאן זלאטעס.

רעגולאמין=קאמיסיע ביים שטאטישען בייראט

בעשליסט, אז די פלענאר=זיצונגען זאלען זיין עפענטליכע

נעכטען איז אונטערן פארזיץ פון וויצע-פרעזידענט קאזלאווסקי פארגעקומען א זיצונג פון דער ניי-געוועהלטער רעגולאמין-קאמיסיע ביים בייראט.

די זיצונג איז צונעטרעטען צו בעטראכטען דעם רעגולאמין פון די פלענאר - זיצונגען פון בייראט. נאכ'ן אננעהמען א רייה פונקטען אהן ענדערונגען, האט אדוו. ביליק פארגעלעגט צו ענדערן דעם פונקט פון רעגולאמין, אין וועלכער ס'רעדט זיך וועגען דעם, אז די פלענאר-זיצונגען זענען פערטרויליכע און אז די זיצונגען זאלען זיין עפענטליכע. דער פארשלאג איז איינשטימיג אנגענומען געווארען.

וויצע-פרעזידענט קאזלאווסקי האט ערקלערט, אז דאס פרעזידיום פון דער שטאט-פערוואלטונג וועט נעהמען אין אכט די מיינונג פון דער קאמיסיע און וועט זיך ווענדען דעם פערשטענדיגען מיט דער קאמיסיע.

ראטמאן ליבערמאן האט דאן פארגעלעגט צו ענדערן דעם פונקט פון רעגולאמין, לויט וועלכען פאר א דרינגענדען פארשלאג דארף מען האבען 3 אונטערשריפטען, ראטמ. ליבערמאן האט אנגעוויזען אז אין בייראט זענען נישט פארהאן קיין גרופען און פארטייען און דעריבער דארף יעדער מיטגליד פון בייראט האבען דאס רעכט אריינצוטראגען דרינגענדע פארשלאגען.

דער פארשלאג איז אנגענומען געווארען.

נאך דער באהן=קאטאסטראפע הינטער זגערזש

א קאמיסיע פון דער ווארשאווער דירעקציע אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע

(א) די באהן-קאטאסטראפע, וואס האט פאסירט הינטער זגערזש, האט ארויסגערופען א פערשטענדליכע פעראינטערעסירונג.

אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע איז ביז שפעט-ביינאכט געפיהרט געווארען אנ'אויספארשונג אינטער דער לייטונג פונ'ם וויצע-פראקוראר ביקלעווסקי.

בעת דער אויספארשונג זענען פון די דריי פערהאלטענע באהן-בעאמטע, צוויי (אנדזשעי ביאלקאווסקי און סטעפאן וואיטשיק) ארעסטירט געווארען און מ'האט זיי אריינגעזעצט אין טורמע.

אויפ'ן ארט איז אויך אנגעקומען א ספעציעלע קאמיסיע פון דער ווארשעווער דירעקציע, וועלכע פיהרט אדורך א פאכמענישע לוסטראציע און פארשונגען

די ארבייט איבער'ן ברענגען אין ארדנונג און אפרוימען דעם באהן-וועג איז נאך אין גאנג.

דער פערקעהר אויף דער ליניע זגערזש-לאדז איז צוריקגעקעהרט געווארען נאך עהערנעכטען דריי פערטעל 6 א זייגער.

בעגאסען די פראדוקטען פון יודישע געוועלבער מיט קארבאל

ווילדע עקסצעסען פון ענדעקישע כוליגאנעם

ווידער האבען מיר צו פערציכענען א רייה כוליגאנישע אנפאלען אויף יודישע געוועלבער אין כאיני - פאוויאט.

כוליגאנישע, ענדעקישע שקצים געהען ארום פון איין יודיש געוועלב צום צווייטען, פערניכטענדיג די סחורות דורך בעגיסען מיט קארבאל אדער אנדערע פליסיגקייטען מיט א שלעכטען ריח, אויף דעם אופן מאכט מען מיט אמאל א סוף צו א יודישער עקזיסטענץ.

אט זענען די כוליגאנעס אנגעפאלען אויף דעם פרוכטען-געוועלב פון חנה בראון, זשגאווסקא 102, און פערניכטעט איהר גאנצע סחורה דורך בעגיסען מיט קארבאל.

ווייטער זענען די ענדעקישע אויסוואורפען בעפאלען דאס געוועלב פון אסתר הורעוויטש זשגאווסקא 145, און בעגיסענדיג די פראדוקטען מיט עפעס א שטינקענדיגער פליסיגקייט זענען זיי ענטלאפען.

א דריטער פאל איז פארגעקומען אויף זשגאווסקא 151. אויך דארט האבען די ווילדע יונגען בעגאסען די פראדוקטען מיט קארבאל. צופעליג האט זיך דארט אין געוועלב געפונען א געוויסער גוטער פון זגערזשער 21, וועלכער האט בעקומען בראנד-וואונדען פון קארבאל.

אין אלע פאלען האט אינטערוועניר די פאליציי, אבער די ענדעקישע כוליגאנעס איז נישט געלונגען צו כאפען.

דעם פערוואונדעטען גוטער האט ערטיילט הילף די פאגאטאוויע פון רויטען קרייץ, וועלכע איז ארויסגערופען געווארען דורך דער פאליציי.

א דעלעגאציע פון יודישע איינוואוינער אין כאינע וועט זיך ווענדען וועגען דעם ענין צום פאוויאטאווען סטאראסטא ה' מאקאווסקי.

צוזאמענשטויס פון א טראמוואי מיט א וואגען

(א) נעכטען האלב 9 אין דערפריה איז אויף ראג 11 ליסטאפאדא און זשעראמסקיעגא דער טראמוואי נומער 3 ארויף אויף א וואגען, אנגעפיהרט דורכ'ן פויער פערדינאנד גרינוואלד פון דארף נאווא־זלאטנע הינטער לאדז.

דער רעזולטאט פונ'ם צוזאמענשטויס איז געווען א פעטאלער: דער וואגען איז צושמעטערט געווארען און גרינוואלד איז ארונטערגעפאלען אונטערן טראמוואי, וועלכער האט איהם צוהאקט א פוס און צושעדיגט אויפ'ן גאנצען קערפער.

אין א געפעהרליכען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

Dr. med. H. LUBICZ

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

צוריקגעקעהרט

עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2 און 5—8 אווענד, זונטאג פון 9—11 בייטאג און יום-טוב פון 9—1

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"

ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25

דיר.: ד. צעלמייסטער, אפ.: י. קרעלמאן

אין יעדען הויז! אלט און יונג!

אין יעדער שטוב! ארים און רייך!

אויף יעדען ארט! ביי אלע גלייך!

איז די סענסאציע פון טאג

היינט, 9.15 אוונט — די יונגע בעגאבטע קינסטלערין

דינה האלפערן

צוזאמען מיט איהר פארטנער סעם בראנעצקי

און גאנצען אנסאמבל אין גרויסן סענסאציאנעלן רעפערנס-בילד אין 3 אקטען פון ה. שמולעוויטש — די

אומגעזעצליכע פרוי

פערגרעסערטער ארקעסטער. הערליכע אויסשטאטונג. שיינע ליכט-עפעקטען. דירינגענט: ל. זעלטאן. טעכנ. לייט.: ב. עפשטיין. ערט.: א. האלפערן. בילעטען פון 11 פרי אין טעאטער-קאסע

דער מערדער פון דיר. קאנענבערג

פערמשפט אויף 10 יאהר תפיסה

אורטייל פון אפעלאציע=געריכט אין ווארשא

(א) נעכטען איז אין אפעלאציע-געריכט אין ווארשא בעטראכט געווארען דער פראצעס פון יוזעף טישאק, וואס האט בשעתו אין פאביאניץ דערמארדעט דעם דירעקטאר פון קרושע און ענדער — קאנענבערג.

דאס לאדזער קרייז-געריכט האט טישאק'ן געהאט פערמשפט אויף אייביגע תפיסה. דאס אפעלאציע-געריכט אויסהערענדיג די עדות און די פערטיידיגער, האט געמילדערט דעם אורטייל אויף 10 יאהר תפיסה.

פאבאר-רשימה פון יאהרגאנג 1915

(א) מארגען, דאנערשטאג, דעם 31 דארפען זיך שטעלען צו דער פאבאר-רשימה אין מיליטער-ביורא אויף פיעטריקאווער 165 די מענער פון יאהרגאנג 1915, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 4. קאמיסאריאט מיט די פאמיליעס, וואס הויבען זיך אן מיט די אותיות:

U W Z Ź Ż

און פון 11. קאמיסאריאט — מיט די אותיות:

T U W Z Ż Ź

מ'דארף מיט זיך מיטברענגען א פערזענליכען דאקומענט און א רעגיסטראציע-שיין.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: מ. קאצפערקעוויטש (זגערזשער 54), ריטעל (קאפערניקא 26), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און וו. שאט (פזשעיאזד 19), מ. ליפשיץ (פעטריקאווער 193), א. ריכטער און ב. לאבאדא (11 ליסטאפאדא 86)

קאוואלסקי כ'קאוואלסקי...

זיי זענען אזוי ענליך, ווי א צווילינג

(א) נעכטען איז קיין לאדז, אונטער א פאליציי-וואך, געבראכט געווארען דער רעדאקטאר פון „האסלא פאדוואוועלסקיע" (א ברודער-ארגאן פון „ארענדאוואניק" און פון שטרייכערס „שטירמער") קאוואלסקי פון קראקע. געגען וועלכען די פראקוראטור האט פערפיהרט א פראצעס פאר'ן אויפהעצען איין טייל בעפעלקערונג געגען דער צווייטער.

דאס שטאטישע געריכט האט איהם פערמשפט אויף 3 חדשים ארעסט און צו בעצאהלען 100 זלאטעס שטראף.

דער ראמאנטישער ראמאן!

האט מיט א האק איבערן קאפ געלעגענט מאראל זיין האכאנסע

(א) דעם 18. יוני ה. י. האט דער 37-יאהריגער ראמאן אפיץ, אין א'אנפאל פון אייפערזוכט בעפאלען זיין שכנה און „קאכאנקע" סטאניסלאווא מילער, און איהר מיט א העקעל אזוי „צורעכט-געמאכט" דעם קאפ, אז זי איז געבליבען ליגען אין א טייך בלוט מעהרער טויט ווי לעבעדיג.

אפיץ איז דאן אליין אוועק אין קאמיסאריאט און געמאלדען, אז ער האט דערה"ג'עט א פרוי אין גאס...

ביני לבינו האט מען זיין קרבן אפגעראטעוועט פון טויט, און זי איז געבליבען לעבען מיט א צעקאליעטשעטען פנים.

סוף מעשה איז, אז ראמאן אפיץ האט נעכטען בעקומען א פסק דין פון לאדזער קרייז-געריכט — 5 יאהר טורמע.

KINO TEATR MIRAŻ 11 LISTOPADA 16

היינט פרעמיערע!

די נייעסטע און פרעהליכסטע פוילישע מוזיקאלישע קאמעדיע א. נ.

A.B.C.

פון ליבע

אין די הויפט-ראלען:

Adolf Dymsza,

Kazio Krukowski

i Marja Bogda.

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייט.

נייע געזעצן און צירקולאַרן

פרויען-פּאָליצי

ס'איז דערשינען א פעראָרדנונג וועגן פרויען פּאָליציי. די אויפגאבען פון דער פּאָליציי זענען: 1) אַכטונג צו געבען אויף פּראסטיטוציע, 2) צו בעקעמפן דעם האַנדעל מיט פרויען און קינדער, די פערמיטלונג ביים פרויען-האַנדעל, די אַלפאָנסען און פּארנאגראפיע ווי אויך צו פיהרען אויספאָרשונגען אין די אויסגערעכנטע ענינים, 3) צו פיהרען אויספאָרשונגען אין ענינים וועגן פערגוואַלדיגונגען און געגען זיטליכקייט, 4) אויסצוגעפינען די שאַנד-היילער און פּערזאָנען, וועלכע פערנעמען זיך אין געהיים פּראפעסיאָנעל מיט פּראטעסטיטוציע.

די פּאָליציאַנטקעס זענען בערעכטיגט צו בעזוכען פערדעכטיגע לאָקאַלען, וואוינונגען און פלעצער, צו האלטען וואַך אויף גאסען, פּארקען, גערטנער, וואָקזאלען, אַרום שולען, פערוויילונגס-אַנשטאלטען. די וואַך בעשטייט אין אינטערעסירען זיך, אַכטונג געבען, אָבסערווירען און אינטערווענירען אין אַלע פאַלען, ווען ס'ריהרט אן די זיכערקייט פון פרויען, קינדער און יוגענד.

דאגעגען זענען די פרויען-פּאָליציאַנטין נישט בערופען אָנצווענדען פערזענליכע רעפּרעסיעס און בפרט צו פערהאַלטען אויסער קינדער, יוגענדליכע און פרויען. קוים דאַרפען זיי פערהאַלטען א מאנס-פּערזאָן, מוזען זיי זיך ווענדען צום נעהנטסטער פּאָליציי-וואַך.

די פרויען-פּאָליציי ווענדען אָן אין איהרע אינטערווענצען א וואָרנונג, פיהרט אָפּ דעם פערהאלטענעם צו די עלטערען, אָפּיעקונעס, צו דער אָרגאַניזאציע פון געזעלשאַפטליכער שוץ אדער אין דער פערהאַלט-קאמער.

דאָקומענטער פון ציווילשטאַנד-אַמט

דער אינערן-מיניסטער קלערט אויף, אַז בקשות וועגען אויסצוגען פון די ביכער פון ציוויל-שטאנד-אַמט (חתונה-אַקטען, טויט-שיינען, מעטריקעס) זענען פריי פון סטעמפעל-אָפּצאָהל. פריי פון סטעמפעל-אָפּצאָהל זענען אויך די דאָקומענטען, אויף וויפיל זיי ווערען אַרויסגעגעבען דורך די ראבינאטען, ערשט ווען די אויסגערעכנטע דאָקומענטען ווערען בעשטעטיגט דורך דער אויפזיכט-מאַכט אינטערליגען זיי דעם בעטרעפענדען סטעמפעל-אָפּצאָהל.

רעכט פון פּאָליציי צו שיסען

דער הויפט-קאָמענדאַנט פון דער פּאָליציי האָט אַרויסגעגעבען אַנ'אינסטרוקציע וועגן בענוצען געוועהר ביים נאָכיאָגען ענטלויפענדע פערברעכער.

קיין וואָרנונג-שאָסען איז די פּאָליציי אין אַזאַ פאַל שוין נישט מחויב צו געבען, זי דאַרף נאָר בלויז איין מאָל שרייען: האַלט, פּאָליציי! און אויב ער שטעלט זיך נישט אָפּ, מעג זי גלייך בענוצען געוועהר.

קוים האַנדעלט זיך וועגן א געפעהרליכען פערברעכער. דאַרף די פּאָליציי שרייען: די הענד אין דער הויך! ווי באַלד דער שטיין געבליבענער פאָלגט נישט, איז זי בערעכטיגט גלייך צו שיסען.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטן געריכט

עקספּאָרט - הנחות

אפילו אויפ'ן סמך פון געפסלטע האַנדעלס-ביכער מוז מען בעפרייען עקספּאָרטירטע אויסאַרבייטונגען פון אומזאַץ-שטייער.

אַלימענטען.

אַ שטיף-פאָטער איז נישט מחויב צו צאָהלען אַלימענטען פאר א שטיף-קינד.

האַלעס.

דער כלל, אַז טרעגער קאָנען בויען נאָר געמיינדעס און נישט קיין פּריוואַטע פערזאָנען האָט אַנ'אָנווענדונג בלויז אין די פאַלען, ווען ס'האַנדעלט זיך נישט וועגען האַלעס מיט שטענדיגע האַנדעלס-פּלעצער (געוועלבער), נאָר ס'גייט וועגען אַ טאָרג, וואו מ'האַנדעלט בלויז אין בעשטימטע טעג אָדער געציילטע שעה'ן.

ליציטאַציעס.

ס'דראָהט אַ שטראָף פאַר נישט צושטעלען חפצים צו דער ליציטאַציע אַפילו, ווען מ'האָט בלויז געפּרובט נישט צוצושטעלען ד"ה אויך אין דעם פאַל, יען די בעהאַלטענע חפצים זענען געפינען געוואָרען און די ליציטאַציע איז יאָ פאָרגעקומען אין בעשטימטען טערמין אַזוי, אַז דער מאָהנער האָט נישט געליטען קיין שום שאָדען.

ס'ענדערט נישט די לאַגע דער אומשטאַנד, וואָס דער אָנגעקלאָגטער איז נישט דער אייגענטימער פון די בעהאַלטענע חפצים, נאָר דער אויפזעהר.

שווינדעל.

אויב עמיצער זאָגט צו אַ פרוי, אַז ר'וועט מיט איהר חתונה האָבען און אויף דעם סמך גיט זי איהם דער-ווייל געלד אַלס איינס, צי אין פאָרם פון אַנ'הלוואה אָדער אַ קאָנטאָ אויפ'ן נדן און ער לאָזט זי גלייך נאָכדעם שטיין הייסט דאָס אַנ'אַפערע.

זעלבסט - פערטיידיגונג.

ווי באַלד איינער קומט אַריין אין פרעמדען פּריוואַטען לאָקאַל און ער וויל גוטוויליג איהם נישט פערלאָזען, מעג מען איהם בכח בע-זייטיגען און ס'וועט דערפאַר נישט דראָהען קיין שטראָף, ווייל ,אַזאַ האַנדלונג פון דירה-אייגענטימער ווערט בעטראַכט, ווי אַ זעלבסטפערטיידיגונג.

אַרבייטסלאָזע רענטע.

מיט'ן מאָמענט, ווען ס'ווערט פעסטגעשטעלט, אַז אַנ'אַרבייטסלאָזער איז בעשעפטיגט אויף אַ פּאָסטען און בעקומט שכירות, ווערט איהם אויטאָמאַטיש אָפּגעשטעלט די רענטע.

קוים אַרבייט ער און בעקומט נישט קיין שכירות למשל ר'לערענט זיך אַנ'אַנדערע אַרבייט, טאָר מען איהם נישט די רענטע צוליב דעם אָפּ-שטעלען.

דאס נייע לעבען אין ארץ-ישראל

וועט איהר זעהען אין דעם נייעם ארץ-ישראל-פילם „עבודה" אין קינא „קאפיטאל"

אַ נייע זון האָט אויפגעלויכטען איבער די חורבות פון ארץ-ישראל. אַ זון פון אַרבייט און שאַפען. פון די מאַלאַריע-זומפּען שטעהען אויף ישובים, שטעט און דערפער. דאָס לאַנד צוזאַמען מיט'ן פאָלק איז אויפגעשטאַנען תחית-המתים. עס שאַפט זיך דאָרט אַ ניי לעבען, נייע ווערטען און נייע ראַנגלענישען.

אָט דאָס נייע לעבען האָט געוואָרט אויף דעם רעזשיסער, וואָס זאָל עס פּלאַסטיש אַרויסברענגען אויף דער פילם-לענטע און עס פעראייביגען. אָט איז געקומען דער רעזשיסער און לויט'ן טעקסט פון דעם בעריהמטען דיכטער לערסקי אַרויסגעברעגט דעם מעכטיגען יודישען ארץ-ישראל פילם „עבודה" (סימפאָניע פון אַרבייט)

די אויסלענדישע פּרעסע האָט וועגען דעם פילם „עבודה" פערעפענטליכט בעגייסטערטע אַרטיקלען. ס'איז דערום צו האָפען, אַז אויך ביי אונז אין לאָדז, וואו דער פילם ווערט צום ערשטען מאָל אין פּוילען דעמאָנסטרירט, וועט ער אַרויסרופען בעגייסטערונג.

דער דירעקציע פון „קאַפּיטאָל" קומט טאַקע אַ יישר-כח פאַר די בעמיהונגען אַראָפּצוברענגען דעם מעכטיגען ארץ-ישראל-פילם.

—=—

גוט מאָרגען!

מלקות אויפ'ן נאַקעטן...

אַ גרויס אומגליק האָט נעבעך געטראָפען אונזערע שמענדריקעס, וואָס זענען אויף אַ גאָר מיאוס'ן אופן אָפּגעשמיסען געוואָרען אויפ'ן סאַמע „כ'בעט איבער אייער כבוד."..

געשעהען איז אָט וואָס:

דעם קומענדיגען פרייטאָג קומט פאָר אין בערלין אַ באָקס-מעטש וואַרשאַ-בערלין. אין שייכות דערמיט, האָבען די ריזוע-ביוראָ'ס אָרגאַניזירט אַנ'אויספלוג קיין בערלין, כדי די ספּאָרטלער, זאָלען האָבען די מעגליכקייט בייצוואוינען דעם מעטש.

דער „נייער פאָלקסבלאַט" שרייבענדיג וועגן דעם מעטש, האָט כסדר אויפמערקזאַם-געמאַכט די יודישע ספּאָרטלער, זיך אָפּצוהאַלטען פון דעם אויס פלוג, דאָס האָט אָבער ווייניג געהאָלפען אונזערע שמענדריקעס, האָבען זיך אַ לאָז-געטון אין די ביוראָס, און אויסגעכאַפּט די בילעטען, אַ קלייניגקייט, פאָהרען קיין בערלין, אָנפיהלען די קאַסע פון אַ נאַצישע ספּאָרט-אימפּרעזע, און שפּעטער זיך קענען בעריהמען: נאָט, זעהט, ווער ס'איז געווען צו גאַסט אין נאַצי-לאַנד!..

איז זיי דאָך אָבער אויפגעלעגט געווען אַנ'אומגליק, קומט דאָס גליק אין שטוב אַריין. די „זיידענע יונגעלייטלעך" האָבען שוין אַלע געהאַט פּיקס און פערטיג, געלאָזט נעהען נייע מאָדערנע אַנצוגען, הויזען מיט'ן קנייטש, געלאָזט איבער-פּרעסען די יעשאָנקעס, פּאַסאָנירט די קאַפּעלושלעך, גענומען אויף אַפּנויז — סמאָקינגס מיט זיידענע לאַצען. איבערדערצעהט די קראַוואַטען אויף דער לינקער זייט און געוואַרט... אויף דער „גליקליכער מינוט", ווען זיי וועלען זיצען פּנים אל פּנים מיט די „האַקענקרייץ-קאַמעראַדען".

אין מיטען דערינען, גיט דער דייטשער קאָנסול צו וויסען, אַז ער קאָן צוליב „טאַקטישע" טעמים די פּוילישע יודען נישט וויזירען די פּעסער.

האָט זיך די פּוילישע מאַכט „אָבראַזשעט" און געזאָגט: „שלאָגסטו מיינע יודען, שלאָג איך דיינע דייטשען" און געשטראָכען פון דער ריי-זענדער-ליסטע די דייטשע בירגער אין פּוילען.

דער סוף פון דער מעשה איז געווען, אַז אַזוי ווי ס'איז נישט געווען ווער ס'זאָל פאָהרען, האָט דער אויספלוג נישט אויסגעהאַלטען די קאַלקולאַציע — און אויס „וויטשעטשקע"...

אַי, האָבען אונזערע שמענדריקעס בעקומען אָנגעשמיסען אויפ'ן סאַמע „כ'בעט איבער אייער כבוד".

יאָ, שטופּט אייך נישט וואו מ'דאַרף נישט.

אב—נעק.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20
צוריקגעקעהרט

קלאַנג-קינא-טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסע פּרעמיערע!
גרויסע עפּאָפּיי פון העלדישקייט, ליבע און אָפּפערוני. בעסטער פּויל. פילם א. ג.
Młody las
אַ פילם, וועלכער האָט איבערגעשטיגען אַלע ביז איצט געזעהענע פּויל. פילמען.
אין די הויפּט-ראָלען:
Adam Brodzisz, Marja Bogda, Samborski, Walter, Znicz, Trapszo, Cybulski i inni.
??? אויסער'ן פּראָגראַם ???
אָנהויב 4 נאָכמ. פרייטאָג, ד. 1. נאַוו., שבת און זונטאָג — 10 אַ זייגער פריה.

שטורמדיגע צייטען

14

ראָמאַן

אָבער ביי דער צווייטער קאַסע פון בילעטען איז שוין דער קאַסירער נישט געווען אַזאַ טרוס. ווי נאָר איינער פון די טשעטשענצעס האָט אַריינגעשטעקט צו איהם דעם רעוואָלווער, האָט ער בליץ-שנעל אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און אויסגעשאָסען. די קויל האָט געטראָפען דעם טשעטשעניעץ אין שטערן אַריין און איהם אַוועקגעלעגט אַ טויטען אויפ'ן אָרט.

אין דערזעלבער סעקונדע איז אונטערגעלאָפען אַ צווייטער טשעטשעניעץ און אויסגעשאָסען צום קאַסירער און איהם געטראָפען. עטליכע אַנדערע טשעטשענצעס האָבען אַוועקג... זייער טויטען חבר אָן אַ זייט און איינער פון זיי האָט איהם אַרויפגענומען אויף אַ פערד, וואָס איז געשטאַנען אין דרויסען און איז מיט איהם שנעל אַוועקגע-ריטען.

דערווייל האָבען סעלים-כאַנ'ס מענשען אויס-געליידיגט אַלע קאַסעס. קיינער האָט שוין מעהר נישט געוואָגט צו שטעלען זיי אַ ווידערשטאַנד. די רעשט קאַסירערס האָבען מיט פערכמורעטע פּנים'ער און ציטערנדיגע הענט אַוועקגעגעבען דאָס גאַנצע געלט וואָס זיי האָבען געהאַט.

פּלוצלינג האָט זיך ווידער דערהערט אַ דורכ-רייסענדער פייף...

אין דערזעלבער סעקונדע האָבען זיך די טשע-טשענצעס. מיט שנעלע טריט געלאָזט צום אַרויס-גאַנג. אין מיטען פון זיי איז געגאַנגען סעלים-כאַן, אַרויסגעגעבען איין בעפעהל נאָכ'ן אַנדערען:

— די ביקסען אין דער הויך! די רעוואָלווערען אין די הענד! אין דער ריכטונג צום שאָסעי!

די גאַס אַרום וואָקזאַל איז געווען לעדיג. די שיסעריי האָט אַלעמען איבערגעשראָקען. נישט ווייסענדיג, וואָס ס'איז געשעהן אין וואָקזאַל, האָט זיך דער עולם געלאָזט לויפען און זיך אויסבעהאַלטען, וואו איינער האָט נאָר געקענט.

אַרויסקומענדיג פון וואָקזאַל אויף דער גאַס אַרויס, האָט זיך סעלים-כאַן מיט זיינע מענשען געלאָזט געהן אין דער ריכטונג צו שאָסעי. קיינער האָט זיי דעם וועג נישט פערשטעלט.

אָבער פּלוצלינג זענען פון וואָקזאַל אַרויסגע-לאָפען אַ צענדליג סאָלדאַטען, וועלכע מ'האָט דער-ווייל בעוויזען צו ברענגען. איינער פון די סאָלדאַ-טען, אַנ'עלטסטער, האָט אַ געשריי געטון:

— אָט איז סעלים כאַן! שיסט גלייך אין איהם אַריין! אָט דער מיט'ן בערדעל!

די סאָלדאַטען האָבען אָנגעשטעלט די ביקסען אין ציל און אויסגעשאָסען גלייך אין דער ריכטונג פון די אַנטלויפענדיגע טשעטשענצעס, גלייך אויף סעלים כאַנ'ען...

די טשעטשענצעס האָבען זיך בליץ-שנעל אַ וואַרף געטון אויף דער ערד און גענומען קריכען אין פערשידענע זייטען. די קוילען זענען געפלויגען איבער זיי, אָבער זיי האָבען נישט געלעגט קיין אַכט און קריכענדיג אַלץ אויף אַלע פיר, זענען זיי ווי צעשוואומען געוואָרען, ווערענדיג פערשוואונדען אין זייטיגע געסלעך.

זעהענדיג ,אַז די טשעטשענצעס ענטפערען נישט מיט קיין שיסעריי, נאָר זיי קריכען אויף דר'ערד זענען די סאָלדאַטען געווען זיכער, אַז סעלים-כאַן און זיינע מענשען זענען פערוואונדעט. דער עלטסטער פון די סאָלדאַטען האָט געהייסען געבען נאָך עטליכע שאָסען און נאָכדעם האָבען די סאָלדאַטען זיך געלאָזט לויפען, זייענדיג זיכער, אַז זיי האָבען געפּאַקט סעלים-כאַנען אַ פערוואונ-דעטען. אָבער אָנקומענדיג אויפ'ן אָרט, וואו די טשעטשענצעס זענען פריהער געקראָכען אויף דער ערד, האָבען די סאָלדאַטען דאָרטען שוין קיינעם נישט אָנגעטראָפען. זיי האָבען גענומען זוכען די טשעטשענצעס אין די זייטיגע געסלעך, אָבער זייער געבויין איז שוין דאָרטען נישט געווען.

* * *

די ידיעה וועגן סעלים-כאַנ'ס נייעם איבערפאַל האָט געטראָפען דער צאַרישער רעגירונג ווי אַ דו-נער אינמיטען העלען טאָג.

סעלים-כאַנ'ס פרישער איבערפאַל האָט ביי אַלעמען צומישט די מוחות און אין די ערשטע מי-ניסטעריום, סאַי דער דעלעגאַט פון אינערן-מי-ניסטעריום, סאַי דער גובערנאַטאָר, סאַי דער פּאָ-ליציימייסטער און סיי די גענעראַלען נישט געוואוסט וואָס אָנהויבען צו טון. די איבערראַשונג איז געווען אַזוי שטאַרק, אַז זיי האָבען אין די ער-שטע מינוטען נישט אַרויסגעגעבען קיין שום בע-פעהלען און זענען געווען ווי געפּלעפט.

ערשט נאָכ'ן קומען צו זיך, ווען עס איז אַריבער דער ערשטער איינדרוק, האָט דער גובער-נאַטאָר אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל, אַ מ'זאָל תיכף אַרויסשיקען אַ סאָטניע קאָזאַקען, וואָס זאָל דורכ-נישטערען אַלע וועגען און שטעגען אַרום גראָזני.

און אין דער צייט ווען פון גראָזני זענען אין גאַלאָפּ אַרויסגעריטען אַ הונדערט קאָזאַקען, אויף לאָזענדיג זיך אין אַלע זייטען — אין דערזעלבער צייט זענען סעלים-כאַן און די ... פון זיינע מענשען (די רעשט ... זיך אויסבעהאַלטען אינעם שטאָט אין ... בואה) געזעסען אין אַ לעדיגער וואוי-נונג אויף איינער פון די גראָזנער גאַסען.

אַנטלויפענדיג זענען זיי אַריין אין אַ הויף און געגעבען דעם סטרוזש, אויך אַ טשעטשעניעץ, אַ צעהנער רובעל.

—בעהאַלט אונז אויס, ברודערל, — האָט סע-לים-כאַן געזאָגט צום סטרוזש, אַריינרוקענדיג איהם דעם רויטען באַנקנאָט אין דער האַנד אַריין, — וועסט קריגען נאָך.

— אָבער — ווער זענט איהר? — האָט דער סטרוזש דער שראָקען געפרעגט, דרעהענדיג אין דער האַנד דעם צעהנער רובעל. — איך... איך האָב מורא... ס'קאָן זיין אַ שטראָף...

סעלים-כאַן האָט אַרויסגענומען נאָך אַ צעהנער רובעל און אַ זאָג געטון:

— נאַ, און שווייג. שנעלער בעהאַלט אונז אויס!

— אָבער... אָבער...

— קיין שום אָבער! נו, שנעל! ריהר זיך!!

האָט סעלים-כאַן געשריגען.

— זאָגט מיר ווער איהר זענט — האָט זיך דער סטרוזש געבעטען. — פּאָליטישע?...

— ווילסט טאָקי וויסען ווער מיר זענען? — האָט סעלים-כאַן אַ פרעג געטון נאָך א רגע פער-טראַכטען זיך. — נאָר געדענק, וועסט בעצאָהלען מיט דיין קאָפּ, אויב דו וועסט אונז אַרויסגעבען!

— אַרויסגעבען? גאָט זאָל אָפּהיטען! — האָט דער סטרוזש געענטפערט — אָבער דאָך... וויל איך וויסען... טאָמער, ווי עס מאַכט זיך...

— איך בין סעלים-כאַן, פערשטעהסט? — האָט סעלים-כאַן אַ שאַרפען זאָג געטון.

ווען דער סטרוזש האָט דערהערט דעם דאָזיגען נאָמען, האָט ער אויסגעגלאָצט אַ פּאָר אויגען ווי ער וואָלט געזעהען פאַר זיך אַ גאַסט פון יענער וועלט. ער איז בלאַס געוואָרען, די הענט און פיס האָבען איהם אָנגעהויבען צו ציטערען און ער האָט מיט אַ צעטומעלטער שטים אַ זאָג געטון:

— איך וועל אייך בעהאַלטען... אָבער... לאָזט מיך לעבען... האָט אויף מיר רחמנות!...

— אַך, דו שוטה איינער! — האָט זיך סעלים-כאַן צושמייכעלט, — צו דיר האָב איך דאָך גאָר גישט! דו ביזט דאָך מיינער אַ ברודער, פּונקט אַזוי טשעטשעניעץ, ווי איך. נו, שנעלער, מיר טאָרען דאָ לענגער נישט שטעהן. מ'קאָן אונז נאָך בע-מערקען.

דער דאָזיגער שמועס איז פאָרגעקומען אין אַ שטילען אָפּגעלעגטען הויף, אַזוי אַז קיין שום זייטיגער מענש האָט איהם נישט געקאָנט הערען. דער סטרוזש האָט סעלים-כאַנ'ען מיט זיינע מענשען ... רויפגעפיהרט אין אַ דירה, וואָס איז שוין עטליכע חדשים געשטאַנען לעדיג.

— ווי לאַנג ווילט איהר זיך דאָ אויסבעהאַלטען — האָט דער סטרוזש געפרעגט און זיין שטים האָט נאָך אַלץ געציטערט.

— איך וועל דיר שוין צו וויסען געבען, — האָט סעלים-כאַן געענטפערט, — איצט געה גע-זונטערהייט!

— און טאָמער פרעגט זיך נאָך די פּאָליציי — וואָס זאָל איך זאָגען?

— די שוטה איינער, דו ווייסט נישט וואָס צו זאָגען? — האָט סעלים-כאַן אַ געשריי געטון.

— כוויס נישט... — האָט דער סטרוזש נישט אויפגעהערט צו ציטערען.

— וועסט זאָגען, אַז דאָ געפינט זיך סעלים-כאַן און אַז דו האָסט איהם בעהאַלטען, — האָט סעלים-כאַן געזאָגט און געמאַכט דערביי אַנ'ערנסטע מינע.

דער סטרוזש האָט ברייט פונאַנדערגעעפענט די אויגען.

— אָ, ניין, ניין, דאָס וועל איך נישט זאָגען. איהר מוזט מאַכען חוזק פון מיר... — האָט ער געענטפערט.

(פאָרטזעצונג קומט)

קינא
„קאַפּיטאָל"
זאַוואַדזקאַ 16.

גרויסע סענסאַציע
פאַר דעם יודישען לאָדז!
איז סורצען וועט אין קינא „קאַפּיטאַל" דעמאָנסטרירט ווערען צום ערשטען מאָל אין פּוילען דער איינציגער גרויסער ארץ־ישראל'דיגער קלאַנג־פילם א. נ.

„עבודה"
(סימפאָניע פון אַרבייט)

לויט'ן טעקסט פון בעריהמטען דיכטער לעװערסקי. מוזיק מיט די הערציגסטע ארץ־ישראל מאָטיווען, קאָמפּאָנירט פון בעוו. יודישען קאָמפּאָזיטאָר דעסאו.

ווילט איהר זעהען ארץ־ישראל?
ווילט איהר זעהען דעם שטאָלץ פון יודישען פאָלק?
ווילט איהר זעהען אונזערע העלדישע חלוצים ביי דער אַרבייט?
ווילט איהר זעהען דאָס צאַפּעלדיגע לעבען אין ארץ־ישראל?
ווילט איהר הערען די שעהנסטע ארץ־ישראל־לידער?
ווילט איהר האָבען דעם גרעסטען גענוס?

וואָס וועט שוין די קומענדיגע טעג דעמאָנסטרירט ווערען אין

מוזט איהר קומען זעהען דעם שעהנסטען, איינציגען גרויסען ארץ ישראל־פילם
„עבודה"
(סימפאָניע פון אַרבייט)
קינא „קאַפּיטאַל".

KINO
„CAPITOL"
Zawadzka 16.

„אָרט" אונטערגענומען די פערמיטלונג צו פעראייניגען די לאָדזער יוד. האַנדווערקער

עטליכע יודישע האַנדוועקער - צעכען האָבען זיך געווענדעט צו דער פערוואַלטונג פון „אָרט", אַז זי זאָל אָננעהמען די ראָל פון אַ פערמיטלער ביים פעראייניגען די יודישע האַנדוועקער - בעוועגונג אין לאָדז.

די פערוואַלטונג פון „אָרט" האָט זיך ווענען דעם געווענדעט צו די לאָדזער האַנדוועקער־צעכ־מראָלעס וועגען זייער מיינונג. נאָכ'ן בעקומען אַ גינסטיגען ענטפער, איז אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג פון אָרט בעשלאָסען געוואָרען אָנצונעהמען די ראָל פון פערמיטלער בעת די אונטערהאַנדלונגען וועגען פעראייניגען די יודישע האַנדוועקער - בעוועגונג אין לאָדז.

אויסגעבראָכען אַ שטרייק
ביי די עקספּאָרט טיכער-וועבער

נעכטען האָט אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די עקספּאָרט טיכער-וועבער ביי די פירמעס: גרינשטיין, גליקסמאַן און „אַלראַטעקס" אויף אַ פערזאַמלונג, וואָס איז פאָרגעקומען אין לוין=וועבער מייסטער-פעראיין, בזשעזשינער 7 איז בעשלאָסען געוואָרען די אויבען דערמאָנטער פירמע אַרויסצושיקען מאַדערונגען מיט 10 פראָצ. לוין הספה, די שטרייק אַקציע ווערט געפיהרט צוזאַמען מיט'ן טעקסטיל פעראיין וועגען שטרייק איז מיטגעטיילט געוואָרען דעם אַרבייטס-אינספּעקטאָר.

פערמשפּט 3 געפעהרליכער רויבער-באַנדיטען

(א) נעכטען זענען פאַראַן קרייז=געריכט געשטאַנען 3 יונגע רויבער-באַנדיטען, וועלכע האָבען אַ לענגערע צייט גראַסירט אויף די עקען שטאָט און בעראַבט אַדורכגייער.

דער פּסק דין איז פאָלגענדער: דער 23-יאָהריגער פראַנציסשעק קיצאל—אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע. דער 26-יאָהריגער יאַן האַדאַק און דער 25-יאָהריגער בראָניסלאַוו נאָוואַק — צו 1 יאָהר טורמע.

Doktór
Z. Henrykowski!
ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
9 טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעכטעג אַן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 ביטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזן

אינדיווידועלע טוריסטען=רייזעס קיין ארץ=ישראל
אָרגאַניזירט וואַגאָן=לי=קוק

דער גרויסער אינטערעס פון טוריסטען פאַר ארץ־ישראל איז פיל צו פערדאַנקען דער יודישער ענערגיע און פלייס, וואָס האָט פערוואַנדעלט אַ וויסט לאַנד אין אַ זעלטענער פּראַנדערבליה. דער וואונש פון יעדען יוד איז דעריבער כאָטש איינמאָל אין לעבען צו בעזוכען ארץ־ישראל.

ס'איז ענטשטאַנען אַ רעגולערע קאָמוניקאַציע. יעדע וואָך געהען אָפּ רעגולער שיפען פון קאָנסטאַנציע און נאָך 3 און אַ האַלבען טאָג רייזע קומען די טוריסטען אָן אין די ארץ־ישראל־פּאָרטען.

כדי צו פערלייכטערען די רייזע האָט די היגע אָפּטיילונג פון וואַגאָן־לי־קוק אָרגאַניזירט רעגולערע אינדיווידועלע טוריסטען־רייזעס קיין ארץ־ישראל. ס'איז געלאָזט געוואָרען אין גאַנג אַ ספּעציעלער צוג, וואָס געהט דירעקט פון וואַרשאַ קיין קאָנסטאַנציע. דער צוג האָט שלאָף־וואַגאָנעס 3-טע קלאַס הנחה־באַהן־בילעטען קיין קאָנסטאַנציע קען מען בעקומען אין וואַגאָן־לי־קוק (פּיעטריק. 63) דאָרט בעקומט מען אינפאָרמאַציעס פון 9 פריה ביז 8 אָוונד אָהן איבעררייס.

זעלבסטמאָרדען מחמת נויט

(אָ) אויף נאַווראָט 10 האָט זיך מחמת אַרבייטסלאָזיגקייט און נויט גע'סמ'ט דער 52-יעהריגער גוסטאַוו הייניך. פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

* * *

(אָ) אין זיין וואוינונג אויף פראַנציסקאַנער 1 האָט זיך גע'סמ'ט מיט זאַלץ-זויער און יאָדינע אַ געוויסער מאַריאַן טלאַקאָווסקי. מ'האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל. די סיבה פונם זעלבסטמאָרד — שווערע מאַטעריעלע לאַגע.

מעסערשטעכעריי

(אָ) אויף בראָוואַרנע גאַס זענען 2 אומבעקאַנטע פערשוינען בעפאַלען און צושטאָכען מיט מעסערס אַ געוויסען הענריק סיקולסקי (פון לעשנאָ 4).

מיט וואונדען אין פּלייצע, קאַרק, און הענט האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

פּאָליציי זוכט די מעסער-שטעכער.

וועגען פעראייניגען די יודישע האַנדוועקער - בעוועגונג אין לאָדז.

סכסוך אין דער פירמע דאַנציגער

(א אין דער פאַבריק פון דער פירמע דאַנציגער (פּעטריקאָווער 104) איז אויסגעבראָכען אַ סכסוך צוליב דעם, וואָס דאַנציגער האָט פּלוצים געשלאָסען די פאַבריק און 28 אַרבייטער זענען געבליבען אָהן אַרבייט.

נעכטען איז פאָרגעקומען וועגען דעם ענין אַ קאָנפערענץ, און דער סכסוך איז אויסגעגליכען געוואָרען.

פּאָליטישע פּראָצעסען

(א) נעכטען זענען דורכ'ן לאָדזער קרייז-געריכט געמשפּט געוואָרען, אַלס בעשולדיגטע אין קאָמוניסטישע טעטיגקייט, און זענען פעראורטיילט געוואָרען: דער 17-יאָהריגער חנא-לייב זשעלעכאָווער—אויף צו זיצען אין אויסבעסערונגס-הויז ביז פולי־עהריגקייט, און די 22-יעהריגע הינדע גאָלדמינץ—אויף אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע.

פייערליכקייט אין דער אַמבולאַטאָריום פון „נותן־לחם" אויף גייערס ראַיאָן

ווי בעוואוסט האָט „נותן=לחם" א חוץ איהר נאָרמאַלער טעטיקייט פון בעזאָרגען אָרימעלייט און געפאַלענע באַלעבאָטים מיט שפּייז אויך אָרגאַניזירט און פיהרט שוין זייט אַ יאָהר צייט, אַ שיינע אַמבולאַטאָריום אויף גייערס ראַיאָן, כדי אָפּצוגעבען אַ געניגעם בעריכט וועגען דער טעטיקייט פון דער דאָזיגער איינציגער יודישער מעדיצינישער פּלאַציבקע אין יענעם ראַיאָן, אָרדענט איין די פערוואַלטונג פון „נותן=לחם" דעם קומענדיגען זונטאָג אין אָוונט אַ פייערליכקייט, געווידמעט דעם אַמבולאַטאָריום. די דאָזיגע פייערליכקייט. זאָל לויט דער איניציאַטיוו פון קאָמיטעט פון אַלע יודישע געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין יענעם ראַיאָן פערוואַנדעלט ווערען אין אַ שיינער יודישער שמחה פאַר דער וויכטיגער און ניצליכער אינסטיטוציע.

אין קאָמיטעט גייען אַריין די אָנגעזעענסטע יודישע פערזענליכקייט פון גייערס ראַיאָן.

אַביסעלע קיבי'ץ
(הומאָר פון טאָג)

פרוי גינזבערג האָט זיך איינגעשפּאַרט, אַז זי וויל דינגען אַ טייערע וואוינונג, און זי האָט דעם מאַן נישט צורוה-געלאָזט. אַ פּאָר טעג שפּעטער איז ער אַהיימגעקומען אַ גליקליכער.

—.טייערע מיינע, כ'האָב גוטע בשורות. מיר דאַרפען שוין נישט דינגען קיין טייערע וואוינונג. דער ווירט האָט אונז געהעכערט דאָס דירה-געלט.

* * *

פּאַציענט: פאַרוואָס זענט איהר אַראָפּגעשפּרונגען פון ערשטען שטאָק?

מאַן: ווייל אַ פרוי האָט מיר געזאָגט אַ ליגען.

פּאַציענט: דאָס קענסטו דערצעהלען דער באָבע נישט מיר, דו ווערסט מיר, ברודערקע, נישט איינרעדען אַז צוליב אַ ליגען פון אַ פרוי ביזטו אַרונטערגעשפּרונגען פון ערשטען שטאָק.

מאַן: יאָ, מאַקע צוליב אַ ליגען, די פרוי האָט מיר פערזיכערט, אַז איהר מאַן איז אַוועקגעפאָהרען אויף אַ וואָך צייט...

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאָמוניקאַטען)

פון טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי"

באַלד פרייטאָג אויף דער פּרעמיערע פון „די אונגעזעצליכע פרוי" האָט מען געקענט זיין זיכער, אַז די פּיעסע וועט זיך אַ לענגערע צייט האַלטען אויפ'ן אַפיש. שוין לאַנג האָט לאָדז נישט געזעהן אַזאַ הערליכע פאָרשטעלונג. אַ דונער פון אַפּלאָדיסמענטען ווערט ווען די יונגע בעגאַבטע קינסטלערין דינה האַלפערן בעוויזט זיך אויף דער ביהנע. דער עולם זיצט אין טעאַטער בעגייסטערט, און מיטען שפּילען ביים אָפענעם פאָרהאַנג הערען זיך בראַוואָ-אויסגעשריען פאַר דער קינסטלערין דינה האַלפערן.

דאָס הערליכע ליד, וואָס דינה האַלפערן קרעאירט „מיט אַ מאַן אַ דאַרף מען קענען וואוינען" ווערט פיל מאָל ביסירט.

די הערליכע פאָרשטעלונג „די אונגעזעצליכע פרוי" מיט דינה האַלפערן און איהר אַנסאַמבל וועט לאַנג בלייבען אין זכרון ביים לאָדזער טעאַטער-עולם.

היינט און מאָרגען 9.15 אָוונד ווערט ווייטער געשפּילט די סענסאַציאָנעלע פּיעסע „די אונגעזעצליכע פרוי".

פון פּוילישען טעאַטער

אין שטאָטישען פּוילישען טעאַטער ווערט היינט אָוונד 7.30 געשפּילט „שעסטנאַסטאַלאַטקאַ".

ליטעראַרישער אָוונד

שבת דעם 2 נאָוועמבער, קומט פאָר אין לאָקאַל געז. פר. פאַר'ן ארב. פּאַלעסטינע, פּעטריקאָווער 15 אַ ליטעראַרישער אָוונד געווידמעט דעם אָפּפאָהר פונם דיכטער א. וו. מושעל. עס בעטייליגען זיך די דיכטער מ. בראָדערזאָן, מ. האַלפערן א. וו. מושעל, ה. נייבערג און ה. שאַפּוו. רעציטאַציעס פיהרען אויס די בעקאַנטע רעציטאַטאָרען גראָק-רובין און ג. גרינבערג (מיטגלידער פון דער יוד. טעאַטער סטודיע אין לאָדז)

פון וואַגאָן-לי-קוק

צוליב דעם, וואָס דער 1-טער נאָוועמבער פאַלט אויס אין אַ חגא-טאָג, מאַכט מען אויפמערקזאַם, אַז חודש-בילעטען אויף די טראַמוואַיען קען מען בעקומען אין וואַגאָן-לי-קוק (פּעטריקאָווער 63, טעל. 170.77).

„מול הישמור"
(די שטים פון מדבר)
גרויסער קאָנצערט פון „הזמיר"

„קאַנטאַטע" פאַר כאָר, אָרקעסטער און סאָליסטען, קאָמפּאָנירט נאָך א. שלוינסקיס פּאָעמע פון י. זאַקס.

„קאַנטאַטע", וואָס הייסט דאָס אייגענטליך? וועט נישט איינער מיט רעכט פרעגען. „קאַנטאַטע" איז אַ נאָמען פון געוויסע מוזיק־פאָרמען ווי: מאָטעטען, פּסאַלמען, כאָראַלען און אָראַטאָריומס (געזאַנגליכע אָדער קוואַרטעטען, קווינטעטען, סואיטען, קאָנצערטאָ גראָסאָ און סימפאָניעס (אָרקעסטראַלע) זאָגען מיר נאָך דייטליכער:

„קאַנטאַטע" איז אַ געזאַנג אינסטרומענטאַל - שטיק פאַר איין אָדער מעהרערע מענשען־שטימען מיט פאַרציייטען קלאַוויצין, איצט, מיט אָרגעל אָדער אָרקעסטער בעגלייטונג, אין קלענערען אָדער גרעסערען מאַסשטאַב, קאָמפּאָנירט צו קירכען אָדער שוהל־טעקסטען, זעלטען פאַר וועלטליכע.

די פון אונז געהערטע „קאַנטאַטע" פון „הזמיר" קאָנצערט פון י. זאַקס איז אויך פון דעם מין, אָבער אַזוי ריזיג גרויס תּופס געווען, אַז מיר זאָלען אפילו אין קורצען וועלען בעאורטיילען איהר אינהאַלט, קוואַליטעט און אומפאַנג — וועט נישט זיין אַזוי פיל אָרט אפילו פאַר אַ גרעסערע רעצענזיע.

דאָך וועלען מיר, לויט מעגליכקייט, אונזערע איינדריקען אין קורצען זיך טיילען מיט אונזערע „מוזיקאַלישע" לעזער.

די הויך־פּאָעטישע שילדערונג פון שלוינסקי איבערן תוהו ובוהו, וואָס האָט געהערשט אין אונזער הייליג לאַנד ארץ־ישראל, ביז אונזערע פּיאָנערען, די חלוצים האָבען אָנגעהויבען די גרויסע אַרבייט פון אויפבויען אונזער היים — האָט אַזוי בעגייסטערט דעם קאָמפּאָזיטאָר, אַז ער האָט געשאַפען אַזאַ גרויס ווערק, ווי די פּיאָנערען מיט זייער אויפבוי - אַרבייט.

ריזיגע כאָרען, געשריבען אין מאָדערנע פּאָליפאָנישע פאָרם, גרויס און שווערע סאָלי־פּאַרטיען, וואָס דריקען אַזוי בולט אויס דעם כאָאָס פון אונבעוואוינטען בעטקענדיגען מאַמע־ערד נאָך איהרע קינדער ישראל, פּול־אָרקעסטער מיט פערפּעטום - מאָביליע בעוועגונגען און מיט די גאַנצע קאָלאָריט־פּאַלעטערע בעגלאַנצט.

דאָס גרויסע ווערק איז אַזוי בעדייטענד און פּאָזיטיוו אין מוזיקאַלישער הינזיכט, אַז די נעגאַטיווע זייטען ווי, למשל: צו ווייניג מעלאָדיע, (דער יונגער מוזיקער איז מאָדערן און האָט מורא, אַז זיינע מעלאָדיען זאָלען נישט צו לאַנג פּליסען), דער אָרקעסטער איז צופיל בעלאַסטעט מיט מאָדערנער אָרקעסטראַלער אַרבייט, שווערע כראָמאַטישע איבערגאַנגען ביי די כאָרען און סאָליסטען — ווערען בטל בששים און מען בעקומט דעם איינדרוק, אַז מען הערט אַ אימפּאָזאַנט - געוואַלדיג ווערק מיט גאָונישע אינווענציאָנען, וואָס איז ראוי צו בעריכערן אונזער יודיש־מוזיקאַלישען אוצר.

שוין דער אָנהויב פון דער „אובערטורע", מיט די איבערמעסיגע איבערגאַנגען אין די וויאָלאָנטשעלען און קאָנטרע־באַסען, שפּיגעלט אָפּ דעם תוהו ובוהו פון די וויסטע טאָלען און בערג, פיל מעהר, נישט דעם תוהו ובוהו פון די ביבלישע צייטען, אָהן הימעל און אָהן ערד, נאָר די וויסטענישען אין ארץ־ישראל, וואָס איז בעדעקט מיט אַ גלוטיגען הימעל, מיט אַ שטיינערנע ערד, וואָס ערוואַרט נאָר מיט בענקשאַפט די חלוצים, די אמת'ע קינדער איהרע, וואָס זאָלען זי בעלעבען מיט הייליג־פלייסיגע אויפבוי־אַרבייט, דאַן קומט די ברייטע „קאַנטילענע"! פון פידעל און טשעלאָ, אין רוהיגער אָרקעסטער בעגלייטונג, וואָס זינגט אויס אַזוי הערליך די בענקשאַפט נאָך די קינדער פון גלות, וואָס שמאַכטען פון גזירות און פרעניות אין פרעמדע לענדער.

די שטעלע מאַכט אַזאַ ווירקונג, אַז מען מוז מיט אַ געבויגענעם קאָפּ עהרען דעם, וועלכער האָט נעזעצט אין פּראַכטפולע טענער און קלאַנגען די נעפּיהלען, וואָס שלוינסקי האָט אויסגעדריקט אין ווערטער.

ווי מען זעהט, וועט אונז צו ווייט פיהרען, אַז מען זאָל וועלען, ווי אַמקירצסטען בעשרייבען יעדען נומער פון ווערק; נאָך זיין מוזיקאַלישען אינהאַלט און ווערט. דעריבער וועלען מיר אין קורצען זאָגען: דאָס ווערק דאַרף און מוז, נאָך געוויסע קאָרעגירונגען, נאָר אויף זיין ריכטיגען אָרט און פּלאַץ אויסגעפיהרט ווערען אין.... תּל־אביב, מיט אַזאַ גוטען כאָר, ווי דער „הזמיר" מיטן ריכטיגען אָרקעסטער, מיט סאָליסטען פון דעם גראַד ווי קוסעוויצקי און מיט גערדרוקטען טעקסט, וואו יעדער צוהערער זאָל קענען פערשטעהענדיג דעם אינהאַלט — מיט פרומע פּערטיפונג הערען, הערען און הערען....

די אויספיהרונג פון ווערק, איז געווען אַנ'אימפּאַזאַנטע: די כאָרען גרויסאַרטיג, אין די ריכטיגע טעמפּעס, מיט ריכטיגע ניואַנסירונג, מיט שעהן - קלינגענדיגע שטימען. דאָס אָרקעסטער, נאָך ווייניגע פּראָבען, האָט איהר מעגליכעס געטון. צו בעדויערן איז נאָר, וואָס אַזאַ רוטינירטער אָרקעסטער שפּילט די סאָלאָ - בעגלייטונג מיט די זעלביגע שטאַרקייט, ווי און די פונג־שטעלען אָדער ווי אין שלוס־אַנסאַמבלען, פערגעסענדיג, אַז מען בעגלייט נאָר מענשען - שטימען....

די סאָליסטען.... ה' קוסעוויצקי, איז ווי שטענדיג בריליאַנט. זיין „שיר בטון", איז געווען אַנ' - אמת'ער שיר. די הויכע „צע", האָט געשאַלט איבער דעם זאַל, ווי דער שטאָלץ פון דער געשאַפענער חלוצים־אַרבייט....

ה' פעפער איז אַ ליבהאָבער. אַלס אַזעלכער פערדינט ער אַלע אָנערקענונג, ווייל ער אינטערעסירט זיך מיט געזאַנג בפרט, און מיט מוזיק בכלל, האָט אַ שעהנע שטימע און לערנט, נישט - שפּאָרענדיג קיין צייט און געלד. זיין ערשטער אַרויסטריט אַראָפּגעהמענדיג די „טרעמע" און „אימתא דציבורא" איז דאָס פיל געווען, וואָס ער האָט געלייסטעט. דער אָנפאַנג נאָך דער „אובערטורע" האָט ער געזונגען מיט אויסדרוק און גרויס שטימע. ווייל אָבער ה' פּעפּער ווייטער אויפטרעטען, מוז ער נאָך פיל לערנען.

ה' קאַליסקי, פערטרעטענדיג דעם ה' עלמאַן, איז ווערט צו לויבען, פרוי פּעטרושקאַ האָט מוזיקאַליש אונטערשטיצט די אויספיהרונג אין לויבענסווערטיגע ווייזע.

דער ערשטער „הזמיר" קאָנצערט איז געווען איינער פון די גרעסטע קאָנצערטען און גיט האָפנונג פאַר דער צוקונפט צו געהן מחיל אל חיל.

D—ski

ארגאניזיר-אקציע פון ציוניסטישן צענטראל-קאמיטעט

וואַרשאַ

דער ציוניסטישער צענטראַל - קאָמיטעט בע-שעפטיגט זיך איצט מיט דער פראַגע פון אויסברייטערן די אָרגאַניזאַציאָנעלע ראַהמען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען. אַלס באַזע פאַר דער דאָזיגער אַקציע דינען די רעזולטאַטן פון דער שקל- און וואַהל-אַקציע, וואָס איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען דורך דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע צום 19-טען ציוניסטישן קאָנגרעס. די מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע האָבען אין יאָהר תרצ"ה פערשפּרייט בערך 60.000 שקלים. די ליס-טע פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוי-לען האָט בעקומען בערך 40.000 שטימען און איז געווען די איינציגע קאָנגרעס-ליסטע, וואָס האָט גע-האַט צו פערצייכענען אַ צוּוואוּקס פון כמעט 50 פּראָצ. שטימען אין פערגלייך מיט דער צאָהל שטי-מען צום 18-טען קאָנגרעס. די איצטיגע אַקציע פון צ. ק. געהט אין דער ריכטונג פון געבען אַנ'אָרגאַני-זאַציאָנעלען אויסדרוק די דאָזיגע בערייטונגסוואָרטע ווירקונגען אינם ציוניסטישן לעבען. דער לאָזונג איז: לויט דער צאָהל שוקלים און וועהלער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע — די צאָהל פון מיט-גלידער פון דער אָרגאַניזאַציע.

אין אַ אויספיהרליכען צירקולאַר (נומ. 39) האָט דער ציוניסטישער צ. ק. ערטוולט די סניפים פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאַנד אינ-סטרוקציעס אויף אַדורכצופיהרען די איצטיגע אַק-ציע. דער ערשטער עטאַפּ פון דער אַקציע בילדעט דאָס איבּערערגיסטרירען אַלע ביז-אַהעריגע מיטגלי-דער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אויפ'ן יאָהר 1935. עס ווערען אַלזאָ, איבּערעגיסטרירט די מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און פון די צווייג - אָרגאַניזאַציעס — „הנוער הציוני", „החלוץ הכלל-ציוני" און „החלוץ בעל-מלאכה", וועמענס חברים געניסען און זענען פערפליכטעט אַלס גלייכמעסיגע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען. דער ווייטערדיגער עטאַפּ פון דער אַקציע בעציהט זיך אויף די ברייטע שיכ-טען פון דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע האָבען דאָקומענטירט זייער צוגעבונדענקייט צו דער פוילי-שער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ביי דער לעצטער שקלים- און קאָנגרעס - וואַהל-אַקציע. די מאַטעריאַ-לען פון די דאָזיגע לעצטע ציוניסטישע אַקציעס וועלען דינען די ציוניסטישע ועדים אַלס הילפס-אָנוויי-זונגען ביים אַדורכפיהרען דעם צווייטען עטאַפּ פון זייער איצטיגער אָרגאַניזאַציאָנעלער אַקציע. די ועדים וועלען דאַרפען בעריכטען וועגען דעם גאַנג און רעזולטאַטען פון דער אַקציע אין די בעזונדערע עטאַפּען. דער נאַטירליכער מיטגלידער - קאָנטינגענט פון יעדען סניף, צו וועלכען עס דאַרפען שטרעבען די ועדים, זענען די ציפערן פון דער שקל- און וואַהל-אַקציע אויף די ערטער.

דער ציוניסטישער צ. ק. האָט בעאויפטראַגט די אָרטיגע ועדים צו שאַפען אויף די ערטער גע-מיינזאַמע קאָמיטעטען פון דער ציוניסטישער אָר-גאַניזאַציע „הנוער הציוני", „החלוץ הכלל ציוני" און „החלוץ בעל מלאכה" אויף אַדורכצופיהרען די אָרגאַניזאַציאָנס-אַקציע. די געמיינזאַמע קאָ-מיטעטען טרעטען גלייך צו צו דער אַקציע און זענען פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן צ.ק. פאַר איהר אַדורכפיהרונג אין הסכם מיט די פערהאַל-טענע אינסטרוקציעס. דורך דער איצטיגער אָרגאַני-זאַציאָנס-אַקציע דאַרף די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין פוילען נאָך אויפ'ן יאָהר 1935 בעווייזען איהר פונדאַמענטאַלקייט און עקספּאַנסיע אינם יו-דישען נאַציאָנאַלען ציבור אין פוילען.

דער אויבּענדערמאַהנטער צירקולאַר (נומ. 39) פון ציוניסטישן צ. ק. בעהאַנדעלט אויך אַ רייה לויפענדע אָרגאַניזאַציאָנעלע ענינים. צווישען אַנ-דערע ענטהאַלט דער צירקולאַר אָנווייזונגען אויף אַדורכצופיהרען אַלגעמיינע פערזאַמלונגען, געוויד-מעט דעם אויסגאַנג פון 19-טען קאָנגרעס און די בעשלוסען פון דער לעצטער סעסיע פון ציוניס-טישען פאַרטיי-ראַט, ווי אויך עפענטליכע פערזאַמ-לונגען—אויף צו פראָטעסטירען געגען די נירענ-בערגער בעשלוסען, אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון פאַרטיי-ראַט. די סניפים דאַרפען בעריכטען דעם צ. ק. וועגען זייער אויספיהרען די ענינים, וועלכע זענען בעהאַנדעלט אינ'ם צירקולאַר.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מיטוואָך, ד. 30-טען אָקטאָבער

6.34 גימנאַסטיק. 6.50 פליטען. 8 אוידיציע פאַר שולען. 11.57 צייט-סיגנאַל. 12.03 ידיעות. 12.15 שמועס פאַר פרויען. 12.30 קאָנצערט. 1.30 מוזיק. 3.12 בערזע. 3.15 עקספּאָרט. 3.20 בערזע 3.30 אוידיציע צום 25-יעה-ריגען יאָהרצייט פון גרינדער פון „רויטען קרייץ" — הענריק דונאַנט. 4 אַ בילדעל פאַר קינדער. 4.20 פידעל-קאָנצערט. 5 „אַנ'אַלטער מענש". 5.20 אָרקעסטער. 5.50 „די וועלט לאַכט" 6 קאָנצערט. 6.45 פּאָרטעפּיאַן-קאָנצערט 7.35 ספּאָרט. 7.50 אַקטועלער ספּאָרט. 8 מוזיק. קאָמע-דיע. 8.45 אָוונט-ידיעות. 9 שאָפּינ'ס שאַפונגען. 9.45 פּאָעזיע. 10 שמועס פאַר דאָקטוירים. 10.10 מוזיק. 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען. 11.05 טאַנץ-מוזיק.

קלאַנג-קינאָ CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16

היינט פּרעזענטירן מיר: 3 בעקאַנטע עקראַן = סטאַרס
HELEN HAYS
ROBERT MONTGOMERY,
LEWIS STONE
אין דער מייסטערווערק ליבעס-דראַמע „VANESSA" א.ג.

אויסערדעם: קלאַנג-אַקטואַליטעטען, אויך פון P.A.T.
אָנהייב 4,30 נאָכמ., שבת און זונטאָג 12.30 בייטאָג.

נעכסטער פּראָגראַם: „עבודה" (סימפאָניע פון ארבייט. 1-טער אָריגינעלער פּאַלעסטינער פילם)

אַלע אַרט גאַרדינען
און קאַפּעס, טיולענע און קאַרענקאָוועס, ווי אויך אַ גרויסען אויסוואַהל פון טיול און שאַטקעס פון מעטער. פערשידענע קאַפּעס פון פלוש, גאָבעלין, בראָקאַט און זיידענע. צו בעקומען ביי
L. Elbaum, Łódź, Nowomiejska 26
פּראַנט 1-טער שטאָק
ס'ווערען אָנגענומען אַלע אַרט בעשטעלונגען פון די נייעסטע פאַסאָנען.

לעטשניצע
פאַר וועבערישע-קראַנקע
מענער-שוועכע און הויט-קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אָוונד.
פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרוי דאָקטאָר
אַ בעראַטונג 3 זל.

ערשטע, גרויסע, וויסנשאַפטלעכע ענציקלאָפּעדיע אין יידיש
דיבנער-פאַנר. פּאַריז
שוין דערשינען דער ערשטער באַנד פון דער
אַלגעמיינער ענציקלאָפּעדיע אין יידיש
אין 10 בענדער
אַ קוואַל פון וויסן. אַלע צווייגן פון וויסנשאַפט. די אָנגעזעענסטע יידישע וויסנשאַפטלער און שריפט-שטעלער זענען פאַרטראָטן אין דער ענציקלאָפּעדיע.
צוואַנציק בענדער גרויסן פאָרמאַט.
פינף מיליאָן טאָפּלט-שפּאַלטיקע זייטן. פינף מיליאָן אותיות.
טויזנטער צייכנונגען, דיאַגראַמעס, אילוסטראַציעס, געאָגראַפישע קאַרטעס, קינסטלערישע בילדער.
פערציק טויזנט זוכווערטער. אינגעסילט אין זיבעצן אַפּטיילן לויט פאַרשידענע געביטן פון וויסן.
דאָס יידישע לעבן און שאַפן פון אַמאָל און היינט פאַרנעמט אַ דריטל פון דער ענציקלאָפּעדיע.
פּרייז פאַר יעדן באַנד
אין פּראַכט-באַנד — 24 זל.
אין האַלב-לעדער — 27.50 זל.
פּאָרטאָ 1.20 גר.
זיך ווענדן :
אין „קולטור-ליגע", זאַכאָדניאַ 68, טעל. 91-15
צו ה. זילבערבערג יעדן טאָג פון 8 ביז 9 אָוו.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

ראַקאַלען
2 צימער מיט אָדער אָהן מעבעל פאַר אַ דאָקטאָר אַלס סובלאָקאַטאָר אָדער פון הויזווירט ווערט געזוכט פון באַלד אין דער געגענד פון פל. וואָלנאָשטשי, נאַוואָמיעסקאַ און אומגעגנד. אינפאָרמ: טעל. 153-63.

צו פערמיטען 2 צימער און קיך און 4 צימער און קיך מיט אַלע בע-קוועהמליכקייטען מיט 2 איינגענג. צו ערפאַהרען 11. ליסטאָפּאַדאַ 43, ביים ווירט.

Wynajm pokój na pracownię, jednocześnie udzielam umieszczenia do spania dla Panów od 15 Złotych miesięcznie z wszelkiemi wygodami i również dla przyjezdnych. Zachodnia 39 miesz. 6.
2230

פערשידענעס
ס'ווערט אָנגענומען אַרבייט אויף 10-ער און 12-ער מאַשינען אויף לוין. צו ערפאַהרען אין היטען-געשעפט 11 ליסטאָפּאַדאַ 59, ביי שטערן.

האַלץ-קוילען
בעקומט מען זאַכאָדניאַ 32 אין קוילען-סקלאַד ווייז-אַ-ווי דעם לאָמבאַרד.

Zaginiony został kwit inkasowy na № 10061 wyd. przez Bank Kupiecko-Kredytowy w Łodzi na imię M. Gerera. Kwit unieważnia się.

פרייע פּאָסטענס
אַ קירזשנער-געזעלען קען זאָפאָרט בעקומען אַרבייט ביים קירזשנער מ. שאַלאָם נאַרוטאָוויטשאַ 4.

ס'איז נויטיג אַ סוויטער-רעפּעזירקע ביי מ. פרענקעל, פּילנאַצנאַ 27.

אַכטונג ה"ה שאַפערען, דראָזשקאַרזשעס און טרעגערס!
אַ בעלוינונג בעקומט דער, וועלכער האָט בעמערקט מיטוואָך, דעם 23-טען ד.ח. אַ אווענד אַרויסטראָגן מאַנופאַקטור-סחורה געפּאַקט אין זעק פון אַייזנהאַרנ'ס וואַרשאַ-געשעפט אויף רזשגאָווסקאַ 5 ערגעץ שוועק (צי מיט אַ טאַקסובקע, דראָזשקע אָדער מיט אַ טרעגער א. ז. וו.)
צו מעלדען טעלעפאָניש 229-58.
די בעלוינונג איז דיסקרעציע געזיכערט!

דאָס עלעקטראָטעכנישע ביוראָ „SIŁA i ŚWIATŁO"
פון וו. קרוקאָווסקי
23 פּאָלודניאָווא 23, טעלעפאָן 139-32
נעמט אָן דורכצופיהרען אינסטאַלאַציעס פון ליכט און קראַפט. קויפט און פערקויפט מאָטאָרען און ערלעדיגט אַלער אַרט עלעקטרישע איינריכטונגען
אויף לייכטע בעדינגונגען
ביליג, רעעל, שנעל און פּינקטליך!
ספּעציעלע ווערקשטאַט פאַר מאָטאָרען-רעפּאַראַטור.

וויכטיג פאַר יעדער פירמע!
וויליט איהר אייער געשעפט זאָל האָבען די געהעריגע רעקלאַמע? בעשטעלט אייערע דרוק-אַרבייט
אין דער בעוואוסטער שנעל-דרוקעריי
בראַמבערג
8 צעגעלניאַנאַ 8 פּראָנט
טעל. 255-09.
שעהן און פּינקטליך אויסגעפערטיגט.
— ביליגע פּרייזען. —
שעהן | מאָדערן | פּינקטליך

Dr. med M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11. טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָוונד.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95,
נעמט אָן פון 9—11 און פון 6—8 אָוונט

Dr. med.
Jakubowicz
צוריקגעקעהרט
פּאָלודניאָווא 9, טעל. 109-71
נעמט אָן פון 10—12 און פון 4—6 אָוונד

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
6. שערפּיען 37 (בענעדיקטאַ)
נעמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

לעטשניצע
פאַר וועגערישע קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונד.
וועגעריש-קראַנקע, מענערשוועכע
און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
איז טעגליך אָ גאַנצען טאָג לעגט
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס
און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג
פון מענער-שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראָנט, 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאָרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Lekarz-dentysta
S. Babad
פּאָמאָרסקאַ 22, וו. 6
נעמט אָן טעגליך פון 10—2 און 3—8 אָוו.
קינסטליכע ציינער
ווערען אויסגעפערטיגט פּינקטליך אויפ'ן אָרט

ד"ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע
קראַנקהייטען (מענער-שוועכע)
פּיעטריקאָווער 90
טעל. 129-45.
נעמט אָן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אָוו.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. א.
אויפ'ן טעלעפאָנישען פערלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען אַהיים

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראַאוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
Gdańska 11
טעל. 123-47. (רוג קאָנסטאַנטינער)
POWRÓCIŁ.
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמ.

LEKARZ DENTYSTA
St. GELBERG
צוריקגעקעהרט
זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33
נעמט אָן פון 10—2 און פון 4—7 אָוונט

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה
פאַר'ן טעקסט—18 גר., פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט-שפּאַלטען
אין טעקסט—40 ... 60
הינטער'ן טעקסט—12 ... 16
פאַר'ן אינהאַלט און טעקסט ... 100 פּראָצ. ... — 10 גר.
[illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.